„Vienybe Lietuvninku"
IŠEINA KAS SEREDA
Brooklyn, :: New York.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose..... $2.00
Europoje ir kitur..... $3.00
Kanadoje $2.50
Prenumerata mokama iš viršaus
Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
Apgarsinimų kainų klauskite laišku.
J. J. Paukštis ir K. Brazys
120–124 Grand st.
Brooklyn, New York.

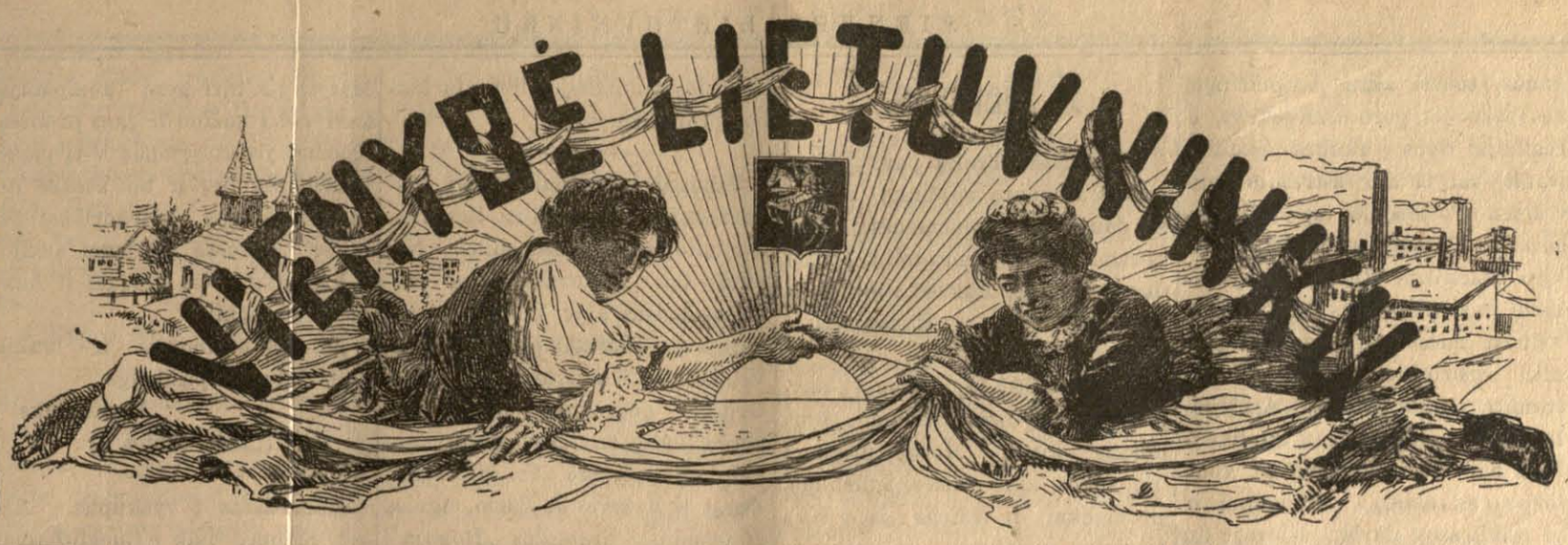

The Lithuanian Weekly
„Vienybe Lietuvninku"
PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY
Brooklyn, :: New York
Yearly subscription rate·
In the United States..... $2.00
To Foreign Countries..... $3.00
To Canada $2.50
Advertising rates on addlication.
Address all communication to publishers:
J. J. Paukštis & K. Brazys
120–124 Grand st.
Brooklyn, New York.

Visuomenes, literaturos ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 40. Brooklyn, N. Y. 4 d. Spalio (October) 1911m. Metai XXVI.
Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under Act of March 3-rd, 1879.

Apie tautiškus namus.

Per nesenai buvusį laikraštininkų susivažiavimą, tam tikrai parengtame viešame susirinkime buvo keleto žmonių sakytos prakalbos. Tarpe ko kito, vienas kalbėtojas (rodos „Tėvynės" redaktorius, p. Račkauskas) užkliudė vieną inkaitusį iki raudonumo klausimą — atvažiavusius iš Lietuvos kuningus rinkti mokykloms aukų. Kalbėtojas, šito tikslo galutinai nepapeikdamas, ištarė vienok šiuos labai įsidėmėtinus žodžius: „Gerai yra šelpti reikalus mūsų tėvynės Lietuvos. Bet męs nematome ir šito, kad męs patįs esame daug vargingesni už Lietuvoje pasilikusius savo brolius. Tiesa, tėmai mūsų viengenčiai labai sunkiai verčiasi. Bet jie stovi arti savo žmonių, gyvena savo tradicijose, vieni kitus gali paremti dvasiškai ir materiališkai. Nieko tokio męs neturime čia Amerikoje. Ne turime savo nei vienos patogesnės mokyklėlės, neturime jokio savo centro, neturime jokių sąryšių tarp savęs mūsų miestuose ir miesteliuose, neturime savo salių, savo kningynų, etc. Ir męs dabar taip riejamės, taip rūpinamės apie Lietuvai renkamas aukas! Męs patįs skurstame, ir to niekad nepamįslijame. Argi protingu męs pavadintume tą, kuris eitų lopyti kaimyno stogo, kada jo paties stogas yra nuplyšęs, visur švilpja vėjai ir varva gaižus lietus?"...

Kaip tai teisingai šitas kalbėtojas pasakė! Tiesa, šitas pats jau nebešiandien yra pas mus sakoma. Jeigu kas laiko turėdamas perverstų visus senesnius ir net seniausius mūsų laikraščių numerius, nukrėstų nuo jų ilgų metų dulkes, jisai kiekviename rastų per metus po daug sykių šaukta į mūsų vientaučius: steigkime savo institucijas! Gana męs pristatėm institutų New Yorko daktarams — statykime savo institutus, kuriuose gydytumėm liaudies ligas. Steigkime savo mokyklas, nes mūsų augantiji karta neturi iškur semtis tautiškoje dvasioj čiepijamo mokslo. Intaisykime savo kningynus, nes mūsų suaugę žmonės neturi kur dėti liuosų vakarų ir kraunа milžiniškas fortunas saliūnams. Statykime savo sales, nes gana jau jų pristatėme lenkams, žydams ir airiams, ir pagaliaus dar vis nešame jiems neužbaigtiną duosmę, po šimtus ir tūkstančius dolerių kasmet, ir dar vis negauname salių, kada mums reikia. Daug sykių mūsų geraširdžiai laikraščių korespondentai šitaip per laikraščius į savo viengenčius prabildavo, bet jų širdingi ir protingi veliji mai visuomet atšokdavo nuo lietuvių ausies, kaip žirniai nuo sienos. Ir vis mūsų žmoneliai tebevergavo ir tebevergauja svetimiesiams, neša jiems glėbjais savo užpelnytus dolerius, o patįs džiaugiasi nubįrančiais trupiniais!..

Kada mūsų tautiškosios draugystės atsiskyrė nuo lenkų, jau bus dvidešimts su viršum metų. Pirmiaus buvo kaltinta lenkai, kad jie lietuvių dolerius išliežia ant savo draugysčių, parapijų ir salių. Patraukus ryšius su lenkais čia Amerikoje, rodos lietuviai lengviau atsikvėpė ir rodės, kad jau dabar tai imsis lietuviai už savistovo darbo, tvers savo tautiškas institucijas, statys savo liaudies namus, kurs savo kningynus. Ne, nieko tokio neįvyko. Ir jau daug metų praėjo! Vėliaus iškilo nauja priežastis. Buvo pradėta nurodinėti, kad visą lietuvių gyvenimą tramdo jų pačių didelis dievotumas ir kuningų politika; kad kuningai iškrapšto mūsų vientaučių kišenes savo ir vyskupų naudai. Iškilo kova tarpe lietuvių pirmeivių ir kuningijos. Sunki ir ilga ta buvo kova. Dar ir šiandien jos galo nesimato. Tačiaus pirmeiviškieji lietuvių idealai laimėjo. Šiandien lietuviai amerikiečiai gali pasididžiuoti, kad jų rankose yra visas lietuvių kulturinis gyvenimas. Didžiausios mūsų draugijos išslydo iš kuningų rankų. Didieji mūsų laikraščiai yra pirmeivių rankose. Tas jau nuo kokio aštuoneto ar desėtko metų pasidarė. Nebėra kam lietuviškų kišenių krapštyti. Bet...

Ar atsimainė mūsų gyvenimas? Tiesa, męs žodžiais daug ko pašnekam. Bet aktiviško darbo, kaip nebuvo pirmiaus taip nėra jo ir šiandien. Po senovės lietuviai dar neišsikraustė iš saliūnų. Po senovės lietuviai dar neturi nei savo mokyklų, — ką jau mokyklų! neturi nei savo viešų namų, kaip turi pasistatę lenkai, vokiečiai, žydai, ir kitos išeivių tautos Amerikoje. Po senovės lietuviai, jeigu rengia kokį susirinkimą, turi eiti pas svetimtauti, lenkti jam žemai galvą, ir sakyti: kad loska, mister toks ir toks, ar nenurendavotum mums salės? Męs visai neilgai ją laikysim... Pasipūtęs savininkas užlaužia tokią sumą piningų, kad iš to pelno nuo lietuviškų vakarėlių, balių teatrų, etc., vos beištenka jam už salę užmokėti! Surenkam męs į sales minias savo vientaučių, išlupam iš jų brangias mokestis už įžangas, padedam surengimui daugybę triūso ir vargo, nemiegam daug nakčių, nutraukiam sau daug sveikatos, prakišam kartais ir darbą, ir — ant galo visą savo triūsą atiduodame kokiam MacMakui!

Kam teko būti didesniuose mūsų miestuose, kur yra didelės žydų kolonijos (kur gi jų nėra!) pav. New Yorke, jisai galėjo pamatyti didelius mūro budinkus, nuo kokių penkių—šešių augštų, su dideliais langais, kurie vakaro laiku būna apšviesti dideliais žiburiais, o tuose namuose vilniuoja minios žmonių: senų, jaunų, vyrų, moterų, jaunikaičių ir mergaičių. Vieni iš jų ineina, kiti išeina. Vieni nešasi po pažasčia pundus kningų, kiti muzikališkus instrumentus, treti notas, ketvirti rankose nešas dramatiškų veikalų nuorašus, dar kiti gryno poperiaus tetradkas. Kiek tų žmonių? Kas juos suskaitys? — gal šimtai, gal tūkstančiai... Nematysi tarp jų nei vieno girto šlitinėjant, nematysi ties šituo namu susimušant. Tai vis matosi, kad pati dailioji liaudies aristokratija: dailiai pasirėdę; baltos, kaip sniegas apykaklės, jaunimas žvilga auksiniuose akulioriuos, statųs, išdidųs, rimti, užsimąstę, vienok pilni gyvybės ir energijos. Ką jie veikia šitan naman atėję? O, čia būtų sunku išpasakoti, ką jie veikia. Namas didelis, kaip koksai universitetas. Čia yra milžiniškos salės Čia yra nesuskaitoma daugybė kambarių ir kambarėlių. Ateik čia vidun ir pamatysi įspūdingą regyklą: didėsiose salėse groja muzika ir jaunimas šoka. Kitose salėse jaunimas daro įvairias gymnastikas. Kitose koksai pakviestas iš universiteto profesorius liuosai išguldinėja įvairias lekcijas. Kitur kambariuose eina repeticijos muzikantų operėtėms ir aktorių dramoms ar komedijoms. Kitur lošia šachmatais ir šaškomis. Kitur eina vakarinė mokykla angliškos kalbos. Kitur eina liuosi kursai iš augštesnių mokslų matematikos, historijos, filosofijos, etc. Apačioje šito namo rasi didžiulį rūmą, pilna nustatyta pasieniais šėpomis ir rotondomis su kningomis. Viduryj stovi eilės stalų ir sėdynių. Čia rasi šimtus žmonių tyliai susėdę skaito kningas ir laikraščius. Yra čia žilo plauko senukų ir senučių. Yra čia dar su trumpomis kelinaitėmis vaikiukų ir su trumpais sijonukais mergaičių...

Kas čia per publika? Ar čia gal tie vadinami milijonieriai ir didžturčiai, kurie jieško pasaulio gudrybės ir gražybės? Ne! Čia...mums gerai pažįstami miesto liūgynų žydeliai, kuriuos ortodoksas amerikonas su panieka stampuoja vardu: „Dievo prakeiktas Jew!", o męs su nemažesne panieka pasakom — „tai smarvė"! Kas tas per namas, kas jį čia pastatė? Tai žydų tautiškas namas, liaudies namas, ar liaudies universitetas, kaip nori jį pavadink. Bet žinok, kad jį pastatė ne koks milijonierius, bet tie patįs visų niekinami žydeliai. Čia yra milijonai dolerių sudėta iš jų pačių pūslėtų rankų. Šitas namas yra jų dvasiškas tėvas, jų dvasiška motina, historiška auklė jų jaunimo. Iš čia išeina žydų liaudies aristokratija, muzikantai, artistai, piešėjai, oratoriai, sąmoningi piliečiai, drūčiausi žydų persekiojamos ir naikinamos tautos pilioriai. Čia jie viską gauna už dyką, nes čia jų visų, jų tėvų, jų senelių jau buvo sudėta triūsas. Čia yra jų tautos kulturos židinys, kurios jokios audros ir pagairės neišdraskys. Apsižvalgyk po žydų gyvenimą ir pamatysi, kokias tas namas pasekmes jiems atgabeno. Jie šiandien valdo veik visą miestų politiką, nors nematomomis rankomis... Apsižvalgyk tarp žydų, ir nepamatysi pas juos taip daug saliūnų, kaip pas mus. Jeigu kur ir yra, tai žydas saliūninkas daugiausiai daro biznį iš krikščionių ateivių, ypač lenkų, vengrų, slovakų ir lietuvių. Tie yra jų kostumieriai. Žydų čia mažai pamatysi. Žydai žino, kur praleisti liuosas nuo darbo valandas, — tai savo liaudies namuose: čia jie silsisi, čia jie šviečiasi ir kiekvieną savo gyvenimo minutę sunaudoja prisirengimui sunkion kovon už savo būvį. Jie stato tuos namus ir nesibijo, taip kaip męs, kad tik iš to būtų nauda: jie žino iškalno, kad bus nauda. Jie neatsideda ant Dievo valios, kaip męs: et, kaip buvo gerai seniaus, taip bus gerai ir dabar. Žydai žino, kad jeigu jiems ir Amerika prisieitų apleisti (kokiu nors stebūklu, sakykim—iškeliauti į Palestiną, jeigu ją pasiseks atpirkti nuo turkų valdžios), — jie žino, kad indėti piningai į tokius milžiniškus namus niekados nepražus, — jiems atmokės milijonus dolerių į jų tautos fondą.

Skaitytojas pasakys, kad męs perdaug įsišokėjom begirdami žydus. Na, mielas broli, nueik į žydų kolonijas, — jei būsi kada New Yorke, užeik į žydų išgarsėjusią East Broadway, tada kiekvienas žydelis jums parodys, kur yra jų milžiniškas namas „Hebrew Educational Alliance", ir tada sakysi: teisybė brač kalbėta! O kad męs neperdėjom, su širdies skausmu paminėdami, kaip męs biedni savo įstaigomis, savo salėmis, tai kasgi drįs šitą mums užmesti?

Gerai, kad męs šelpjame kankinius, gerai, kad męs ir kitų Didžiosios Lietuvos reikalų nepamirštame. Bet męs, anot p. Račkausko, Scrantone pasakytųjų žodžių, nebūkim tokiais bepročiais, kad jieškotumėm suvargėlių kur toli ir kad apie juos ginčytumės, o nelopytumėm savo prakurusios skrandos. Išsiliuosavom iš-po lenkų sloginančios intekmės, atsiliuosavom ir nuo siauros kuningų politikos, dabar prieš mumis stovi naujo darbo era. Mūsų draugijos, kurios išmetė iš savo konstitucijų priverstiną ėjimą išpažinties, tegul dabar pasirodo dar didesniais žmonėmis, dar labjau subrendusiais piliečiais, — tai tegul dabar pradeda statyti miestuose lietuvių liaudies namus. Tie tūkstančiai dolerių, kuriuos męs kas mielas metas išpilame svetimiems, tegul pasilieka tarp mūsų pačių, ir statykime tokius ar kad ir biskį mažesnius liaudies namus, kaip žydai turi. Tie piningai mums greitai sugrįš. Tada męs turėsime liuosą prieigą visokiems susirinkimams, prakalboms, skaitykloms, diskusijoms, repeticijoms, teatrams, baliams, pasilinksminimams ir liuosoms vakarų valandoms praleisti. Senai tas reikėjo padaryt. Bet geriau vėlai, negu niekad.

PERŽVALGA.

// **„Draugas" teisinasi laikraštininkų susivažiavimui.** „Draugas" 42-ame savo num. teisina save ir teisina kuningus Tumą ir Olševskį, kodel jie nedalyvavo laikraštininkų susivažiavime. Tačiaus „kuningų svečių" neišteisina, — tiesiog palieka jiems patiems išsiteisinti, nes tai jų pačių esąs dalykas. Bet už save „Draugas" pastato argumentą: delto nedalyvavęs, kad laikraštininkų susivažiavimas esąs vieno Šliupo surengtas, ir nekam kitam, kaip tik Šliupo garbei pakelti.

Męs tikime, kad „Draugas" pasisakė teisybę. Bet užtai jis ir pasirodė [illegible] išrėdęs savo silpną sutvėrimą, jeigu baidėsi vienos ypatos — Šliupo, taip kaip bailučiai mūsų socialistai kuo nepatrūko iš baimės prieš „laikraščių trusto" kaliaausę. Jeigu jis taip nerašė prieš susivažiavimą, tai nors dabar reikėjo nutylėt, kada jis pats aiškiai mato, jog susivažiavimas darbavosi visai ne del Šliupo garbės. Bet „Draugas" da ir neteisingas, jeigu jis atsispyręs tvirtina, kad suvažiavimą sušaukė **vienas Šliupas.** Tuomi jisai įžeidžia visus laikraščius, kurie patįs tuomi triūsėsi, ir žinojo, ką darą. Todel „Draugas", besiteisindamas, visai be reikalo įvedė save raistan.

*

// **Tai bent vadovas!** Vienam Amerikos lietuvių laikraščių leidėjui nesenai rašė laišką Prūsų lietuvių seimo atstovas, Dr. Gaigalaitis, ir prašė, kad lietuviški laikraščiai kaip įmanydami pakenktų važinėjusiam po Ameriką Vanagaičiui, nes jo laikraščiai „Birutė" ir „Allg. Lit. Rundschau" esą „zocialistiški, kurstą lietuvius prieš maloningąjį mūsų kaizerį Vilhelmą" ir kad tie laikraščiai nieko gero lietuviams neatnešią, tik jiems prapultį atgabensią. Juokingiausia tas, kad tas Dr. Gaigalaitis, kuris tarpe Prūsų lietuvių užima augščiausią politišką vietą, prašo vienok laikraščių, kad neišduotų jojo vardo! Tas reiškia politiką.

Bet męs pridursime, kad tokia Gaigalaičio politika labai žema. Jeigu jisai nedrįsta viešai rašyti ir dorai kovoti už tą, kas jam atrodo Prusų Lietuvai reikalinga, tai męs jau galime numanyti kaip jisai gina karalystės seime ir lietuvių reikalus. Pas mus Amerikoje jau tik tam tikri berniokaipeštukėliai besigriebja anonymiškų laiškų. O Prūsuose mat net lietuvių atstovas tą randa tinkamu.

// **Nurodo, kad mus laikraščiai draugaujasi su šnipais.** „Lietuvos'' 39 nr. p. Kl. Jurgelionis nurodo, kad „Kova'' draugaujasi su šnipais. Nes tasai Kutra, ką sudėjo „Kovoje'' neva liūdijimus prieš kun. Olševskį, patsai pasisakė buvęs žandarų pagelbininku, o „Kova'' jį priglaudė, kaipo „draugą''. Tuom tarpu Wilkes Barres „Draugas'' (43 N) stačiai intaria „Kovą'', kad ji draugaujasi su žandarais, ir mena, kad liūdijimai prieš kun. Olševskį esą padirbinėti „arba žandarmerijos žinyboje arba (tat bus teisingiausiai) Bostono apylinkėse''.

Tie intarimai gali būt biskį peršiurkštus. Bet kažin, ar nėra juose ir teisybės. Jeigu — kaip anais metais ištikimos žinios tvirtino, — Amerikoje esą apie 20 lietuvių, valdžios apmokamų šnipų, tai be abejonės, kad jie kurnors ir dirba savo tamsius darbelius. Labai gali but, kad ir apie „Kovą'' ir „Bostono apylinkėse'' rūpestingai darbuojasi tos tamsios ypatos. Labai gali būt, kad anais metais paėję paskalai apie „pinkertonus'' turėjo savyje dalį ir teisybės...

*

// **Kur Daukanto laiškai?** Kitoje vietoj atspausdiname p. A. Janulaičio pasiteiravimą, kur randasi S. Daukanto laiškai, kurie anais metais buvo prisiųsti ant kun. Miluko rankų. Šitas paklausimas reikia plačiai išpublikuoti ir sujieškoti, kas pas mus Amerikoje turi tą brangią mūsų historiko biografijai medžiagą susiglobęs. p. Janulaitis baigiąs rengti S. Daukanto biografiją. Todel šie laiškai yra labai reikalingi.

Prie tos progos reiktų priminti T. M. D-ei, kad susižinotų su p. Janulaičiu: bene galima būtų S. Daukanto biografijos jo visus raštus išleisti T. M. D. kaštais. Be abejonės, p. Janulaitis sutiktų surinkti visus Daukanto spausdintus ir nespausdintus raštus. Tai būtų antras didelis T. M. D. nuopelnas mūsų literaturai.

*

// **Shenandoah lietuvių tautiškas namas.** „Darb. Viltis'' rašo, jog Shenandoah lietuvių draugystės ir šiaip pažangieji lietuviai rengiasi statyti savo tautišką namą. Šitas sumanymas reikia širdingai pasveikinti. Girdėtis, kad ir New Britaino lietuviai jau pradės tokį namą statyti.

Viengenčiai! Pasekite Shenandoah'riečių ir newbritaniečių puikų pavyzdį. Tai yra vienas iš mūsų didžiausių reikalų.

*

// **Vanagaičio atsisveikinimas.** p. J. Vanagaitis, išvažiuodamas savo tėvynėn aname utarninke, inprašė mus, kad visiems lietuviams amerikiečiams, padėjusiams jam surengti prakalbas ir užsirašiusiams jo leidžiamą laikraštį „Birutę'', perduotumėm jo nuoširdžią padėką, — padėką išreikštą varde visų Prūsijos pirmeivių lietuvių, mūsų vientaučių ir tėvynainių.

*

// **Konfiskavo laikraštį.** Cenzuros komiteto liepimu Vilniuje konfiskuota „Lietuvos Žinių'' 99 num. už feljetoną „Žemaičių keliais''.

IŠ VISUR.

× **Prie Stolypino nužūdymo.** Parėjo Amerikon jau ir rusų laikraščiai su triukšmingomis žiniomis apie nužūdymą rusų premiero Stolypino. Kiekvienas iš jų saviškai komentuoja tą terorizmo aktą, bet veik visi šitam nužūdymui neprijaučia. Net ir „Rieč'', kairiųjų demokratų organas, tuomi aktu pasipiktinęs, nes sako jis gero neatgabens, o reakcijai duos į rankas pagabų įrankį varyti dar aštresnes represijas. Po teisybei tas jau ir pasirodė. Tuojaus uždrausta laikyti Maskvoje Rusijos kooperatorių susivažiavimas. Kievoje ir kituose miestuose uždrausta visoki susirinkimai. Čia-pat sutraukta pulkai vaisko. Areštuota dar apie 150 asmenų inteligentijos Kievoje ir Peterburge, ypač tarpe advokatų. Chuliganai ir gi veikia savo darbą. Kievoje du žydai jau mirtinai primušti, o užpuolimų kasdieną pasitaiko. Padaryta keli šimtai kratų pas privatiškus žmones ir redakcijose, iš kurių daugybė rankraščių suimta.

Stolypiną palaidojo Kievos vienuolyne, „Kievo-Pecerskoje Lavroje'', bet ištęn sakoma jį pernešią į Kalnaberžių dvarą, Kauno gub., kur gyvena Stolypino pati. Tuom tarpu apskelbta po visą Rusiją rinkimas aukų, iš kurių būsiąs Kievoje statomas Stolypinui paminklas; jis būsiąs pastatytas priešais teatrą, kuriame buvo Stolypinas nužūdytas.

Bogrovas, kuris nušovė premierą, buvo teisiamas karės teismu. Jį pasmerkė pakorimui, ir sakoma tuojaus pakorė. Bet yra paskalai, kad jis tebėsąs gyvas, kurnors paslėptas Tie patįs paskalai tvirtina, kad iš Bogrovo dar būsią kvočiama revoliucijonierių slaptos. Tačiaus ar tie paskalai teisingi, nežinia.

× **Mexikos suirutės.** Susekta Mexikoje nauji suokalbjai: vienas suokalbis nužūdyti Madero, kitas — nudėti gen. Reyes. Šis pastarasis suokalbjo persigando ir pabėgo į Havana, iš kur atvyksiąs New Yorkan. Madero gi suokalbį ignoruoja. Suimta keletas desėtkų nenuoramų.

× **Iš persų naminės karės.** Iš Teherano telegrafuota Washingtonan, kad valdžia baigia tremti ex-šacho Mahomed Ališalininkus. Rugs. 28 d. ties Savah buvo bene didžiausis su jais paskutinis susirėmimas, kuriame dalyvavo 4000 sukilėlių ir 2000 valdžios vaisko. Čionai kritę net 500 sukilėlių, ir jie galutinai buvę išblaškyti.— Kaslink ex-šacho, tai nežinoma, kur jis dingo. Vieni sako, kad jis kur-nors buvo užmuštas, kiti spėja, jog valdžia jį paėmė nevalion.

× **Nukryžiavojo francūzą.** Chiapas valstijoje, Mexikoje, intužę ant europiečių Chamula giminės indijonai užpuolė ant francūzų kolonijos; pirmiaus viską išplėšė, paskiaus prikalė ant kryžiaus francūzą Venceslao France.

× **Airijos streikai žlugo.** Iš Cork rašo, jog taip plačiai užsinešęs Airijos gelžkelių streikas pasibaigė be pasekmių, ir streikieriai vėl sugrįžo prie savo senojo darbo.

× **Popežius saviškius atkraustė.** Daktarai ištyrę, kad visos popežiaus ligos randąsi iš pasiilgimo saviškių. Todel popežius parkvietė į Vatikaną visą savo šeimyną ir keletą giminių. Maldomis seniokas nenusiramina.

× **Ištremia socialistus.** Iš Kubos sostapilės Havanoje išgujo už rubežiaus šešius intariamuosius, Ispanijos socialistus, tų tarpe du darbininkiškų laikraščių redaktorius. Kaltybė jų nepaprastai didelė — žiūrint Havanos valdžios bailiomis akimis: jie kurstę prie streiko! Išvežant tuos ištremtinius, valdžia davusi jiems ant kelio po $25.

Iš Lietuvos.

KRUONIS, Trakų pav. Šiais metais Kruonių apylinkę aplankė daugybė kariuomenės. Kaikuriems pridarė nuostolių, išmindžiojo laukus, nukasė roputes ir t. t. **Kruonietis.**

DAUGĖLIŠKIS, Šven. pav. Mūsų vyrai dažnai išeina „burliokais'' kitur. Mažai turėdami nuovokos apie žemės išdirbimą, jie menkai ir išdirba ją. Kaikuriuose sodžiuose pasitaiko ir pasiturinčių ūkininkų, kurių vaikai pataiko ir kuninguosna išeiti. „Burliokystėn'' kas pavasaris išeina po 4—5 tūkstančius vyrų. Kai-kurie jų uždirba per vasarą po 200 rb., kiti po 50 rb. 1910 m. Daugeliškio monopolyje buvo 12 tūk. rub. apyvartos. Alinių yra 5, jų apyvarta siekė 20 tūk. rub.

RADVILIŠKIS, Šiaulių pav. pav. Rugpjūčio 11 d., naktį Girsteikių kaimo keturių ūkininkų pavogė po vieną arklį iš lauko, kuriuos ganė arkligonis ir vienas padėjėjas. Dabar priskaitoma visokių kaltybjų, bet patįs kalti. Katram pripuola eilinė, tai nueina tiktai lauke miegoti ir su arkligoniu ugnį kurena ir miega, o su arkliais — „tai kaip Dievas duos'' Tai Dievas ir davė. Nors būtų geležiniais pančiais supančioti, tai vis vagiams nebūtų lengva paimti. Pavogti arkliai visi keturi vertės buvo pusketvirto šimto rub. **Vėjas.**

RADVILIŠKIAI, Šiaulių pav. Radviliškyje paskutinėmis dienomis šio mėnesio bus atidengtas kinematografas „Patė'' J. K. Saliamonavičiaus ir K. J. Gofmano. Taipgi šitie patįs greitai Radviliškyje intaisys vėlimo, karšimo ir verpimo dirbtuvę. Visos mašinos bus varomos elektra iš nuosavios elektros stoties. **Radviliškietis.**

UŽUGUOSTIS, Trakų pavieto. Nors jau 50 metų suėjo, kaipo išnyko baudžiava Lietuvoje, bet Užuguosčio parapijos žmonės sako, kad ir dabar pas juos kuone baudžiava. Mat, valstiečiai daugiausia gyvena tarpe lenkų dvarininkų ir delto kilo visokie nesusipratimai. Blogiausia Užuguoščio bažnytkiemio žmonėms, nes jųjų žemė aprubežiuota iš visų pusių šešių dvarininkų lenkų žemėmis. Tėnai žmonės kas savaitę turi keletą dienų eiti dvaruosna dykai dirbti — nes dvaras suima gyvulius ir už tai prisieina atidirbti arba ir piningais primokėti. Be to, beveik kas sekmadienis klebonas iš sakyklos juos išbara. Labjausiai išbarami pono darbininkai, kuriems grąsinama pragaru. Reikia pridėti, kad parapija nors grynai lietuviška, bet mažai joje išgirsi lietuviška. Klebonas būtinai priverčia žmones giedoti lenkiškai, kada ponai girdi. **Hol-Flet.**

PANDELIS, Zar. pav. Praeitais metais dauguma sodžių išsidalino vienkiemiais. Buvo išmatuota šie sodžiai: Vozgėliai, Gineišiai, Pažeriškiai, Buividžiai, Grubas ir Čečiškiai. O šiais metais nutarimus padarė išsidalinti šie sodžiai: Pakapjai, Obeliai ir Šekštininkai. **A. B-čius.**

(„Liet. Ukin.'')

Lietuvių kalba Vilniaus dvas. seminarijoje. „Viltis'' paduoda žinią, jog kun P. Kraujalis, „Aušros'' (Viln. gub. lietuviams skiriamojo laikraščio) redaktorius ir šv. Mikalojaus bažnyčios klebonas, esąs jau svietiškosios vyriausybės patvirtintas Viln. dvasiškosios seminarijos lietuvių kalbos profesoriumi.

Vilniaus lenkų laikraščiai kaskart dažniau spauzdina lietuvius užgauliojančius straipsnius. Nenutilo dar „Bielorusk. Žizn.'' sukeltas balsas apie Vilniaus vyskupijos panaikinimą — už kurį Vilniaus „Kurjerai'' ir „Dva Groše'' negražiais straipsniais verčia kaltę ant „litvomanų'', — kaip vėl pasirodė Fr. H. raštas, darąs iš lietuvio J. Tumo, ugnies apdraudimo draugijos „Rossija'' agento — kaži-kokį lietuvių agitatorį. Ir nors J. Tumas prieš tai griežtai protestuoja Fr. H. nesiliauja savo tvirtinęs.

VILNIUS. Caras pravažiavo. Rugpjūčio 28 d. pravažiavo traukiniu pro Vilnių caras su savo šeimyna, keliaudamas į Kievą. Stotyje, kur traukinys stovėjo 10 minučių, teikėsi caras priimti Vilniaus karo apskričio vyriausįjį vadą Martsoną ir generolą Novosilcevą. Traukiniui gi dar į Vilnių bevažiuojant iš Ignalino stoties, buvo priimtas ir Vilniaus gubernatorius Liubimovas. Tąpat dieną pravažiavo pro Vilnių ir didieji kuningaikščiai Sergiejus Michailovič ir Kiril Vladimirovič Abu važiavo irgi į Kievo iškilmes.

Mokytojų Seminarija. Kuršo gub. 1910 metais Ilukštos miestelyje įsteigta mokytojų seminarija, kurią šiemet delei stokos tinkamo būto perkelta į Grivą (Dvinsko priemiestis). Į tą seminariją priimami mokiniai krikščionis. Vertėtų ir lietuviams pasirūpinti tėnai patekti. Iki šiol mokinių lietuvių toje seminarijoje vos keletas.

ŠIRVINTAI, Viln. gub. Rugpjūčio 2 dieną sudegė 25 trobas; daug mantos ir 2 tūkstančiai gyvų piningų pražuvo ugnyje. Suliepsnojusių trobų gyventojai paliko be pastogės.

DARSŪNIŠKIS, Viln. gub. Nešvarumas žmogui trumpina amžių ir pirma laiko nuvaro į kapus. Štai ir Darsūniškių apylinkėj del nešvarumo įsivyravo bjauri šiltinės liga. Štai mūsų žmonių švarumo pavyzdis: Kondrotų kaime, Darsūniškių par., mirė žmogus. Nuprausė lavoną, nušluostė balta staltiese ir ta pačia staltiese apdengė stalą. Nekočioj (gelda) gi, kurioje lavoną plaudė, nuplovė ir silkes ir davė valgyti. Pasekmės pasirodė tokios. Kurie tėnai buvo ir valgė, susirgo. Keliolika mirė: serga, tai po kelius mėnesius. Taip ir po šiai dienai toji liga siaučia po Darsūniškį. Štai ir nesenai vienu kartu pasimirė dvi moteri palikusi mažus vaikučius. **Dirsa.**

NAUMIESTIS. Liūdžius ir policija. Skaitytojai jau girdėjo apie garsų Naumiesčio paviete plėšiką Liūdžių. Nors senai jį policija gaudo, bet niekaip negal sugriebti. Kartais apsiaučia jį kur klėtyj, bet jis stebėtinu būdu išbėga. Paskutiniu laiku mūsų paviete prasidėjo begalinės kratos, daro pavieniui ir partijomis. Jieškodami neva Liūdžiaus, daro kratas visur, kur pamato vakare žiburį. Taip krėtė pas mok. Lauriną ir pas ūkin. Kubilską; pas Kubilską paėmė moterišką dviratį. Nežiūrint į tai, Liūdžius kaip veikė taip ir veikia: siuntinėja laiškus, reikalaudamas „duoklės'' arba pats ateidamas atsiimti. Jo laišką gavo teisėjas Kudirka, o Mergbūdyj pas Vilkaitį pats atėjo pasiimti piningų. Matyti jis turi gerą kompaniją, kuri viską sužino ir jam praneša. Kuomet jis atėjęs pas V-tį pareikalavo piningų ir tas atsakė neturįs, Liūdžius kategoriškai pasakė: „Tamsta pardavei arklį'', o V-tis lyg tyčia nesenai ir buvo pardavęs arklį.

Žmonės nerimauja ir laukia, kada tai visa pasibaigs. **Perkūniuks.**

(„Liet. Žinios''.)

Kandidatas į vyskupus. Aną syk rašėme, būk į Lucko-Žitomiriaus vyskupus statoma tarp kitų kandidatų mūsų tautietis, dvas. Peterburgo seminarijos rektorius kun. prof. Baltrušis. Dabar „R. G.'' rašo, kad dar einąs gandas, būk kun. rektorius Baltrušis būsiąs paskirtas Žemaičių vyskupijos sufraganu.

Mirė kard. Puzina. Krakovoje mirė Krakovos vyskupas kardinolas kuningaikštis Puzina. Velionis atsižymėjo tuo, jog per paskutiniuosius popežiaus rinkimus Austrijos vyriausybės vardu buvo pakėlęs protestą prieš galimąjį kard. Rampollės išrinkimą, kuo labai buvo pasipiktinę kardinolai. Neleido taip-pat atvežti ir palaidoti Vavelyje Julijaus Slovackio kūno ir per Žalgirio šventę atlaikyti ore vadinamosios „mszy polowej''. Tuo ingijo sau velionis daugelį priešininkų lenkų visuomenėje. Kard. Puzina buvo vienintėlis lenkas kardinolas.

Vaikų pasileidimas. Rugpjūčio 23 d., lekiant traukiniu tarp Slavinčiškio ir Subačiaus stočių, ties Puponių sodžium, arti gelžkelio stovėjo keletas vaikėsų ir viena moteriškė. Vienas jų sviedė akmeniuku į traukinį ir pataikė vagono langan. Stiklas sudužo, vienam keliauninkui stiklų skeveldomis sužeista ranką, kitam sutrenkė galvą, o vienas buvo apibertas sudužusio stiklo šukėmis ir nemažai išsigando. Konduktoriai sako, kad ant šio gelžkelio tai esą jau nebe naujiena; šiemet tai jau atsitinką trečią kartą. Nepersenai, važiuojant nuo Jelovkos stoties į Abelius, vienai moteriškei, žiūrint pro vagono langą, piemenis taip-pat akmeniu suvarę stiklus burnon, ir gal amžinai toji paliksianti sužeista.

Gėda girdėti tokias kalbas; kad tai būtų kalbama apie kitokius kraštus, kur gyvena puslaukiniai žmonės, tai dar ką daryti, bet dabar tai atsitinka Lietuvoje. Tėvai, drauskite savo vaikus, nes jums už tai reikės atsakyti; jeigu jau nesibijote to, ką galėtų pasakyti svetimtaučiai apie lietuvius tokiuose atsitikimuose, tai pabijokite nors atsakomybės prieš vyriausybę. Atminkite, kad vyriausybė nedovanos. Del šio atsitikimo Panevėžyje sustatyta protokolas, bus padarytas tardymas, ir bus susekta, kieno vaikas yra tai padaręs. Ne kam kitam, kaip tik tėvams teks užmokėti už sudaužytą vagono langą ir dar keletą rublių pabaudos. Nukentėjusieji keliauninkai taip-pat žada pajieškoti sau atlyginimo. **P. Kuzma.**

P. S. Šiuo kartu ir aš tik ką išlikau nenukentėjęs, nes mat sėdėjau toliau nuo lango. Pakako tik to, kad stiklai ir mane apibėrė, ir akmuo, krisdamas žemyn, pataikė į koją.

Suėmė laikraščio vedėją. Šį antradienį, pareikalavus Ekaterinoslavo tardytojui, policija suėmė vedėją vilniškio žydų dienraščio „Sieviero-Zapadnyj Golos'' Levą Surišą. Jisai kaltinamas baudž. įstatų § 128 už straipsnius spausdintus 1905—6 metais Ekaterinoslave leidžiamajame laikraštyje „Viestnik Juga''.

ŠAUKĖNAI, Šiaulių apskr. Beržėnų-Slabados Ūkio Draugijos rūpesniu buvo surengta rugpjūčio 25 d. Slabadoje pirmoji arklių ir galvijų paroda. Atvesta buvo į parodą 60 arklių ir 24 galvijai. Arkliai ir karvės buvo daugiausiai vietinės veislės. Dovanų duota sidabro 1 medalį, žalvario 2, pagarbos laiškai 7, 229 r. 66 kap. piningais, 3 zuparo 18% maišeliai, viena pusiau-holandų veislės karvytė ir 2 geros veislės kiaulyti.— Ekspertais buvo pp. Putvinskas, Dolobovskis, Bortkevičius, Gintyllo, Demontavičius, Keras ir Pakačymas.— Parodos vieta buvo dailiai aptverta, vidury stovėjo gražaus styliaus paviljonas; tvarka visą laiką buvo kuopuikiausia; žmonių atsilankė daug. Visą laiką griežė orkestra iš Luokės.— Parodos surengime daugiausiai rūpesnio ir išlaidžių turėjo Ūkio Draugijos pirmininkas grafas Čapskis. Žmonės buvo labai patenkinti paroda ir, ją uždarant, išreiškė širdingą ačiū grafui Čapskiui ir kitiems, pasidarbavusiems parodoje. **Narys S.**

„Ateities'' konkursas. „Vienybės'' paskelbta „Ateities'' redakcijos konkursas „Ateitininkų hymnui'' parašyti. Honoraro 20 kap. už eilutę, eilučių turi būti ne daugiau, kaip 40. Paskutinė diena rankraščiams siųsti rugsėjo 30 d. š. m.

TENENIAI, Reseinių apskr. Kokių tai esama palaimintų užkampių mūsų tėvynėje. Važiuoju andai iš Tenenių į Kvedarną. Veža ūkininkas 25 metų, vienaturis sūnus ūkininko, turinčio čielą žemę. Gyvena Tenenių miestelyje. Iškalbame apie šį bei apie tą. Sužinojau, kad jis **nėra dar matęs jokio lietuviško laikraščio.** Girdėjęs, kad esančios ir lietuviškos „gazietos'', bet savo akimis jų nėra matęs. Anot jo, netik miestelyje, bet ir parapijoje niekas lietuv. laikraščių neišsirašąs. Klausiu, iš kur gi jųs sužinote, kas sviete dedasi? Sako, yra čia toks geras žydelis, jis ima savo žydiškus laikraščius. Taigi šis mums viską apsako. O taippat ir klebonėlis iš sakyklos papasakoja, ar kur kokia „nečestis'', ar atsitikimas. Jis girdėjęs, kad klebonas imąs kaž-kokį lietuvišką laikraštį, bet niekam skaityti neduodąs. Į gymnazijas niekas jų parapijos vaikų neleidžiąs; guzikuotu žiponu vaikėso Tenenių bažnyčioje nėra matęs. Parapijoje yra turtingų ūkininkų, turinčių po keletą tūkstančių rublių.

Miestelis mažutis: nei mokyklos, nei monopolio, net nei alinės nėra. Yra dvi trįs sankrovėlės, kurių tarpe puošia miestelį sankrova Kvėdarnos vartotojų draugijos skyriaus. Nors miestelio trobos ant pirštų suskaitomos ir Teneniškiai troškimą gali pasotinti kaimyniuose miesteliuose, tačiaus, kaip iš kaimynų sužinojau, ir Teneniuose esą net 4 slaptos smūklės. Tai tokios čia tokelės. **P. K.**

Taksa duonai. Šiomis dienomis Vilniaus gubernatorius patvirtino taksą duonai, nustatytą miesto valdybos. Tąja taksa reikės dabar mokėti: svaras paprastos piklevotos rugių duonos — 4½ kap., sietinės duonos — 4 kp., vadinamos „stalavos'' — 4 kap., juodos — 2 ir du trečdaliu kap.

Gaisrai. Sulyg vald. žinių nuo liepos 15 iki 31 d. Vilniaus gub. buvę 40 gaisrų: 6 iš neatsargumo, 6 del blogų krosnių ir kaminų, 4 iš padegimo, 1 nuo perkūno ir 23 iš nežinomų priežasčių.

Ūkio kursai. Nuo spalių 6 iki 12 dienos Kaune, prie Ūkio Draugijos, bus laikini ūkio kursai suaugusiems.

Šekspiro ir Ibseno vertimai. Iš Amerikos pranešama, kad vienas iš tęnykščių lietuvių literatų sumanęs ir jau pradėjęs versti visus Šekspiro veikalus lietuvių kalbon.

Taip-pat esame girdėję, kad p. Tananevičius žadąs pradėti leisti pilną Ibseno veikalų (dramų) rinkinį; jų vertimas ir redakcija pavesta p. K. Puidai. Be abejonės, taip Šekspiro, taip Ibseno veikalų pilni leidiniai būtų dideliu turtu mūsų raštijoje.

Uždarė latvių draugiją. Vidaus reikalų ministerio įsakymu su švietimo ministerio žinia paliepta Livų gubernatoriui uždaryti **Latvių Mokytojų Draugiją** su jos skyriais. Latvių Mokytojų Draugija rengdavo kas metai mokytojams kursus, į kuriuos kviesdavo lektorius iš Peterburgo ir k., referatus, ekskursijas mokslo tikslais, leido pirmąjį latvių kalba pedagogijos laikraštį „Isglihtiba", atidarė specialinę pedagogijos biblioteką, pirmąjį Baltijos pajūry keliaujamąjį pedagogijos muzėjų, savo kningyną ir d. k. Nesenai buvusioje pedagogijos parodoje Rygoje minėtosios draugijos ekspertai buvo ypatingai pagirti dagi paties Rygos miesto apygardos globėjo Prutčenkos, kaipo labai naudingi mokslo reikalams.

Eitkūnai stovi jau Prūsuose, bet dar čia pat prie Virbaliaus. Skirtumas tarp tų dviejų miestelių didelis. Virbalyje su kiekvienu žemesniuoju valdininku dar galima susišnekėti lietuviškai, Eitkūnuose gi neištaria nei vieno lietuviško žodžio net bagažo nešėjas. Žmogelis lietuviškai prašo sau bilieto į Karaliaučių, kasininkas gi jam kumštimi grumoja, kad kreiptųsi vokiškai. Stočių vardai, kad ir sudarkyti vokiškomis galūnėmis, skamba tačiaus lig-pat Tilžės grynai lietuviškai: Pilkalniai, Svirgaliai, Šilininkai, Smilgiai, Naujaninkai, Ragainė. Visi tie miesteliai yra švarūs, mūro namais. Jų tarpe stovi gražūs laukai, net mažų kelių pakraščiai nusodinti medžiais, visur tvarka, net miela žiūrėti. Vis tai padarė vokiečių kultura. Nejauku tačiau keleiviui matant, kad ir kultūringieji vokiečiai slėgia pavergtuosius lietuvius.

A. a. Povilas Juzulėnas. Iš pono Jono Sikorskio gavome liūdną žinią: šiomis dienomis netoli nuo Labos stoties (pirma stotis nuo Panevėžio. **Red.**) rasta nušautas jaunas mokinys Povilas Juzulėnas. Kas nušovė — nežinia.

Ūkio paroda Dambavoje. Dambavos miestelyje, Panevėžio aps., rugsėjo 4 d. rengiama vienadienė ūkio paroda.

(„Viltis".)

IŠ LATVIJOS.

RYGA. Kratos. Pereitą savaitę vėl buvo keletas kratų ir suėmimų. Tarp suimtųjų yra ir **Jonas Vilkaitis,** kurį rugpjučio 27 d. pašaukė žandarai į savo kanceliariją, apkraustė ir suėmė, nežinia už ką ir kaip ilgai laikys.

Pašalpos choro vedėjas. Rygos Lietuvių Pašalpos Draugijos valdyba pasikvietus į choro vedėjus žinomą kompozitorių Juozapą Visockį. Tas garbus vyras netik Rygoje, bet ir visoje Lietuvoje yra gerai žinomas kaipo kompozitorius.

(**„Rygos Naujienos".**)

Latvių laikraščiai. Seniausis iš visų latvių laikraščių yra leidžiamas latvių literatiškos draugijos į savaitę „Latveeschu Avizes", einąs 90-tus metus, įsteigtas pastoro Vatson-Letsen'o. Tolaus eina sustabdytieji „Baltijos Vehstnezis" ir „Bahls". Einanti tris kart į savaitę. Mintaujoje „Thevija" turi 25 metus. Rygoje dienraštis „Rigas Avize" (konservat) eina 10-tus metus, lygiai kaip ir latvių stačiatikių organas „Latveeschu Vehstnezis" (kartą į savaitę. „Jauna Deenas Lapa" dienraštis social. pakraipos eina 7-tus metus. Tautininkų organas dienraštis „Latvija" — 6 metus, lygiai kaip žvejų ir purininkų organas „Juhrneeks" (1 kart į savaitę). Penktuosius metus eina didžiausis latvių dienraštis (panašus į „Rieč") „Dzimtenes Vehstnesis". Liepojaus dienraštis „Leepajas Atbals" (dienraštis) ir „Ventspils Apskats" (du kart į savaitę) turi taipogi po 5 metų amžiaus. Ketvirtus metus eina Liepojuje „Dzihve", tris kart į savaitę, organas dar tikt trečius metus. Miestuose Goldingoje, Vendene, Valke, Lemsale eina taipogi latvių laikraštėliai, turintieji nedaugiaus 2—3 metų amžiaus. Rygoje dar eina pirmus metus žydo leidžiamas, kapeikinis „Rihta Vehstnesis". Rygoje dar eina 5 vokiečių dienraščiai: „Rig. Zeitung", „Rig. Rundšau", „Rig. Tageblat" ir du mažesniu „Baltische Post" ir „Rig. Neueste Nachrichten". Rusų dienraščiai trįs: „Rižsk. Viestnik" (vald. organ.), „Rišsk. Misl", „Pribal. Kraj". Iš jų dar geriausiai stovi „Rižsk. Misl.", iš vokiečių „R. Rundschau" ir „R. Tagebl." Lietuviai turi du savaitraščiu.

Kratos Jakobštadto fabrike pes Lešą buvo daromos pereitą savaitę, bet nieko intariamo nerasta. Pirmiaus po miestą buvę išmėtytos proklamacijos.

Sustiprintoji apsauga ketinama panaikinti Estlandijos gubernijoje 4-sio rugs. Girdėt, kad ir visame Baltijos krašte neužilgo bus jį nuimta.

Estų rašytojas Lilienbach už išleidimą savo eilių rinkinėlio liko pasmerktas apygardos teismo 2 mėnesiams arešto.

Estai leidžia dabar savo tautišką eposą, arba padavimus, sutaisytus pagal senovės pasakų, vadinamą „Kalvipoėg" kurio būsią išleisti 2000 exempliorių. Sąnarys estų literatiškosios draugijos, aptiekininkas Heinr. Lut paaukavo „Kalnvipoėgo" išleidimui 500 rublių.

Stačiatikių tikėjiman pernai met perėjo Liflandijos gubernijoje iš liuterių 156 vyrai ir 228 moterįs, iš katalikų 10 vyrų ir 30 mot., iš sentikių 11 vyrų ir 15 moterų, iš žydų 6 vyr., 8 mot., iš baptistų 2 mot.

Kurše ir Pietinėje Vidžemėje anot „Rig. Zeit." patėmyta svetimus žmones kurstančius kai-kurių dvarų darbininkus prie streikų. Buvo sustreikavę mūrininkai prie stočių siaurojo Smiltin-Hainaš gelžkelio, reikalaudami mokesnio padidinimo iki pustrečio rub. į dieną. Tačiaus po dviejų dienų visi sugrįžę prie darbo ant senobinių išlygų.

(**„Rygos Garsas".**)

LAIŠKAI IŠ LIETUVOS.

RIETAVA, Kauno gub. Mielas brolau! Gromatą nuo jųs aplaikiau, gavau ir laikraščius, kuriuos man siuntei. Dėkavoju labai ir prašau siųsti ir ant toliaus, kaip tai „Vienybę Lietuvninkų", „Laisvę" ir kitus. Labai aš myliu skaityti; iš laikraščių daugiau gali apsišviesti, negu mūsų mokyklose.

Kitos naujienos pas mus tokios. Labai karšta, kaip ir pas jus; išdžiūvo visos balos, prūdai ir šuliniuose kaip-kur mažai bėra vandens; galvijai gerti negali gauti.

O dar kas labai keista pas mus, tai kad baisiai pradėjo girios džiūti; ruduoja visur didžiausi plotai; negalim žinoti, ar prieš gerą ar prieš blogą. Netekusios savo pono, Bag. Oginskio ir girios nyksta.

Žmonės labai miršta ar tai nuo karščio, ar kažin ko. Mirė čionai a. a. Jebjanskis, geras ir garsus klumpjų dirbėjas; nevienas ir Amerikoje gyvena, kuris jo dirbtas klumpes avėjo. **Tavo Sesuo."**

K. J. Mikas.

KUR DINGO LAIŠKAI Į S. DAUKANTĄ?

Kauneckių padermė, mūsų rašytojo S. Daukanto giminaičiai, šįmet pavedė Lietuvių Mokslo Draugijai visą jo palikimą — kningas ir rankraščius. Tarp jų, pagal surašo ineina **27 laiškai,** į Daukantą rašyti, kurius 20 gruodžio 1891 m. pasiėmė iš Kauneckių tūlam laikui naudoties p. M. Davaina-Silvestraitis. Šisai, užklausus man jo, kur jie dingo, pasakė, jog visus laiškus taipogi ir visą savo surinktą medžiagą nusiuntęs į Ameriką ir atgal jų ikišiol nebegavęs. Šitą visą medžiagą, savaip apdirbtą išleido 1898 m. „Dirvoj" (N1) kun. Milukas, pav. „Medega S. Daukanto biografijai". Šitoj kningoj suvartota apie **15 laiškų** ir tai daugiausiai išverstų lietuvių kalbon, o ne originalinių. Kur kiti laiškai dingo, nėra jokios žinios.

Kadangi tatai ne privatinis „Dirvos" turtas, o tik laikinai jai paskolintas daiktas, ji privalytų tuos laiškus sugrąžinti jos savininkui — Lietuvos Mokslo Draugijai Vilniuje, arba ypatai, iš kurios gavo pati „Dirva". Be abejonės, galės paaiškinimą duoti kun. Milukas, gal dar ypata, paėmusi dvasiškąjį kun. A. Burbos palikimą, o gal dar kas kitas. Todel, nežinant, į ką reikia kreipties, prisieina skelbti laikraščiuose, — gal kas atsišauks.

Man gi svarbu gauti tą medžiagą delto, kad treti metai ruošiuos užbaigti išleisti Daukanto biografiją, o negaliu to padaryti, kol nesuvartosiu visos žinomos man medžiagos. Grįžus laiškams į savininko rankas, gausiu prieiti prie jų. Būtų gerai, žinoma, gavus visą D.-Silvestraičio surinktąją medžiagą.

Negalėdamas patsai išsiuntinėti, prašau kitus laikraščius perspauzdinti šitą laišką.

A. Janulaitis

19. IX. 11.
Vilniuje
Portova, 15.

TURKŲ-ITALŲ KARĖ.

Rugsėjo 29 d. netikėtai iškilo karė. Karė užsižiebė ant rubežiaus trijų pasaulio dalių: Afrikos, Azijos ir Europos, — tai yra ant Vidužemės Jūros pakraščio. Kas susikovė? Tai italai su turkais už Tripolio valstiją.

Tripolis, pakraštyje Jūros, labai daili Afrikos valstija. Ji yra apgyventa iš didesnės dalies mahometonų-murinų, iš mažesnės dalies — turkų, o iš mažiausios— europiečių; tų tarpe yra nemažai italų ir žydų. Tripoli yra labai arti Italijos — plauk iš Tripolio tiesiog per Vidužemę Jūrą, ir atsidursi Italijoje. Bet historijos bėgiu Tripolis pakliuvo Turkijai, ir nuo metų 1835 ši valstija pasiliko turkų globėjama provincija. Iš eilės čionai turkai siųsdavo savo valdonus-gubernatorius, kurie tripoliečius neva valdydavo. Bet jų valdymas susidėjo vien tik iš ėmimo didelių mokesčių. Šalies pagerinimas Turkijai nerūpėjo. Pati ji nemokėjo pakelti Tripoliuje kulturos, ir kitų neleido.

Atvejų atvejais Italija bandė Tripoliun įsiveržti. Gal italams kiek rūpėjo tripoliečių sunkus gyvenimas. Bet, iš didesnės dalies, Italija nori atidaryti Tripolį savo išeiviams. Reikia žinot, kad Italijoje žmonės labai dauginasi; nebepaspėja jie savo krašte surasti užtektinai duonos. Todel veržiasi svetur. Žinome, kokios milžiniškos minios italų iškeliauja Šiaurinėn Amerikon, Argentinon ir net Australijon. O čia panosėje stovi tokia derlinga ir turkų nualinta valstija — Tripolis. Veržesi italai į Tripolį, tačiaus turkai vis įstengė jiems uždaryti duris. Bet šitai — paskutiniais metais Turkijoje įvyko suirutės, viduriniai nesutikimai ir nusilpnėjimas. Tuomi dabar Italija ir pasinaudojo. Apie 40,000 kareivių laivais išvežė ant Vidužemio Jūros, dalį jų jau išsodino Tripolio pakraščiuose: Tripoli ir Bengazi prieplaukose, o kita dalis eskadros pasiliko laivuose ant jūros ir laukia atplaukiančių turkų.

Turkus užklupo visai netikėtai. Reikia atminti, kad Tripolis tris sykius toliau nuo Turkijos, negu nuo Italijos. Mažą dar tik dalį savo armijos turkai tespėjo atsiųsti, ir tą italų kareiviai netoli Prevesa prieplaukos jau sumušė į plėnis; vieną turkų laivuką net paskandino. Pakol kas, dar šiuos žodžius rašant, nežinia kaip šita karė užsibaigs. Turkijoje ji iššaukė didelį sumišimą. Ministerių kabinetas atsisakė iš vietos, o turkų liaudis-mahometai sukėlė agitaciją prieš italus, kurių Turkijoje gyvena apie 100,000. Italai pradėjo bėgti, bet turkų valdžia juos gaudo. Nori juos palaikyti pas save, kaipo laidą (užstatą) prieš Italiją. Ką turkai padarys su savo italais, nežinia. Baimė yra, kad neiškiltų italų išpjovimas. Turkų fanatikai tiesiog kursto „šventąją karę" prieš visus europiečius. Ir jie turi savo tiesą, nes Romos popežius palaimino italus einančius į šitą taipgi del italų „šventąją karę".

Ką daro kitos šalįs? Kiekviena turi savo motivus ir kitoniškai atsineša. Taip va, anglų ir vokiečių spaudžia italus peikia ir sulygina su banditais, kurie netikėtai užpuolė turkų valstiją. Albanija rengiasi pasinaudoti proga ir sukilus prieš Turkiją, visai atsiskirti. Austrija sympatizuoja italams, šandija jaunaturkių valdžią ir pataria Europai, kad dabar esanti proga Turkiją išsidalinti. Francija visai tyli, o Rusija sako, kad ji „neturi ko sieloties del turkų, kurie sėjo vėją, o pjauja audrą".

Tokiame tai padėjime paliekame turkų-italų vaidus, iki kitos savaitės pasimatymui.

FRANCŪZŲ ŠARVUOČIAUS KATASTROFA.

Toulono prieplaukoje, rugsėjo 25 d. tapo parako suplėšytas vienas iš didžiausių Francijos karės laivų „Liberte" (Laisvė), podraug pražuvo apie 435 žmonių—kareivių. Šita nelaimė sudrebino visą Franciją ir net visą pasaulį. Neveltui vokiečių kaizeris Vilhelmas, nors paskutiniu laiku piktai tarškino vainos kardu atsigrįžęs į Franciją, vienok išgirdęs šitą baisų atsitikimą, pats pirmasis pasiskubino pasiųsti Francijai telegramą, apgailaudamas žuvusių žmonių. Ištikro, nelaimė tokia, kokių retai atsitinka.

Katastrofa įvyko taip ūmai, taip netikėtai, ir ant galo taip paprastai, kad nebuvo laiko žmonėms nei gelbėtis, ir kad nėra kam nei kaltės primesti. Laivas „Liberte", kaip minėjom, yra didelis šarvuočius, beveik vienas iš didžiausių karės milžinų, kokius turi Francija (šis laivas pora metų atgal su kitais dviem laivais iš Francijos buvo ir Amerikoje atsilankę, laiku Hudson-Fulton jubilėjaus). Jis dabar Toulono prieplaukoje ramiai sau plūduriavo, drauge su keletu kitų laivų, kada matrosai miegojo viduje, staigu pasirodė ant laivo gaisras; veikiai sugaudė-suriko sargų triūbos pavojų. Pusnuogiai matrosai vos spėjo nušokti nuo lovučių, staigu ugnies pasiekta parako sankrova. Momentališkai viena po kitos įvyko expliozijos. Nors keletas kareivių jau žuvo, bet kiti po vaiskava komanda griebėsi gesinti gaisrą. Bet po kokios minutos pasigirdo viena, baisi ir jau paskutinė expliozija, kuri iškėlė augštyn visą laivą. Laivo skeveldros išlėkė augštai į orą su matrosų lavonais. Nuo expliozijos suaudravo ir suputojo visos apylinkės vanduo, ir nuo trenksmo iš biro beveik pusės Toulono miesto langai. Kada dūmai prasisklaistė, pasirodė, kad iš dailaus „Liberte" šarvuočiaus, paliko ant vandens plūduruojanti viena kelma (dugnas), o aplinkui ir į vandenį sukritę krūvos lavonų. Baisi buvo regykla! Ir negana to, kad žuvo šis laivas. Dar ant netolimais stovėjusio laivo „Democratie" užmušė expliozija apie 20 žmonių; net ir jį patį pradaužė, taip kad vėliaus vos pasisekė ir šį laivą išgelbėti nuo paskendimo. Apardyta ir kiti laivai, kaip va: „Republique", „Verite", etc.

Tokia tai katastrofos historija. Bet iš kieno kaltės ji atsitiko? Sakoma, kad vargiai bus galima kaltybė surasti. Šarvuočiaus „Liberte" kapitonas buvo M. Jaures, brolis garsaus socialistų vado. Katastrofos laiku jisai su 200 kareivių ant laivo nenakvojo. Metama kaltė ir ant Jaureso, už neprižiūrėjimą laivo disciplinos. Kada iškilo ant laivo gaisras, tai ugnis sakoma pagavo elektrines vielas, kurios automatiškai užgavo visas parako sankrovos atadvastis. Šios vielos perdavė ugnį prie parako, ir baisios nelaimės darbas patsai pasidarė. Pagaliaus Paryžiaus laikraščiai šaukia, jog čia buvęs suokalbis sunaikinti visą Francijos laivyną. Ir metama nuožvalga ant vokiečių. Areštuota net 5 jūrininkai, kurie liko gyvi. Bet sunku surasti teisybę. Rods patsai jureivijos ministeris Delcasse pribuvo į Touloną; rods pavedė katastrofą nagrinėti generališkajam teismui, bet vargiai bus rasta šiai nelaimei kitoniškos priežastįs. Taip gal ir pasiliks prisipažinti francūzams, kad šiandieninė karės laivų systema dar nėra tobula. Parakas ant laivų užsidega beveik kasmet tai vienoje, tai kitoje šalyj. Pačioje Francijoj nuo 1906 m., apart šitos katastrofos buvo net aštuoni tokie atsitikimai, kuriuose žuvo 189 žmonės. Neveltui francūzų anti-militaristas Gustave Herve (kuris dabar atbūna 4 metų kalėjimą už prieškareivinę propagandą), nurodo, jog kariuomenė yra pačių žmonių išsiteriojimas. Ir ramum laiku mat žųva laivai ir būriai jaunimo, dar priešui piršto prie jų nepridėjus...

PRIE IMMIGRACIJOS KLAUSIMO.

Keletas savaičių atgal, viename „Vien. Liet." numeryj, buvo korespondencija iš New Britain, kurioje buvo prašyta mums: p. p. Ambrozevičiaus arba Kundroto paaiškinti apie tą darbą, kurį turės atlikti arba atlieka atstovaujantis lietuvis ant Ellis Island Immigracijos reikaluose. Žemiau, nors trumpai, atsakom į tą klausimą.

Vyriausios priedermės to atstovaujančio lietuvio ant Ellis Island yra šiokios: duoti patarimą ir pagalbą savo tautiečiams, atvykusiems per New York'ą, žiūrint pagal reikalą. Suteikti ateiviams patarimus kaslink jų tolimesnės kelionės. Padėti pirkti valgį ir bilietą, o jeigu bus reikalas, tai ir palydėti pribuvėlius ant stoties, kad nepakliūtų jie į apgavikų rankas. Taipgi, daug kartų būna reikalinga pranešti giminėms arba pažįstamiems apie atvykimą immigranto į Ameriką. Kurie atvažiuoja tiesiog į New Yorką arba Brooklyn'ą, tai tampa nuvesti tiesiog į namus pas jų gimines arba pažįstamus. O tie, kurie neturi nei giminių nei pažįstamų, randa sau prieglaudą „Slavonic Immigrant Society'ies" namuose. O jeigu katras iš immigrantų, delei kokių nors priežasčių būdavo valdžios sulaikytas ant Ellis Island, tai to atstovo priedermės „pakinkyti" visas savo pajėgas apgynimui savo tautiečio, perstačius visą reikalą augštesniam valdininkui Washingtone.

Pernai, tame pačiame rugsėjo mėnesyj, buvo sulaikyta 82 lietuviai; 57 atvirutės pasiųsta giminėms ir pažįstamiems, kaipo pranešimas apie ateivių pribuvimą; 5-ms per telegramą pranešta. Iš to skaitliaus 8 sugrąžinta delei nesveikatos ir netikusių adresų. Šešetui buvo parašyta apeliacijos į Washington'ą, pasidėkavojant rūpesčiui to lietuvio, prie Slavonic Immigration Society namo.

Čia buvo parašyta tik paviršutinės priedermės atstovaujančio lietuvio ant Ellis Island. Tą darbą praėjusiais metais atlikdavo vienas lietuvis prie Slavonic Immigrant Society; bet delei mažo mokesčio jisai turėjo pamesti tą darbą.

Kad užlaikyti lietuvį ant Ellis Island ir turėti savo Immigracijos namus, tai jau šiandien privalytume turėti namą New Yorke, vertės $30,000 ir kad kasmetas būtų inplaukos apie $6,000 užlaikymui to namo ir visokių darbininkų. O mūsų, lietuvių nesenai susitvėrusios immigrantų drau-

gijos išde randasi tik apie $100.

Su ta piningų suma, mums nieko nelieka, kaip tik prisidėti prie Slavonic Immigrant Society, nes tęn dabar jau viskas prirengta. Turi savo namą ir keletą atstovų ant Ellis Island. Viskas padaryta pagal valdžios reikalavimą. Ir mums būtų parankiausia prisidėti ir ant toliaus prie jų, iki surinksim reikalingus piningus užlaikymui namo ir žmogaus. Nes, jeigu męs lauksime, pakol surinksime tam reikalui piningus, tuom tarpu mūsų tautiečiai lietuviai be pagalbos bus grąžinami atgal, iškur atvažiavo.

Nereikia užmiršti, kad daugelis atvyksta Amerikon ne iš savo liuoso noro, bet bėga nuo persekiojimo valdžios, nuo kariuomenės ir nuo skurdo. Artinasi ruduo, ateina liosų arba „prizavų'' laikai, kada pradės imti mūsų brolius į kariuomenę. Bus ir tokių, kurie turės gimines čia Amerikoje ir jie norės pasislėpti pas mus; o čia, kaip tyčia, galės paimti ir sulaikyti juos New York'o prieplaukoje, sugrąžinti atgal, paduoti tiesiog valdžiai į nagus. (Dabar taip daro.)

Męs lengvai galime užbėgti tam už akių. Tik reikia neatidėti tą darbą iki ateinančių naujų metų, iki kitam mėnesiui, savaitei; bet šiandien, tuojaus, pradėti rinkti aukas, aiškinti draugijų susirinkimuose ir priversti Immigracijos Draugiją pasamdyti tam tikrą vyrą.

Žinome, kaip viršuj minėjome, jog nunai dar negalime savistoviai patįs tokį namą dabar uždėti; taigi patariu kuogreičiausiai prisidėti prie **Slavonic Immigrant Society namo,** kuriame nedaro jokio skirtumo ir skriaudos lietuviams, jeigu tik bus lietuvis žmogus del patarnavimo. Pereito liepos mėnesio Slavonic Immigrant Society direktorių susirinkime atskaita parodė, jogei imant pagal tautas, daugiausiai per šį namą perėjo lietuvių (veik tiek, kiek visų abelnai slavų drauge). Sus. Liet. Am. pereitame seime paskyrė mažiaus, kaip 50 dol. ant viso meto immigracijos reikalams. Priežastis tame, jogei šiemet S. L. A. kasoje mažai buvo surinkta tautiškų centų prie naujos konstitucijos, o antra — tūli mūsų „politikieriai'', agituodami, savaip aiškino seimui, jogei pašalpa immigrantas nėra reikalinga, ir paskyrė du patįs tautiškus centus net tokioms draugijoms, kurios dar nėra gimę ant šios ašarų pakalnės. Taigi šiemet yra labai reikalinga pašalinė abelna visuomenės pašalpa. Negalim reikalauti, kad mus svetimi šelptų.

Atstovas prie Slav. Imig. Soc.

V. Ambrozeviče.

KULTURIŠKI ETIUDAI.

Mūsų dramaturgai. („Jono Širdis''. Drama 5-se veikmėse. Br. Vargšas.) Mūsų dramos, tai yra mūsų dramaturgų rašiniai, kuriuos jie pavadina dramomis, netiek yra dramatiški patįs savyje, kiek atvaizdina žemą ir labai tragišką padėjimą mūsų dailiosios literaturos. Žiūrint į p. Jasukaičio „Alkani žmonės'' jauti, kad tai yra juoda tragedija. Tą-patį jauti ir iš Br. Vargšo dramų. Stiprųs žodžiai, juodi paveikslai, ant galo vis kasnors turi prisimušt ar net nusižūdyt. Taip jaučia, matomai, patįs rašytojai, tokį įspūdį išneša ir tų dramų žiurovai nuo scenos. Prasideda jau pilkai, eina vis tamsyn, juodyn ir ant galo visai blogai užsibaigia. Toks tai yra techniškas mūsų dramų tvėrimas. Koks gi dvasiškas? Nėra jokio.

Br. Vargšas jau kelinti metai apteikia mūsų sceną „dramomis''. Ir turi nemažą pasisekimą, kadangi dramatiškų veikalų pas mus tebėra didelis badas. Bet šitokie raštai mūsų kulturiniam kilimui yra nuodingoji druska. Rašytojai stengiasi publiką inbaidyti krauju, mirtimis, vargų pragarinėmis. Bet jie neatsižvelgia, kad mūsų publika dar tebėra kulturos kūdikystėje. Inbaidyk kūdikius vaikščiojančiais pakaruokliais ir ožiakojais velniukais, — jie bijos naktį ir laukan išeit. Paskui ir išaugę tokie žmonės būna pilni baimės ir prietarų. Taip jau inbaidyk jauną ir kulturiškai nesustiprėjusią mūsų visuomenę, išgąsdink ją juodais gyvenimo paveikslais, — jie visą gyvenimą pasiliks bailiais, bevilčiais, desperatais. Juos padarysi luošais. Tai yra svarbus psychologiškas faktas. O mūsų dramos kaip tik šitą rolę sulošia. Sulošia tokią-pat rolę, kaip garsingos amerikonų „dimenovels'' (dešimtukinės novellės) arba Conan Doylio „Šerlokai Holmsai'': jų prisiskaitę vaikai ir net paaugę zekiai pabėga nuo tėvų „kovotų su indijonais'', persirėdo į detektivus, aukso jieškotojus, piratus, plėšikus, o tankiai vargšai mažiukai ir visai iš proto išeina. Laikraščiuose tankiai šitokių atsitikimų būna aprašyta. Buvo tokių tragiškų atsitikimų (Amerikoje), kad prisiskaitę tokių baisenybių vaikai pririša savo žaislų draugą vaikelį prie tvoros kaipo „indijonų'' šėfą ir po juo... sukuria ugnį. O nesenai New Yorke du vaikai tokį „indijoną'' pririšė sklepe prie virdies ir su tėvo šautuvu nušovė!

Tas pats ir su mūsų publika. Nesenai mieste N. buvo statyta dramatiškas veikalas Gorkio „Ant dugno''. Gorkis — tai rusų Diumas. Pas jį išeina ant scenos visos gyvenimo baisenybės, ir toli gražu ne reališkos, — tai surenkama gyvenimo tulžis. Apie Gorkio veikalą visuomet apstoję nedoros dvasios, viena kitai savo baisumu panašios. Ir vat po šitam spektakliui mieste N. tuojaus atsitiko tarpe lietuvių keletas nepaprastų mirčių, buvo pasimetimai vyrų su moterims. Neužilgo buvo statyta Jasiukaičio „Alkani žmonės'' ir kieno tęn parašyta „Exproprijacija''. Tuojaus atsikartojo tarpe lietuvių viršuj minėti apsireiškimai ir įvyko keletas expropriacijų. Matomai mūsų „dramos'' ant publikos tuojaus padaro intekmę; bet negerą intekmę.

Ir šis naujas Br. Vargšo veikalėlis prasideda pilkai, užsibaigia juodai — žūdystėmis. Vaikinas Jonas įsimyli merginą ir per prievartą atima iš jos žiedą. Tą žiedą jis laikosi, kaipo merginos duotąjį žodį už jo tekėt. Bet susituokti neleidžia merginos tėvai, kadangi jis bėdinesnis. Todel Jonas sugalvoja leistis Amerikon, užsidirbti piningų ir visiems atkeršyti (kam ir už ką?). Amerikoje Jonui nepaprastai pasiseka: per porą nepilnų metų sukala apie „ketvertą tūkstančių'' (turbut dar anuose pasakiškuose laikuose!). Sugrįžęs namo, Jonas randa merginą ištekėjusią už kito, kurį ji mylėjo. Todel pradeda „keršyti''. Išparduoda už skolas namus savo merginos tėvų ir jų žento, paleidžia juos elgetomis; vargan inpuolusi pasimiršta Agnutė (Jono persekiotoji mergina), o ant galo nusinuodija ir patsai Jonas. Kerštas, kerštas ir kerštas. Tasai nenormališkų smegenų Jonas keršija visiems ir patsai sau. Jis pats nežino, už ką. Neveltui jį aplinkiniai ir buvo praminę „žalčiu''. Žaltis jis ir yra. Bet kokia buvo autoriaus idea rūpinties apie žalčius, kada ne iš jų susideda žmonių gyvenimas? Kokia mums nauda, jei męs ant scenos matysime žalčius? Psychopatų niekas neima nei už gerą nei už blogą pavyzdį, — juos talpina į ligonbučius.

Autorius pagaliaus savo veikėjus varu paverčia į kokius tai nusidėvėjusius žmogelius. Vienintelis Spirgevičius — pašalinis žmogus, turi savo šiokį-tokį pobūdį; tik jis dar mėgina juokuoti. Nors ir jo juokai labai vaikiški, kaip va pasijuokimas (vieną sykį) iš savo pavardės: „Kur Spirgevičė pasisuka, viskas eina su spirgais'' ! tai bent sąmojumas!) arba nuolatinis aiklinimas savo krikšto-duktės (Agnutės) švelnum vardeliu „oškutė''... Kiti visi veikėjai taip išblyškę, rods jie negyvi: arba keikias arba meldžiasi Dievopi. Pagaliaus viens po kitam piemenį Laurutį kolioja „asilu''. Ar tai tik šitokie privalo būt dramos perlai?..

Ne, męs ištikro dar neturime dramų, nei dramaturgų, suprantančių ką jie rašo. Tokios dramos dar tebėra gimusios iš mums žinomų feljetonų. Ir išmesk tik vardus iš pradžios kiekvieno veikėjo kalboje, — turėsi feljetoną, vaizdelį, briežinį, — viską, tik ne dramą. Bet ir tai neverta bus skaityti. Tai bus geriausis nubaudimas rašytojų, kurie nesimokina suprasti gyvenimo tikrybės, o vaišina publiką savo pramanytais žalčiais.

Vargomatis.

SKAITYTOJAS.

Męs žinom, kiekvienas kningų ir laikraščių nuolatinis skaitytojas, jogei skaitymas ir studiavimas mums yra didžiausiu džiaugsmu. Kaip be maisto žmogus visai negali gyvent, taip-pat galima sakyt ir be skaitymo.— Todel mūsų dvasiškasis maistas yra nekas kitas, kaip laikraščiai. Jie suteikia mums didelę naudą, nes apsaugo mūsų kūną nuo visokių ligų; suteikia daug laimės, nes sustiprina kiekvienam žmogui nuilsusią sielą kovoje už būvį ir atgaivina jausmus. Padaro žmogų linksmum ir ramum. Laikraščiai praplatina žmogaus protą, palengvina žmogaus darbą. Žiūrėkim, kuris tik žmogus moka skaityti ir rašyt, tas visuomet pastveria sau geresnį darbą. Žodžiu sakant, daug-daug naudos atneša mums laikraščiai. Todel turime kiekvienas lavintis prie skaitymo, ir platinti laikraščius tarp tų, kurie dar jų neskaito (o juk pas mus ant šimto žmonių, kažin begu skaito penki žmonės, nors bent vieną laikraštį. Ką besakyt, kad ir tie penki skaitytų bent po kelius ir galėtų sekti visokias gyvenimo sroves!) Čia yra didelis mūsų kultūrnęšiams darbo laukas. Kiekvienam reikia darbuotis, kiek išgalint, kad praplatinti laikraščius. Tai yra milžiniškas mūsų tautos ateičiai pasitarnavimas.

Tankiai aš esu prisižiūrėjęs, jog tie mūsų tautiečiai, kurie neskaito jokių laikraščių bei kningų, sulaukę liuoso laiko nežino kur dingt, — šęn eina tęn eina, vis neturi jokio ramumo. Tąsosi, blaškosi, lig siaubos apimti. Žinoma, kuris žmogus neturi jokio užsiėmimo, tai tokis tankiausiai griebjasi prie visokių nedorų darbų, o labjausiai girtuokliavimo, paleistuvavimo. ir tt.

Motere! jeigu tavo vyras girtuokliauja, — skubinkis jam inkalbėti, kad užsirašytų laikraštį. Kada tavo vyras pradės skaityti laikraščius ir kningas, tuojaus pames girtuokliavimą ir kitus blogus darbus, ir pagrįš prie doro ir tiesaus kelio.

Veikėjai! kurie nuolatos laikraščiuose aimanuojate ant mūsų lietuvių kolonijose nupuolimo, imkitės platinti laikraščius, ir po neilgo laiko pamatysite, kaip pranyks tarpe lietuvių girtuokliavimai, vaidai, peštynės; kaip susitvers visai kitoniška lietuvių dvasė.

Dauginkite kningų ir laikraščių skaitytojus. **P. O. Kapickas.**

L. N. Tolstoj.

PERGALĖTA VELNIO KLASTA.

Žiloje senovėj gyveno geras ūkininkas. Visko pas jį buvo ligvaliai, daug darbininkų tarnavo pas jį. Darbininkai džiaugėsi iš savo ūkininko. Jie kalbėjo: „Nėra ant žemės ūkininko geresnio už mūsų. Jis mus ir užlaiko, ir apdengia, ir maistą gerą duoda, darbo duoda tiek, kiek gali padaryti, nei ant vieno neužmes blogą žodį ir nei ant nieko piktumo turės; netaip, kaip kiti ūkininkai savo darbininkus pikčiau gyvulių kankina ir ar kaltas ar nekaltas vistiek baudžia ir gero žodžio neduoda. Mūsų ūkininkas mums gero velina ir gerą daro ir gerai kalba mums. Mums geresnio gyvenimo nereikia''.

Taip gyrėsi darbininkai su savo ūkininku.

Nusižiūrėjo velnias, jog gyvena gerai ir myli darbininkai savo ūkininką. Ir sugundė velnias vieną iš darbininkų, vardu Alebą, ir liepė jam, kad sugundytų ir kitus darbininkus. Kuomet visi darbininkai ilsėjosi pakilęs Aleba ir tarė: „Veltui jųs džiaugiatės, broliai, gerumu mūsų ūkininko. Pradėk intikėti velniui, bus geras ir velnias. Męs mūsų ūkininkui gerai tarnaujam, visur męs paklusnųs. Tuomet ir mano jis, jog męs tik del jo tą darome, jo norus ir užgaidas išpildome. Kaip gi jam su mumis geru nebūti? Bet perstokit jam pataikauti; padarykit jam blogą, ir jis taipgi bus nedoras, kaip ir visi,— tuojaus už piktą užmokės piktu, pikčiau už kitus tuos pikčiausius ūkininkus''.

Pradėjo kiti darbininkai priešintis Alebui. Priešinos ir susiginčino jie. Pasiryžo Alebas supykdyti gerą ūkininką. Pasiryžo su tokiu suokalbju, — jeigu jis nesupykdys, tai atiduos savo šventadienius rūbus, o jeigu jis supykdys, tuomet visi darbininkai sutiko atiduoti Alebui savo šventadienius rūbus. Be to, jie prižadėjo apginti jį nuo ūkininko, jeigu jį surakįs arba į kalėjimą įmes, — tai jie paleis Alebą. Sudėjo laižybas, ir ant rytojaus buvo nutarta supykdyti ūkininką.

Tarnavo Alebas pas ūkininką už avininką, — ganydavo jisai labai brangias, iš kitų šalių pargabentas avis. Staigu, ant rytojaus, kuomet atėjo ūkininkas su svečiais pas avis, pradėjo jiems rodinėti savo avis, ypatingai vieną savo čienijama aviną, darbininkas davė ženklą: žiūrėkit, — tuojaus supykdysiu ūkininką! Su ėjo visi darbininkai, žiūri per duris ir per tvoras, o velnias inlipo medin ir žiūri ištęn į kiemą, kaip jo sugundytas darbininkas jam patarnaus. Pavaikščiojo ūkininkas po kiemą, parodė svečiams avis ir aviniukus, ir norėjo parodyti geriausį savo aviną. „Geri ir kiti avinai, — jis tarė, — bet tas, su rangytais ragais, nepasiekiamą turi čienią: jis man už akį brangesnis''.

Bėglojo avįs nuo žmonių, ir negalėjo pamatyti svečiai brangaus avino. Jeigu sustoja avįs, tai velnias-darbininkas, ant juoko švilpja ir gązdina; avįs blaškosi po visą kiemą iš vieno kampo į kitą. Negali svečiai pamatyti, kur yra tasai be čienios avinas. Nusibodo tas ūkininkui. Jis tarė: „Alebai, drauge mielas, pasistengk tu ir atsargiai pagauk tą geriausį aviną su rangytais ragais ir palaikyk jį''. Kaip tik šitą pasakė ūkininkas, metėsi Alebas, kaip liutas į vidurį avių ir sugriebė aviną už vilnų. Sugriebė už vilnų ir paėmęs viena ranka už paskutinių kojų, pakėlė jį, ir akyse ūkininko, suko už kojų aviną į viršų, kad net subraškėjo avino kaulai. Nulaužė Alebas brangiausiam avinui kojas žemiau kelių. Subliovė avinas, tarsi šaukdamas pagalbos ir pasitiesė ant šono. Griebė Alebas už pirmutinių kojų, bet jau buvo po laikui: nulužę kojos kabojo, kaip kokis ant siūlo primegstas daiktas.

Nusiminė svečiai ir visi darbininkai; tik velnias gardžiai nukvatojo, matydamas, kaip gudriai Alebas išpildė savo užduotį. Veidas ūkininko pajuodo, kaip anglis; nusiminė jis, nulenkė galvą ir ne sakė nei žodžio. Tylėjo svečiai ir darbininkai... Laukė, kas bus. Patylėjo ūkininkas, vėliaus pakėlė galvą augštyn ir, matėsi, kaip sunkiai jis norėdamas save pergalėti žiūrėjo į dangų; aulinkui pradėjo jo veidas blaivytis, atsigavęs ūkininkas atsikreipė į Alebą. Jis pažiūrėjo į Alebą ir atsileidęs tarė: „Ak tu, Aleb, Aleb! tavo viešpats (velnias) liepė tau mane supykdyti. Bet mano viešpats (Dievas) liepja man atsileist; mano viešpats yra tvirtesnis už tavo: ir tu visgi nesupykdei manęs, bet aš supykdysiu tavo viešpatį. Tu bijojai, jog aš tave nubausiu. Tai žinok gi, Aleb, jog nebus tau nuo manęs jokios bausmės. Tu norėjai būti liuosu ,taigi akyvaizdoje mano svečių atleidžiu tave ant liuosybės. Eik į visus keturis kraštus svieto ir pasiimk savo šventadienius rūbus''.

Nuėjo gerasis ūkininkas su svečiais namo. O velnias sugriežęs dantimis, išpuolė iš medžio ir raitėsi ant žemės, kaip angis.

Vertė **J. J. Nienius.**

MIRGA ŽVAIGŽDĖS...

Mirga žvaigždės purpurinės,
Tyki, nebilė naktis...
Skausmas gula ant krūtinės —
Gi tavęs aš laukiu vis!

Šlama miškas...kvėpja šienas...
Stūkso kaukurai kalnų...
Aš vis sėdžiu... laukiu vienas
Nenuleisdamas akių.

Abejonės dvasią spaudžia:
„Ar nelūžo prižadai?''
Skausmo tinklą mintįs audžia...
Ką beveikia gi jinai?!

Mirga žvaigždės purpurinės,—
Tyli, nebilė naktis...
Skausmas gula ant krūtinės —
Gi tavęs aš laukiu vis!

Aidas.

KELETAS PASTABŲ IŠ II-OJO LIETUVIŲ LAIKRAŠTININKŲ SUSIVAŽIAVIMO.

IV.

Pereitame straipsnelyj męs dar neužbaigėm laikraštininkų nutarimo apie rengimą lekcijų lietuvių kolonijose. Neužbaigėm to, kas pavesta išrinktajai Apšvietos Komisijai. O jai pavesta labai didelis darbas, būtent pavesta surasti būdas, kaip reikia suorganizuoti lietuvių amerikiečių šviesuomenė arba inteligentija. Ką tame A. K. padarys, sunku pasakyt. Reikia spėti, kad visgi bus šiemet pradėta žingsniai prie suspietimo apšviestesnių lietuvių vienan ryšin. Gali būt, kad ilgainiui užgims kokia didelė veikėjų draugija, kuri užsidės sau tikslą keravyti visą mūsų kultūrinį gyvenimą. Tai drąsus, vienok garbingas spėjimas. Juk be pasiryžimų niekas negimsta. Tas ims laiko ir gal ilgo laiko. Bet juk ne viena diena tapo ir Roma pastatyta—sako priežodis.

Toliaus laikraštininkai (5-ame posėdyj) šia kokius padarė nutarimus: 1) Nutarta užvesti rinkimą iš lietuvių amerikiečių gyvenimo statistiką. Statistikos žinios bus renkamos iš laikraščiuose esančių korespondencijų: kiek kur gyvena lietuvių, kokius jie turi darbus, kokias turi draugijas, kaip jos senos ir kiek į jas priguli sąnarių, kokias lietuviai turi įstaigas: kningynus, skaityklas, sales, klubus, etc., kiek priguli į parapijas, kokius turtus valdo parapijos, draugijos, kiek yra lietuvių pramoninkų, kiek jų apskritai turtas išneša, etc., etc. Tą darbą pagelbės ir laikraščių korespondentai. Tam tikslui išrinkta komisija: pp. V. K. Račkauskas, P. Brandukas ir J. O. Širvydas. Komisija surinkusi statistikos medžiagą perduos sekančiam (3-jam) laikraštininkų susivažiavimui. 2) Priimta rezoliucija, kurioje karštai atsišaukiama į Amerikos lietuvius organizuoties į draugystes, o draugystėms rištis į susivienijimus miestuose ir miesteliuose, pagaliaus tiems susivienijimams jungtis į vieną centralinį Susivienijimą Lietuvių Amerikoje. Laikraščiai organizavimosi idėą privalo kiek galėdami remti. 3) Santykiai su laikraščiais, nepriklausančiais į Lietuvių-Spaudos Draugiją, palik ta šios draugijos valdybai direktuoti. Tapgi valdybai palikta pasirinkti būdas, kaip laikraštininkų nutarimai **in general** turi būti įvykinti. 4) Išnešta rezoliucija, kurioje laikraščiai pasižada uoliai remti tautiškus reikalus ir prie tų reikalų visuomet prikviesti visuomenę. 5) Pajudinta klausimas inkūrimo visuotino Tautos Fondo. Tas pavesta Apšvietos Komisijai, kuri iki ateinančiam laikraštininkų susivažiavimui sutaisys tam tinkamą projektą. 6) Ilgos diskusijos buvo apie mūsų scenos reikalus. Nutarimas, nors neišsemtinas, vienok gana platus. Pripažinta, kad scena pas mus stovi dar labai žemai. Todel reikia surinkti ir peržiūrėti, kas pas mus jau yra iš dramatiškų raštų atspausdinta; iš tų bus sustatyta listas geriausių veikalų ir per laikraščius rekomenduojama juos visuomenei, kaipo labjau tinkamus statyt ant scenos. Šitas darbas pavesta Apšvietos Komisijai, kuri susižinos su scenos ir dramatiškos literatūros žinovais, ir su jų pagalba atliks, kas toje srityj galima. Beto, nutarta pasirūpinti ir apie naujų, gerų dramatiškų veikalų išleidimą, ar tai origina-

liškai parašytų, ar tai verstų iš svetimų kalbų. Susivažiavimas išsireiškia už tą, kad daugiau būtų rašoma originališkų dramų ir komedijų iš lietuvių gyvenimo. Tam tikslui bus skelbjami konkursai, iš kurių apmokės autoriams už jų raštus. Į konkursus bus imamas tam tikras nuošimtis nuo lošiamųjų veikalų. 7) Kalbėta ir apie mokyklų klausimą. Lietuviškų pradinių mokyklų inkurti negalima — sąlygos visai tam neatsako. Susivažiavimas išsireiškia už Amerikos valdiškas viešas mokyklas (Public Schools) ir pagal geriausį gyvenimo patyrimą, pataria visuomenei leisti savo kūdikius į viešas mokyklas, o ne į parapijines. Podraug pataria mūsų visuomenės veikėjams, kad jie pasirūpintų nuo valdžios išreikalauti nors po du vakaru savaitėje išguldymą lietuvių kalbos, skaitymo ir rašymo. Žinoma, tas klausimas nesilyti nei paprastųjų valdžios vakarinių mokyklų augusiems žmonėms, nei privatiškų lietuvių mokyklų (kaip va Brooklyne inkurtoji p. Vinikaičio ir kit.). Čia buvo kalbėta tik apie kūdikių elementarinį mokslą. **Reporteris.**

„PRAKĖ AR TAVORAS".

Pora-trejetas metų jau yra, kaip Lietuvos laikraščiai pramanė naują žodį „prekė", kurį pasiūlė vieton senai visų žinomo ir įsigijusio mūsų kalboje pilietybę žodžio — „tavoras".

Kaip žinoma, nuo dvadesėtkio metų pas mus žodis „prekė" jau buvo įsigyvenęs vieton žodžio „čienia", o vėliaus jisai buvo pakeistas žodžiu „kaina". Dabar, kada kai-kurie išrodė, jog žodis „kaina" yra netikęs, o jo vieton įveda „čienia", tai „prekė" taip ir turėtų pas mus pasilikti savo vietoje, bet jokiu būdu neturėtų „prekė" būti pamainoma į „tavorą".

Turi būti šiokia synonimų eilė:

Lietuviškai „prekė"; angliškai „price".

Liet. „čienia; angl. — „value".

Liet. „vertė", „vertybė"; angl. — „worthness'.

—— . ——

Naujoje Rygiškių Jono Syntaxėje (pusl. 19) randasi naujas žodis, išstumiantis laukan „tavorą", būtent žodis „prakė". Autorius sako, kad šitas žodis tik Salose bebuvo žinomas, šiame priežodyje: „Siūloma prakė nebrangu" (slg. „siūlomas tavoras nebrangus"). Aš tikiu, kad autorius buvo netikrai informuotas apie žodį „prakė". Salos — tai mano kaipir tėvyškė. Ir kaip čionai, taip ir apylinkėse žodis „prakė" yra vartojamas visai kitoje prasmėje. Sakoma: „Jisai jieško prakės, kad padaryt zlastį (klastą)". „Prasimetęs su kokia prake ir nueisiu pas susiedą." „Be prakės negali jo užsikabint". „Jonas visokių prakių suranda, by tik jam turgun važiuot". Todel čia matosi, kad žodis „prakė" visai nėra „tavoras", bet tas, ką suvalkiečiai sako „proga", rus. „predlog"; angl. „pretext", „pretense".

„Prakiuoti" — tai jieškoti progų, susikabinti su kuo ar veikti ką, ar eiti kur. (Reikia atskirti „prakiuoti", nuo „prekiuoti" — kaštuoti).

S.

Iš Amerikos.

Reikalauja kuningų atgimimo. Cleveland, O., baptistų tikėjimo kuningų susivažiavime tūlas pastorius J. B. Lemon pareikalavo, kad visi kuningai atsisakytų imti piningus už šliūbą, nes tokie mokesčiai esą lyginasi liokajų „tipsams". Rods kiti kuningai griežtai tam pasipriešinę, bet Lemon nenusimena: jis vesiąs agitaciją, kad baptistų bažnyčiose būtų šliūbai duodami už dyką. Kaži begu pasiseks jam atpratinti kuningėlius nuo taip malonių „tipsų".

Ar krasa atsakys už bankrūtus? Washington. — Krasų užveizda Hitchcock dabar užimtas klausimu: ar gali valdžia išduoti krasos bankams sudėtus piningus, jeigu žmogus subankrūtina, o skolininkai tų piningų reikalauja? Ikšiolei Hitchcock dar nieko neišgalvojo. Jis lauksiąs, ką pasakys New Mexikos teismai, kurie nagrinėja bylą vieno žmogaus, kuris sudėjo krasos bankan piningus — ant savo, pačios ir duktės vardo, o patsai nubankrūtino.

Bažnyčiose prigavikai. Chicagoje įvairių tikėjimų kuningėliai guodžiasi vienas kitą, nes trumpu laiku gudri klastorių banda prigavo kelias dešimtis kuningų. Klastoriai ateina poromis su merga ir prašo duoti šliūbą. Šliūbą gauna ir mokėdami už jį $10, gudriai įsuka kuningui falšyvą $20 poperinę, gaudami rešto gerų piningų $10. Vienas kuningas su tais falšyvais piningais bandė nusipirkti evangeličką, ir tik netapo areštuotas. Tada ir pradėjo aiškinties klastininkų šposai.

McNamarų bylą pradeda. Los Angeles, Cal. apkaltintųjų neva dinamitavimuose brolių McNamarų byla jau prasideda. Teisėjas Bordwell pašaukė McNamarų advokatus: Darrową ir Haringtoną, ir pareikalavo atsakyt ant tūlų klausimų. Darrow'as pareikalavo paleisti bylą visai kitu keliu, nes esą surasta svarbųs faktai, kurie kaltininkus lengvina. Tačiaus teisėjas paliko bylą eiti savo keliu.

Milwaukee, Wis. čia buvusioje tiltininkų unijos konferencijoje John McNamarą, sėdintį kalėjime, vėl išrinko savo sekretorium ir nutarė padovanoti jam auksinį laikrodėlio pakabutį.

Majoro bėdos. Dunellen, N. J. miesto majoras nutaręs išsikraustyti gyventi iš miesto, nes jis negalįs vaikščioti po gatves, kadangi esą ant kiekvieno Main Ave. kampo nepraeisi, kad kas esą tavęs nepavadintų į saliūną: „Come on, Mayor, let's have a drink". Amerikonai mat perdaug demokratai...

---

200 žmonių kubilas paskandino. Austin, Pa. miestelyj išgriuvo cementinė siena didelio rezervuaro-kubilo, ir 200,000,000 galionų vandens užliejo netik šitą miestelį, bet dar kitus du kaimeliu: Costello ir Wharton. Vanduo nunešė namus ir apie 200 žmonių paskandino. Tai antras toks Amerikoje baisus atsitikimas (1889 m. geg. 31 d. toksaipat kubilo plyšimas paskandino miestą Johnstown, kur žuvo 21-42 žmonės).

Austino nelaimę padarė Baylees Tyrės ir Poperiaus fabrikas; rezervuaro prakiurimas jau senai buvęs žinomas. Bet šita siena buvusi truputį palopyta ir vėl palikta ant Dievo valios.

TARP AMERIKOS LIETUVIU.

BROOKLYN, N. Y.

Rugsėjo 25 d. vakarą brooklyniečiai surengė prakalbas. Kalbėjo svetys iš Prūsų Lietuvos, p. J. Vanagaitis, kuris ne labai senai lankėsi po lietuvių kolonijas rinkdamas savo leidžiamiems laik raščiams prenumeratą. Apkeliavęs keletą dešimtų lietuvių kolonijų Amerikoje, sugrįžo atgal į Brooklyną (iš čia pradėjo savo „misiją"), iš kur ir iškeliavo tėvynėn. Tatai ir paduodu čia „V. L." skaitytojams keliolika ištrauku iš p. Vanagaičio kalbos.

Kalbėtojas išėjęs ant pagrindžių nusiskundė, jog esąs labai pavargęs. Tą kiekvienas gana aiškiai galėjo pastebėti. Todel prašė susirinkusiųjų nesitikėti iš šitos prakalbos labai daug, ir neapsivilti savęs. Tačiaus, sako, nors ir pavargęs, bet kadangi apsiėmiau kalbėti, tad šį-tą visgi delto pasakysiu. Iš pat pradžios kalbėtojas keliatu bruožų apibriežė įspūdžius, kokius ingavo bevažinėdamas po lietuvių kolonijas Amerikoje. Įspūdžiai, anot jo, gana malonųs. Nežiūrint to, kad lietuviai, kur tiktai jisai lankėsi, suprato jo kelionės tikslą, tikslą budinimo Prūsų Lietuvos lietuvių dvasios, bet dar parodė ir savo žengimą prie kultūros. Nors ta kultūra mažesnėse kolonijose nedidelė dar, bet visgi delto jau yra apsireiškusi. Ir tas turi džiuginti visus lietuvius abelnai. Toliaus kalbėtojas pajudino gana opų tarp Amerikos lietuvių klausimą, kuris skiria pirmeivius lietuvius vienus nuo kitų; pajudino votį, kuri ant amerikiečių lietuvių kūno išdygusi, ir išaugusi. Ta votis, pridursiu, tai nesutikimai ir vaidai, kurie jau nuo keliato metų tebesitęsia ir kuriems galo dar nesimato. Tatai dedasi tokie dalykai tarp socialistų ir, na, ir patriotų, tėvynės mylėtojų. Negalima praleisti progos nepaminėjus ir nenurodžius socialistams, kad patriotai visgi pasirodė, jog jie savo reikalus remia. Ar tas rėmimas duos tokiuos vaisius, kokiuos jie mano pamatyti, jie atsakomybės sau nepasiima, bet palieka tatai veikėjams, kurie apsiėmę darbą atlikti. Rėmėjai matydami svečių-veikėjų gerus norus ir girdėdami jų prakilnius prižadus — nebuvo netikėliais. Bet grįšiu prie tėmos. P-nas Vanagaitis, paaiškinęs, kad jam visai neapeina apgynimas jo paties asmens, prie kurio prikibo tuč tuojaus Liet. Soc. Są-gos organas „Kova" ir josios padėjėjas „Keleivis", bet abelnieji lietuvių reikalai. Sąjungiečiai, sako, kurie rūpinasi prisispirdami intikinti, kurie aiškina apie save, jog jie esą tikri socialdemokratai, jog seka vokiečių socialdemokratų programą, stovi labai toli nuo pastarųjų. Vokietijos socialdemokratas pirmu-pirmiausia yra — vokietys, kuris į pirmutinę vietą stato savo tautos, savo žmonių reikalus, o paskui tiktai reikalus visos žmonijos. Žinoma, pati logika priparodo, kad pats nuogas būdamas pasirūpink pirma savo kūną apdengti, negu pradėsi rūpinties apie kitus. Vokietijos socialdemokratai, sako, nesikiša į privatinius žmogaus reikalus, neveržia ir neplėšia iš jo tų dalykų, kurie žmogui bent tuo tarpu rodos esą šventi ir brangintini. Jiems, socialdemokratams, nerūpi jo privatiniai, žmogaus personaliai dalykai; gana to, kad tasai žmogus įstoja į jų eiles ir padeda veikti, padeda praplatinti tą idėą, kuri mokina žmones panaikinti išnaudojimų systemą ir pagerinti žmonių ekonominius reikalus... Vokietijos socialdemokratai savo idėą augština, laiko ją pagarboj ir neduoda jos sutepti, kaip tatai daro lietuviai sąjungiečiai, kurie tą pačią idėą nuvilko į mėšlyną ir apkrovė mėšlais, kad jos nei nebematyti... Be to, sako, lietuviai, save vadinantieji soc.-demokratais, yra visu kuomi, tiktai —ne lietuviais. Kalbėtojas ragino, žinoma vietinius sąjungiečius, mesti vartojus tokią šlykščią, purviną ir bjaurią taktiką, kokią jie ligi šiol per kelius pastaruosius metus vartoja ir sekti pavyzdžius tų, kuriuos jie mano seka.

Apie visa tatai p. Vanagaitis sakėsi plačiai parašysiąs sugrįžęs ir laikas nuo laiko išspausdins „Birutėje".

Antras to vakaro kalbėtojas buvo p. Liutkauskas. Jisai taipgi kalbėjo, su mažais išėmimais, tą pačią tėmą. Kalbėdamas apie mūsų vieni kitų neapsikentimus priminė Tolstojaus žodžius: „Geras gali tiktai tuomet įvykti, kuomet visi darysime gerai, o blogas savaimi turės pranykti'.

Žmonių buvo pilnutėlė Taut. Namo salė, apie 300 su virš.

Jul. Baniulis.

GRAND RAPIDS, MICH.

Rugsėjo 15 d. sudegė didelė Fuller and Rice lentų pjovinyčia. Nuostolių apskaitoma į pusę milijono dolerių. Su tuo žinoma, neteko 200 darbininkų ir darbo; dirbo daug ir lietuvių.

TDM. 58 kp. rugsėjo turėjo užkvietusi į šv. Jurgio salę miesto Viešojo Kningyno perdėtinį, kuris su krutomaisiais paveikslais išrodė visą kningyną, ir prie to buvo illiustruoti lietuviški laikraščiai („Šaltinis", „Lietuva" ir „Draugas"; mat dar tik tie trįs tepareina į kningyną). Prieš atidarant susirinkimą, F. Belinis aiškino, kaip jie išgavo lietuviškas kningas į Viešąjį Kningyną.

Tarpuose T. M. D. kuopos choras vedamas G. Belinio sudainavo keletą dainelių: 1) Męs sveikinam kiekvieną, 2) Medžiotojų daina, 3) Nors audros užia, 4) Plaukė žąselė per Nemunėlį ir ant galo atsistojus visai publikai, Lietuvos hymną. Nekurios dainos nepergeriausiai išėjo; tame daug yra priežasčių: viena neturi atsakančios vietos repeticijoms, antra kiti ir išmokę ant dainavimų nepasirodė, mat kitų inkalbėti sustreikavo.

G. Belinis jau keletą metų, kaip deda triūsą mokinimui choro, negaudamas jokio atlyginimo. Mokina per vakarus; galima sakyti su dūšia ir kūnu yra atsidavęs lietuviams. Kad daug tokių vientaučių męs turėtume, daugiau ką ir nuveiktume.

Salė buvo pilna; mat įžanga už dyką. Publika nepergeriausiai užsilaikė. Padengimui lėšų po keletą centų aukavo Šv. Petro ir Povilo, Šv. Jurgio, Lietuvos Sūnų draugijos ir TMD. 58 kuopa. Tuomi ir užsibaigė vakaras. **J. Garnupis.**

WATERBURY, CONN.

Perkūno prakalbos ir piemeniškos kolionės. Rugsėjo 24 d. atsibuvo vietinės socialistų kuopos prakalbos. Kalbėjo J. Perkūnas iš New Yorko. Atidarius susirinkimą Žukauskui ir vyrų chorui padainavus „Sudiev tėvynė", išėjo Perkūnas. Jisai pirmiausiai persiprašė publikos už pereito sykio suviliojimą: nes buvo surengtos prakalbos, bet Perkūnas neatvyko delei to, kad antru sykiu nebuvo kviestas. Kalbėjo apie „draugijinį išsivystymą" ir kaip kapitalistai spaudžia ne kapitalistus. Raginо balsuoti už socialistus, nes tai jie padarys viską tą, ko darbininkai geidžia.

Buvo trumpa pertrauka, kurioje jauna mergaitė padeklamavo eilutes, ir vyrų choras padainavo „Marselietę". — Po to vėl užėmė vietą kalbėtojas J. Perkūnas. Darodinėjo, kaip yra geras socializmas ir kaip daug blėdies atneša kapitalistai, suėję į trustus, kaip baisiai išnaudoja trustai žmones. Ant galo pabaigė savo kalbą; bet atsidaro diskusijos: ar neturi kas ką priešingo arba nesuprantamo, tai gali pranešti, o kalbėtojas bandys paaiškinti arba atsakinėti ant kiekvieno duoto klausimo. Taip tai atsišaukė K. Balčiūnas ir pradėjo, sako: „Socialistai tai visur ragina: balsuokite už socialistus, ba jie yra geri, teisingi; jie tiktai taip sako, o visai kitaip daro, panašiai, kaip ir New Jersey konferencijoje, nubaudė tuos socialistus, kurie padėjo surengti J. Vanagaičiui prakalbas; čia aiškiai pasirodo, kad socialistai jau ir dabar aprubežiuoja savo narius, kad tu nedaryk tą ir tą; o jeigu neklausysi, tapsi išmestas iš saujungos. Taip bus ir kaip jie valdžią paims į savo rankas, nieko žmonės negalės daryti, tik tą, ką socialistai norės. Jie tiktai norės, kad klausytų tokių Bagočių, Perkūnų, ir jų tik protu gyventų, bet savo proto vartoti anaiptol negalės". Tuoj sekė atsakymas iš Perkūno pusės. Perkūnas priėjo arčiaus prie krašto pagrindų, kad gerai girdėtų jo atsakymą. Susilenkė, rankas sugniaužė ir sako: „Iš niekur tamsta negalėjai to išskaityti, kaip iš „Deglosios kiaulės", išeinančios Brooklyne, N. Y. Aš taip „Vienybę Lietuvninkų" vadinu. Ba tai priešas socialistų. Kas parašys ką apie socialistus, tai redakcija du syk tiek prideda; mat ji neturi kuomi užmėžti savo laikraščio špaltas. Taip kaip kiti laikraščiai didinasi, padidino ir „V. L." savo laikraštį. Laikraštį padidino, o sandarbininkų neikiek nepasidaugino, o dar pasimažino; tai ką čia daryti; tai pereitą metą sutvėrė Brooklyne, N. Y. „Liaudies Mokyklą", apie kurią pradėjo rašyti ilgus straipsnius, mums einasi taip ir taip". J. Pruselaitis atsistojęs sako: „gal kalbėtojas ką ir žinote apie išmetimą tų socialistų iš sąjungos?" Perkūnas sako, „iš niekur kitur nežinau, bet buvau Brooklyne, tai suėjau keletą pažįstamų, kurie tarėsi pareikalauti nuo korespondento paaiškinimo, o daugiau nieko nežinau".

Ant pabaigos ragino prisirašyti prie L. S. S. Sako, mat socialistai išleidžia savo laikraštį „Kovą"; atskleidęs ją matai visą pasaulį; dar prie to ir Bostono „Keleivis" vertas pagirimo, dar ir tasai užstoja darbininkus; prisirašykite šį vakarą, padarykite tuomi paminėtiną vakarą". Bet nei vienas neprisirašė.

Gaila, gal ir p. J. Perkūnas bus persiėmęs garsaus „profesoriaus" Šeštoko taktika, kad progresiviškus laikraščius keikti, ir juos stengtis nušluoti nuo žemės veido; jeigu jau taip, tai visai gėda socialistams su tokiais kalbėtojais, kurie tik koliojimais tėra mandrųs, ir kurie toliaus „deglųjų" draugijos dar nenuėjo. Mat pas socialistus taip yra, jeigu jau kas nepučia į jų dūdą, tai tą „araus iš mūsų tarpo". Socialistai kitus nori kritikuoti, bet jų tai Dieve sergėk. Čia tai ir duria kaip pirštu į akį, aklas fanatiškumas; jau klerikalai akli fanatikai, bet mūsų socialistėliai dar aklesni fanatikai, — fanatikai visoje to žodžio prasmėj. Klerikalai nors vengia koliotis, o „susipratėliai" tą turi pirmutiniu ginklu. Svetainėje galėjo būti žmonių apie porą šimtų, kurie troško išgirsti gryną prakalbą, bet gavo papenėti savo išalkusius jausmus „deglosiomis kiaulėmis".

Tokios prakalbos tai nei kiek gero neatneša, tiktai blogo; vietoje raginti skaityti laikraščius visokių pažvalgų, kad žmogus, galėtų tobulinties, jie kaip maskoliai bruka: šia jums mūsų „graždanką" „Kovą". Maskoliai brukė per prievartą lietuviams „graždanką", bet ji neprigijo; žmonės badavo be jokių laikraščių, kningų, bet neėmė jos. Apsižiūrėkit ir jųs, kad tik ir su jūsų brukamais laikraščiais neatsitiktų tas-pats, kas su „graždanka".

Juris.

NEWARK, N. J.

Rugsėjo 23 d. D. L. K. Vytauto Dr-ja pastatė teatrą; vaidino 3-jų veiksmų komediją „Žmonės". Publikos į pabaigą suėjo pilna Šv. Jurgio salė, labjausia ant šokių, kurie patraukia jaunimą.

Perstatymo laiku publika užsilaikė pusėtinai ramiai. Todel aktoriai galėjo lengvai ir nevaržomai lošti bei parodyti savo gabumą. Vienok prisižiūrėjus į mūsų miesto aktorius, turi nuliūsti. Jie nesistengia savo rolėn inkvėpti gyvybės; nėra nudavimų eisenoj, nei balse, nei kalboj; nepažįsta patįs savęs kuomi jie yra, nepažįsta ir veikalų skirtumo: ar tai drama, tragedija ar komedija, jiems eina vis lygiai. Taipgi nepritaiko kostiumų, nei frizerijos, nei scenos, nesustato nei programo kaip reikiant. O jau 16 metų kaip praktikuojam ir į metus perstatom po kelis teatrus, o dar nenužengė mnei vieno žingsnio pirmyn! Teisybė, mūsų miesto teatrus niekas nekritikavo; gal tame ir bus visa priežastis. Na! kad taip tai šį kartą pasirįžau kai-ką nurodyt, nors manau, kad tas užgaus aktorių jausmus ir gal ne kuris susinervuos; bet ką gi daryt; ant visados taip būti negali, ankščiau ar vėliau turėsime taisytis.

Čion nurodysiu kaip kuris atliko savo užduotį.

Varguolį lošė M. Janušonis. Balsą turi gana silpną, vos galima atokiau nuo scenos girdėt. Matėsi, kad jis pats jautėsi turįs silpną balsą, nes bandė padirbt į storą griaumonę; su tuomi dar labjaus sugadino, rodos lošė kokį ligonį, o ne varguolį ir girtuoklį; tas komedijoje visai nebetinka. Aktorius renkant reiktų tėmyti ir į balsą. Oną varguolio dukterį lošė p. A. Mičiulskiūte. Jos balsas neblogas, bet taikydama atsakyti tėvui iškrypo iš komedijos į dramą ir labai dejuojančiu balsu ligi pabaigai lošė. Pas mus tasai deklamatoriškas-dejavimo tonas labai inėjo madon. Bet tai labai negražu. Už tai galima kaltinti teatro vedėjus, kurie nenurodo aktoriams, kaip rolėse užsilaikyti. Mateušo rolę lošė P. Daukšis; šis skyrėsi nuo pirmųjų lošikų, nes jo nudavimai daug gyvesni ir tinkamesni. Galima užmesti tik laikymąsi savotiškos „gramatikos". Petrą lošė J. Jenušonis. Kalbėjo gana garsiai, bet užtai tingėjo drąsos duoti, kas prie meilės butinai reikia. Žodžius kapojo pasilsėdamas. Tubanskį turtuolių lošė B. Mikulis; šis turi balsą aiškų ir gana stiprų, buvo girdėt visoje svetainėj, jautėsi esąs ant scenos.

KAZYS PUIDA.

Žemes Giesme

APYSAKA.

ANTROJI DALIS.

... Veltui, veltui troškimai, svajojimai, kuriuose dvasios, širdies, jūsų gyvenimo dalelės nebuvo įdėta...

Ir atsiminimų sargas atidžiai klausos, kiekvieną žodį šaltai svarsto, tarytum už akimirksnio turės savo būtybės teisę apginti, išteisinti, vylių tinklais supančiotą rytojų išsikovoti...

O širdis kartoja:

...Kam jums tas, lakūnai, kam...

Neištęsėjo, neištylėjo atminimų sargas:

...Gyventi męs gimėm... Kovos taku eidami gyvenimo gėlių skynėmės, ne papuošimams, ne, ne vaiko norus patenkindami — bet buvo tai drąsos lašai...

...O męs vis-gi žūvom... žūvom... nes gimdami drąsos neperdaug atsinešėm...

...Drąsos gyventi, veikti, budėti, tverti permaža mumyse buvo — ir todėl neilgai tverdami turėjome kitais užsileisti...

...Kovos, kovos taku rytojaus slėpinių jieškojome ir, lygiai kaip tu, jie suteikė mums marų smūgį...

...Bet buvome ligi galo patįs sau ištikimi... savo, neskolintu, taku ėjome...

Retas savo taku eina... Ten, to tako gale stovi švyturys — jo kelionės tikslas... Ar pasieks — tai visų-labiausia jam tas turi rūpėti ir nieks neprivalo jo iš to kelio traukti...

Ir Ogintas eina *savo* keliu, iš niekeno sumanymų ar minčių nesiskolino tam keliui sutverti: iš slapčiausiųjų troškimų ir giliausiųjų minčių nupynė tiltą, permetė jį iš vakarykščios per šiandieninę dieną rytojun ir tvirtu žingsniu užžengė ant to tilto. Iš užpakalio nedaug liko, ką su savim paėmė, tas jame likosi, kit-ką begailestinga, rūsčia ranka sunaikino, su šaknimis išrovė iš savęs ir rytojun vakarykščių šiukšlių nenunešė...

Šimtai rytojų, yt kūdikio sapnas, debesų greitumu pralėkė viršui jo galvos...

Sėdi štai prie pusiau nudžiūvusio gluosnio kamieno prisiglaudę ir vėl siunčia šauklį-mintį rytojun tos neišsemiamosios rytojų-rytojaus jūros išmatuoti...

Trapią valtį leidžia į įsiutusios jūros bangas, tarytum norėtų su audromis jėgas išmėginti, ar iš bangų pašėlusio šokio ir audros raudų pasityčioti taip, kaip anuomet žmonės iš jo sielos giliausių troškimų tyčiojos-juokės...

Bet ne, kam tas? Kam tyčioties, kam juokties — jis mėgina savo švyturio tvirtybę: ar tvirti pamatai, ar kas kokio akmens iš pamato nepavogė. Jei viršuje ir trūksta kokios plytelės — tai nedidelė bėda — juk rankos stiprios, dvasia pakili: atsistos ir naują plytą uždės...

Pamatas tvirtas — niekas nieko nepavogė, niekas nepagraužė, tik... tik pats kartais ar negriovė to, ką ilgus metus statė?

— Pamato nepajudinau, nors švyturio viršus dar neužbaigtas — tat reikia jis baigti, reikia savo keliu ligi paties galo eiti, nes jeigu per sprindį nuo galo sustosiu — kelionė mano pernieką!...

— Suvargau, nusilpnėjau, noras tas pats manyje — tat reikia atsilsėti, jėgų reikia pasisemti ir eiti... eiti, ligi galo eiti...

Po valandėlės atsiminė, tarytum kas būtų sužadinęs:

— Tai seni, labai seni, gyvenimo išmėginti, įstatai, o tečiaus amžinai nauji. Žmonės ištroškę naujų tiesų, naujų įstatų, o senųjų nesuvartojo. Tarytum tame kas nauja bus jų išganymas...

— Kodėl senovės tiesos negeros? Ar todėl, kad rėksnių minia šaukia? Bet ar ta minia įsigilino ton senovėn, ar visas tos senovės tiesas iškratė, kad ramia širdžia jas atmeta?

— Naujų tiesų norim! — Ir aš jų noriu, jų jieškau. Įsiknisau senovėn, nupučiau dulkes nuo daugelio tiesų — tūkstančius jų atmečiau, bet dešimtis pasilaikiau. Pasilaikiau, nes jos mano protui ir širdžiai atsako.

— Naujose tiesose daug blogesnių už senąsias radau — ir jas atmečiau. Bet čia dešimtis atmečiau, tūkstančius pasilaikiau.. Juk ne žmonės, ne fabrikos tiesas tveria, bet patsai gyvenimas. Iš jo tai sėmiau patarimą tiems darbams, tam tiesų išsirinkimui...

— Bet kam apsikrauti tiesomis, yt elgėta, duonos riekėmis, kad paskui į kiekvieną klausimą jau parengtą tiesą kyšterti .. Nenoriu tiesomis mainikauti, kaip čigonas arkliais. Širdis man tiesas tveria kiekviename atsitikime...

— O mano gyvenimo tiesą, mano būtybės taką — mano graudulingieji sopuliai sutvėrė. Ir toji tiesa, ir tasai takas — tai aš... Tėvų žemėn visą rytojų sudėjau... ne, ne visą, dalelę, kad ir mažutę, buvau iš jos pavogęs... Žmonėms nešiau to manojo rytojaus gal puikiausią dalelę ir... apsivyliau — žemė pirmą kartą keršto kardą ant manęs pakėlė...

— Smūgis krito opiausion vieton, tvirta ranka kardą valdė... Ir stebėtinas dalykas! Žaizdos ilgai neužgyję, jeigu senųjų žaizdų tarpan patenka nauja žaizda — o čia. Čia kitaip buvo: sopulys rudens vėsula išarė suvargusią krūtinę; amžius varvančio vandens lašo jėga išlaižė gilią duobę širdyje; žiemos pūgomis kaukė sieloje, yt beskaitlė alkanų vilkų gauja — uždėjo savo baudžiančiąją ranką ir... nutilo, tarytum pasislėpė, kad kitą kartą senovės taku praeiti ir netolimą praeitį priminti...

— Taip... Žemė pirmą kartą keršino... ne, nekeršino, pabaudė tą, kurs sutartį su ja padarė ir tos sutarties neištęsėjo... Pabaudė, pamokino, kad daugiau nesuklystų, nes tuomet kils kerštingoji jos ranka...

— Žemė keršina už neištęsėjimą...

Ir rodės Ogintui, kad drėgna, išmirkus žemė klausės jo žodžių ir tyliais pavasario dūsavimais pritarė jo galvojimams. Tarytum savo kvėpavimais stengės užburti tą, kurs anuomet taip iškilmingai ir jautriai prisiekė jos neapleisti, visą save jon įdėti ir imties iš jos save tūkstančių-milijonuose gemančių grūdų ir gėlių gyvybėje...

— Žemė nuodėmių nedovanoja! — lingavo sužydusių sodnų šakelės rausvyčiais žiedais į savo globėją. Ir šypsojos gyvybės žiedai gaivaus, švelnučio pavasario vėjelio glostomi ir gilian, bet jautrian, yt sielos krusterėjimai, jaunybės sapnan supami

— Nevalia jieškojimo skausmų vengti! — stipriu, galingu balsu šaukė į Ogintą atgimusi tėvų darbo jėga.— Skausmas veiksmą gimdo — taką didyjin žmogaus gyvenimo kelin suranda, — šnabždėjo nakties šmėklos ir driekės plonyčiais, vos-vos užmatomais ūkų tinklais...

Sutema pamažu, yt aukos dūmai, leidosi iš aukštybių, skrydo iš kaž-kokios nežinomos šalies lengvais sparnų plesnojimais ir klojos tyliais nuovargio akordais ant garuojančios žemės giesmės...

Toli-toli kaž-koksai paukštis suriko. Gal pelėda, gal koks-kitas — kas jį ten žino... Ore praskrydo pulkas kitų — ir jų sutemų tirštumoje akis negali atsiekti ir pamatyti .. Sulojo kaimyno šuo ir jo lojimas ilgai draikės atsimušdamas į skystučius ūkų tinklus, siūbavo ir supo juos, tarytum nematomosios galybės ranka lingavo žemę pavasario sapnan...

GIMTOSIOS BANGOS.

Ir vėl Mačiūnas ir Viktutė liko šeimininkauti, vėl visų darbų ir reikalų našta sugriuvo ant jiedviejų pečių. Jurgis išvažiavo pajūrin atsilsėti.

Ištisomis dienomis sėdėdavo ant jūros kranto ir tyrinėdavo atmainingąjį jos paviršių. lygindavo ją su savo gyvenimu, su visos žmonijos dėjomis.

Baltijos jūra!...

Stebūklingosios Jūrienės ir Jurmergių viešpatija... Žilos senovės skaistųs reginiai-atminimai eilių-eilėmis sukildavo atmintyje ir erzindavo žmogų savo nebūtybe, praeities išnykimu...

Čia gimė puikiausios pasakos, legendos, stebūklingas grožės supratimas ir atjautimas... Čia gimė skaisčiausi padavimai apie meilės galybę... apie valdovų meilę, nuodėmingą, skaisčią, prakilnią, už kurią rūstusis Perkūnas baudė...

(T. b.)

VISUOTINOJI Historija

(SATYROJE)

Teffi, Dymov'o ir Avierčenko's prisiskaitęs paraš.

T(oks)... Š(ioks)... K(itoks)..

(Tąsa.)

gelbėjo kiek ir protestai maištininkų susivienijimiečių iš Naujosios Anglijos prieš Centro Valdybą (1910).

Augusto paveldėjai virto didžiuliais ir nieko iš jų neliko.

Germaniko sūnus, Kalligula, buvo didžiausis tinginys, kokį tik kada matė pasaulė. Jis tingėjo jau net kapoti savo pavaldiniams galvas ir nuolatos svajojo, kad būtų gerai, jei visa žmonija vieną teturėtų galvą: būtų galima vienu kartu visas nukirsti!

(Štai ką padarytų Kalligula, jei visi žmonės vieną galvą turėtų.)

Bet gi tas tinginys rasdavo gana laiko, kad kankinti gyvulius. Tarp kitko geriausįjį arklį, ant kurio jodinėdavo, jis varydavo senatan ir sodindavo tarpe senatorių. Jam pasimirus (per tarpininkystę vieno jo sergėtojų), visi, ir žmonės ir arkliai, lengviau atsipūtė.

Po Kalligulai sostą paveldėjo jo dėdė Klaudijus, buvęs labai minkšto būdo. Didžiūnai pasinaudodami tuo, išgavo iš jo pasmerkimą jo pačios, ištvirkusios Messalinos, ir apvesdino jį su labai pasileidusia Agrippina. Iš tų pačių Klaudijus turėjo sūnų Britaniką. bet sostą paveldėjo Agrippinos sūnus nuo pirmojo vyro — Neronas.

Visą savo jaunatvę Neronas pašventė kankinimui gyvūnų ir naikinimui savo giminaičių. Paskum jau pamėgo dailę ir paleistuvingą gyvenimą.

Tarp kitko jis buvo poetas ir dainininkas, bet dainavo baisiai netikusiai. Jei bile kuriam mūsų kompozitorių ir giesmininkų tektų girdėti Nerono koncertus, tai jie, nenorėdami gadinti sau nervų, ar išsinešdintų iš koncerto, ar ausis turėtų užsikimšti.

Kilus Romoje gaisrui — miestą padegė Neronas — jis, žiūrėdamas į liepsną, linksmai dainavo apie kitą buvusį didelį gaisrą — Trojos. Romėnai tačiaus pradėjo nujausti, kad patsai Neronas yra padegęs miestą. O jis gi norėjo viską kiton pusėn pakreipti ir iškeliavo Graikijon su koncertu. Laikams bėgant net legijonai neišlaikė tų Nerono koncertų, ir jis buvo priverstas nusidurti. Smogdamas savo krūtinėn peilį, jisai sušuko amžinai atmintinus žodžius:

— Žiūrėkit, koks didelis artistas menkai turi pražūti!

Neronui pasimirus, Romoje kilo betvarkė. Dviejų metų bėgiu viešpatavo net trįs imperatoriai: Galba, kurį nudūrė kareivis už šykštumą; Ottonas, pražuvęs pirm laiko iš paleistuvystės, ir Vitellijus, atsižymėjęs nepaprastu apsirijimu, nuo ko vargšas ir pasimirė.

Prie tokių painių aplinkybių atsitikdavo taip, kad vienas imperatorius dar nesuspėjo numirti kaip priguli, o antras jau repečkenosi ant sosto.

Imperatorius rinko patįs kareiviai ant savos atsakomybės. Patekdavo į imperatorius žmonės augšti, tvirti ir rėksniai. Paskum jau pradėta tiesiog pirkliauti sostais: nusipirkdavo tas, kas brangiau užmokėdavo. Nesykį galėdavai užeiti „Romos Saulėje" ar „Italijos Žvaigždėje" panašų apgarsinimą:

«Pigiai parsiduoda geras tronas, mažai uživotas».

Arba ir toks:

«Pajieškau trono sziczia abba ir sodoje. Turiu gerą zalogą. Pats esu mokytas bukalteras».

Pasidėkavojant tokiems apgarsinimams, atsirado galų gale geras ir bailus imperatorius vardu Nerva. Bet kuomet ant sosto užsirioglino Komodas — vėl Roma suniūro. Artimi sostui žmonės pasirūpino nusikratyti tą Komodą, ir dėlto jį užsmaugė.

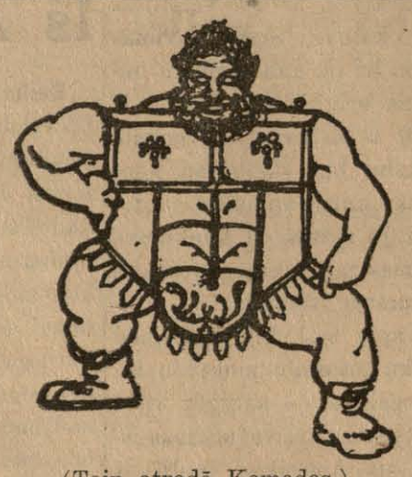

(Taip atrodė Komodas.)

Ant pabaigos ėmė viešpatauti imperatorius Dioklecianas, kuris per ištisus 20 metų vien degino krikščionis.

Dioklecianas, apie kurį męs visi daug žinome iš «Živatų Šventųjų», buvo kilęs iš Dalmacijos. Jo tėvas buvo paliuosuotasis vergas. Tūla raganė išpranašavo jam, kad jis liks imperatorium, jei užmuš šerną.

Šita pranašystė taip giliai įsėdo Dioklecianui omenėn, kad jis visą savo jaunystę praleido, begainiodamas kiaules. Galų gale, dagirdęs, kad prefektas Apras daug vertesnis už šerną,—nes buvo iš visų pusių tikras kiaulė, — ilgai nelaukdamas, nudūrė prefektą ir tuojaus užėmė sostą. Per tai ant to imperatoriaus tik kiaulės ir turėjo rūsčią širdį. Visos tos bjaurybės taip įvargino nusenusį valdoną, kad jis, paviešpatavęs vos dvidešimtį metų, atsisakė nuo sosto ir sugrįžo Dalmacijon, kur užsiėmė ūkininkavimu.

Beūkininkaudamas, jis sodino ropes, morkvas, pupas ir kitokius naudingus augmenis.

Romos būvis ir kultūra.

Romėnai dalinosi į įvairias klases. Pamatinės klasės buvo trįs: 1 — Nobiles, arba didžiūnai; 2— nedidžiūnai, arba neištikimi žmonės, ir 3 — vergai. (Sulygink: garbės nariai, draugybos nariai ir «mokėtojai»)

Didžiūnų padėjimas buvo kur kas augštesnis už padėjimą šiaip žmonių. Jie turėjo tiesą mokėti mokesčįus ir eiti į kares. Be to jie galėjo statyti savo namuose savų prabočių stovylas ir rengti savo lėšomis įvairius liaudžiai pasilinksminimus.

Nedidžiūnams, arba neištikimiemsiams, daug blogiau ėjosi. Jie negalėjo mokėti mokesčių neigi eiti kariauti. Jie vilko savo dienas, nei ubagas terbas, piningus krovė ir pirklyba užsiiminėjo.

Vergams, žinoma, ėjosi kuogeriausiai: jie turėjo tiesą kuodaugiausiai dirbti, mirti ir maištus kelti.

Be viršiaus paminėtų sluogsnių Romoje buvo dar senatoriai ir raiteliai; tarp jų toks tebuvo skirtumas, kad senatoriai sėdėdavo senate, o raiteliai— ant arklių

Senatu vadinosi toji vieta, kur sėdėdavo senatoriai, kartais ir su arkliais (pvz. sulygink Kalligulą).

Buvo Romoje konsulai ir pretoriai. Konsulai buvo ne jaunesni keturiasdešimts metų. Su konsulais visur vaikščiodavo dvylika vyrų su rykštėmis rankose; tokie palydovai buvo reikalingi nuplakti bile ko, jei atsirastų reikalas ir nebūtų arti jokio beržyno. Pretorių žinioje buvo rykščių klausimas.

Tikėjimiškos įstaigos.

Mums yra tvirtinama, kad visur ir visi turi tikėjimą. Tas, tur būti, tiesa Juk net ir bedieviai turi savo tikėjimą: **jie tiki, kad nėra Dievo.** O vadinasi **netikiais!?**

Romoje ir gi buvo įvairios tikėjimiškos įstaigos, laikomos pirmų-pirmiausioje vietoje.

Vyriausias romėnų kuningas vadinosi Pontifex Maximus, kuris ne sykį mikliai ir lūpų ir piršlų lavumu prigaudinėjo tikinčiuosius, kaip koks magikas iš keliaujančio cirko.

Po vyriausiamjam kuningui ėjo šiaip kuningai, vadinami augurais. Jie visados buvo linksmi ir juokdavosi vieni iš kitų — mat, vieni kitų šposus («triksus») gerai žinojo. Besijuokiant tiems augurams, imdavo juokai ir parapijonus: jie, žinodami apie kai-kuriuos savo dvasiškų tėvelių šposus, ir gi kvatojo, nosis į rankoves paslėpę. Net pats **Pontifex Maximus**, būdavo pažiūri senas lūpas sučiaupęs į savo augurus, pažiūri ir nusijuokia, pamojęs ranką ir taręs:

— A, kad jumis šimts!

Čia pat juokdavosi plonutyčiais balseliais vestalės. Aiškus dalykas, kad nuo nuolatinių juokų romėnų būdas nusilpnėjo ir jų galybė nuėjo šunims šėko pjautų

Vestalės Romoje — tai buvo deivės, Vestos kuningės, arba tarnaitės, kaip kad ir mūsų «Švento Kazimiero seselės» yra tarnaitėmis, — o kartais tarnaitėmis ir ne Šventų Kazimierų, per savo neapsižiūrėjimą. Jos būdavo renkamos iš kiltų mergaičių ir turėjo išbūti šventame ponystės stone (anot maldakningės) iki 75 metų amžiaus, o po tam laikui

(T. b.)

T. M. D. reikaluose.

Visi raštai, kaip kuopų taip ir pavienių narių, turi būt siunčiami Literatiškojo Komiteto nariui—redaktoriui šiuomi adresu: V. S. Jokubynas, 425 Lincoln Ave., Rockford, Ill

Raportai inteikti IV T. M. D. seimui.
((Tąsa iš 39 N „Vien. Liet.'')

Raportas p. J. Gabrio.

Draugai, Tėvynės Mylėtojai! Pernai dalyvaudamas III mūsų draugijos seime, Chicagoje, padaviau draugams Lit. komit. nariams ir Centro valdybai apsvarstyti sumanymą **Lietuvių Encyklopedijos leidimo.**

Po ilgų svarstymų ir taribų principiališkai tas sumanymas buvo priimtas, bet praktiškai pripažintas kol kas neįvykdomu, atsižvelgiant į tai, jog V. Kudirkos raštų laida dar buvo nelikviduota. Sumanymo įvykdymas tapo atidėtas arčiausiai ateičiai.

Dabartės vyriausią priežastį prašalinus, galutinai likvidavus V. Kudirkos raštų laidą, metas mums smulkiau apsvarstyti naująjį sumanymą.

Naudingumas ir reikalingumas Encyklopedijos mūsų tautai buvo jau gana plačiai svarstytas mūsų laikraštijos, kaip Amerikoj taip ir tėvynėje. Man pačiam teko šitame klausime tarti viešai savo žodį ir čionai jų nebekartosiu, užsiganėdinsiu vien smulkiu išdėstymu plano, kaip aš manau šį sumanymą įkūnyti.

ENCYKLOPEDIJOS LEIDIMO ORGANIZACIJA.

Encyklopedija, ar Encyklopedijos žodynas? Darbas labai sudėtas ir toli gražu nelengvas. Vienok arčiau susipažinę su organizacijomis Encyklopedijos laidų kitų tautų, persitikriname, jog visos kliūtįs ir sunkenybės nėra nepergalimos; daugiau, mūsų darbas dar yra daug lengvesnis einant jų pramintais takais.

Pirm pradėsiant gvildenti laidos planą — privalome išrišti klausimą ką leisime: **Encyklopedijos žodyną, ar Encyklopediją pilnoje to žodžio prasmėje?**

Idant išrišti šį klausimą, turime išaiškinti, kokis skirtumas yra tarp Encyklopedijos žodyno ir Encyklopedijos tikroje to žodžio prasmėj.

Kuomet encyklopedijos žodynai turi tikslą suteikti skaitytojams tūlą skaitlių atskirų žinių, paaiškinimų apie įvairius dalykus, — **encyklopedija** turi kiltesnį siekį: ji parodo, aiškina ryšį tarp įvairių gaivalų, suriša—suvienija įvairias žmonių žinojimo šakas, pasinaudodama jų gentiškumu; surinkti jas, sutvarkyti, paskirstyti į skyrius pagal jų ryšis, tai yra pirmutinė užduotis to, kuris nori išleisti encyklopediją.

Reikia sutraukti, taip sakant, sutirštinti, suglausti į krūvą nevien faktus, bet ir idėas (mintis). Reikia surinkti bendrąsias atskirų atsitikimų ypatybes ir padarius jų syntezą atsakančiai išguldyti; pagaliaus sulyginant įvairias syntezas išrodyti skaitytojui jų bendrumą.

Sykį atsitikimai (faktai) ir mintįs jau būna surinkti ir sutvarkyti, lieka juos dar sulyginti tarp savęs, klasifikuoti ir paskui surasti juos valdančius įstatymus.

Tinkama įvairių apsireiškimų ir idėų klasifikacija turi būti paprastu encyklopedijos darbu.

Šitos problemos statomos nevien tam, idant pastatyti puikų encyklopedijos rūmą; jos buvo pirma, jos ilgai galės būti ir paskui. Encyklopedisto užduotis tik jas konstantuoti; bet ne jo užduotis yra jas išrišti.

Jo užduotis surinkti visus atskirus faktus, pirmąją neapdirbtąją encyklopedijos medžiagą, ir juos tinkamai išguldyti, sutaikyti.

Šitas sutaikymas yra nekas kitas, kaip klasifikacija vyriausių faktų, o klasifikacija faktų yra klasifikacija paties mokslo.

Tokia yra užduotis encyklopedisto, kilanti iš pačios encyklopedijos esybės.

Taigi, sulyginę encyklopediją su encyklopedišku žodynu, turime nuspręsti, kas mums yra labjau reikalinga.

Čia negali būti dviejų nuomonių; kiekvienam matančiam, aiškus skirtumas tarpe Encyklopedijos ir Encyklopediško žodyno. Tauta, norinti sutverti nuosavą kultūrą negali užsiganėdinti atskiromis mokslo nuotrupomis, smulkmenomis, — jai reikalinga pilna visų mokslų systema, tinkamai išguldyta

Nevienas galbūt ant to atsakys, jog taip suprastos encyklopedijos šiandien dar męs neįstengsim patįs išleisti, stingant mums mokslo jėgų.

Taip. Jei męs vieni neįstengsime, pasikviesime kitų tautų mokslininkus talkon. (Jau keliolika garsiųjų mokslininkų francūzų, vokiečių, lenkų ir rusų prisižadėjo, mano kviečiami, sandarbininkauti mūsų Encyklopedijoje.)

Kokia Encyklopedija mums yra reikalinga? Kaip jau spaudoj buvo savam laike nurodyta — mūsų Encyklopedijos tikslas — **įvairių mokslo šakų populiarizacija.** Ji turės išguldyti prieinamoj ir visiems suprantamoj formoj mokslą ant to laipsnio, kurį jisai šiandien pasiekė. **Encyklopedija** turės būti toli nuo šios dienos ginčų; ji neturės krypti nei į kairę, nei į dešinę,— ji turės būti nepartijinė, objektivinė, laisva, kaip patsai mokslas.

Atradimai astronomijos, fyzikos, chemijos, naujausi elektros pritaikymai, archeologijos restitucija, naujausi mokslo nurodymai srityje kalbotyros, historijos, antropologijos, etikos, — žodžiu, visa, kas tik gali mesti šviesos spindulį į žmonijos minties sritį, ras vietą Encyklopedijoje. Ji išguldys faktus tikrai ir kiek galima smulkiausiai; bešališkai išnagrinės įvairias, dažnai priešingas viena-kitai teorijas ir ideas; pačiam skaitytojui bus paliekama laisvė spręsti ir lenkti savo nuomonę vienon ar kiton pusėn.

Paveikslai, žemlapjai, piešiniai taip jau turės užimti žymią vietą mūsų **encyklopedijoje.** Daugelio mokslo dalykų sunku, kitų gi visai negalima išgvildenti be tam tikrų piešinių, paveikslėlių, lygiai kaip geografija ir historija negali apsieiti be žemlapjų. Užtatai mūsų Encyklopedijoje bus tūkstančiai piešinių, paveikslų ir šimtai žemlapjų.

Sekdami tradiciją ir pavyzdį garsiųjų encyklopedistų praėjusių amžių, turime paskirti taip-pat žymią vietą aprašymui ir piešiniams **mašinų—įrankių,** kurie šiame pramonės amžiuje turi taip didelę svarbą.

Kiekvienai mokslo šakai stengsimės pakviesti tinkamus bendradarbjus. Po visais straipsniais bus autoriaus parašai, kurie savo vardo garbe atsakys už straipsnio tobulumą.

Klasifikacijos mokslų klausimą išrišus, pridera duoti veikalui jo tikrą būdą. Mūsų Encyklopedija bus savystovi. Galima bus tai atsiekti vengiant pamegdžiojimo svetimų encyklopedijų, pasistengus sutverti ką nors naujo, savystovaus.

Męs jau buvom minėję, jog mūsų encyklopedija bus tikras ir pilnas surašas žinomų atsitikimų, mokslų jau pripažintų, ar dar tik pripažįstamų, gemančių. Šitas visas ir suteiks mūsų encyklopedijai ypatingą vertę ir svarbą.

Mūsų nuolatinių permainų laike, kuomet visuomenė jieško naujų formų, kuomet praeities formas keičia ant tobulesnių, demokratiškesnių, kuomet mokslas kasdien darydamas naujus išradimus milžiniškais žingsniais žengia priekyn—mūsų veikalas, būdamas paskutiniu šiandieniniu mokslo žodžiu, turės apimti, išguldyti visas doktrinas. Maža to, mūsų Encyklopedija bus nevienpusiška, netarnaus nei dešinei, nei kairei; tarnaus vien pažangai, šaltai išguldydama teisybę, **vieną teisybę.**

Mokslus, kurie galutinai neišsiaiškina, paduosime skaitytojų akyveizdon tokiais, kokie jie yra šiandien, o patįs skaitytojai lai lygina, sprendžia, skiriasi, kas jiems tinka.

Šisai Encyklopedijos idealas sunkus atsiekti ir nelengvas įvykdinti; tačiaus jis siekintinas ir visgi galima vykdinti.

Encyklopedijos laidos planas. Mūsų Encyklopedija bus paskirstyta į 15 tomų in 8o formato ne mažiau 500 puslapjų kiekvienas; puslapis bus padalintas į dvi skilti, kiekvienoje skiltyje 60 eilių, kiekvienoj eilėj 40 raidžių, neskaitant tarpų ir ženklų.

Taigi visame veikale, 15 tomų mažiausiai bus 7,500 puslapjų, skaitant tik 500 pusl. kiekvienam tome, 15,000 skilčių, 900,000 eilių, 36,000,000 raidžių.

Atskiroms mokslo šakoms bus pavesta:

Astronomija ir matematika — eilių	30,000
Fyzika ir chemija	45,000
Pramonė (Industrija)	65,000
Gamtos mokslai	75,000
Medicina	40,000
Filosofija	30,000
Historija ir Geografija	150,000
Politika, ekonomija, finansai	80,000
Jurisprudencija	45,000
Literatūra	100,000
Daila, archeologija	55,000
Lingvistika	25,000
Kariški mokslai	15,000
Teologija	45,000
Įvairųs mokslai	100,000
Viso	900,000 eilių

Priskaitant dar 100,000 eilių priedo dapildymams, turėsime viso 1,000,000 eilių visame-veikale, arba 16,667 skiltis; pertai vidutiniškai bus 555 pusės.

Visas darbas bus išdėstytas ant eilės metų:

1912 m. bus išleista 1 tomas I
13 m. " " 2 "— II, III
14 m. " " 2 "— IV,V
15 m. " " 3 "— VI, VII, VIII
16 m. " " 3 "— IX, X, XI
17 m. " " 4 "— XII, XIII, XIV, XV

Viso nuo 1912 m.—1917 m. bus išleista 15 tomų I—XV.

Reikalui atsiėjus bus išleistas dar vienas-kitas tomas dapildymų.

Spaudinant po 10,000 ex. kasmet atseis:

1912 m. 1 t. (I) —	$5,000
13 " 2 " (II, III) —	7,500
14 " 2 " (IV, V) —	7,500
15 " 3 " (VI,VII,VIII) —	10,000
16 " 3 " (IX, X, XI) —	10,000
17 " 4 " (XII, XIII, XIV,XV)	12,500
Viso 15 tt. (I—XV) —	$52,500

Čia ne vienas sulyginęs skaitlines paklaus, delko išlaidos auga kasmet ne toje pačioj proporcijoj, kaip kningų skaitlius; pavyzdin: 1913, 1914 m. skaitlius spausdinamų tomų dvigubai didesnis negu 1912, o išlaidos tik 1½ karto didesnės. Kiekvienas kam teko arčiau apsipažinti su kningų leidimu, žino, jog juo daugiau kningų yra spausdinama, juo jos pigiau atsieina. Taigi visa laida, 150,000 kningų atseitų 52,500 dolerių. Patogumo delei visa Encyklopedijos laida galės būti leidžiama atskirais sąsiuvais aplamai 3—4 lankų 48x64 pp. didumo.

1912 m. — 12 sąsiuvų
13 m. — 24 "
14 m. — 24 "
15 m. — 36 "
16 m. — 36 "
17 m. — 48 "
180 sąsiuvų

1912 m. išeis sąsiuvas kasmėnuo, 1913 m. išeis sąsiuvas kas dvi savaiti, 1914 m. — kas dvi (2) savaiti, 1915 — kas dešimts dienų, 1916 m. kas 10 dienų, 1917 m. kas savaitė.

Laidos technika. Išskleidus abelną būsimos Encyklopedijos planą, gal bus neprošalį nurodžius dar keletą smulkmenų apie pačią darbo techniką.

Encyklopedijos redaktoriai ne visiems žodžiams duos lygiai vietos; vieniems užteks kelių eilių, kuomet kitiems reiks pašvęsti daug puslapjų. Reikės pirmiausiai išskirstyti žodžius, kuriems redakcija duos daugiausiai vietos.

Nereik bijotis padauginti jų skaitlius, tuomi bus išvengta daug spragų ir suteikta skaitytojams kuodaugiausiai žinių. Štai ir bus vienas iš didžiausių mūsų encyklopedijos nuopelnų, nėsa ji duos kiekvienam atsakymą ant visų klausimų.

Nėra ką bijotis, jog tas labai padidįs Encyklopediją: tuomi męs išvengsime neaiškumų, o ir mūsų Encyklopedija bus tikru veikalu pilnoje to žodžio prasmėje, o ne paprastu žodynu.

Šitą pirmąjį darbą atlikus, reikės sugrupuoti žodžius sulyg jų svarbos, kurią jie turi mokslui ir skaitytojams.

Pagaliaus lieka galimai, tikriausiai sutaikint straipsnin ilgumą su viso veikalo didumu; čia ir yra didžiausias techniškas sunkumas, kurį reiks pergalėti Encyklopedijos redaktoriams, nes ne kiekvieną straipsnį galima bus trumpint, atsižvelgiant į jo svarbą ir styliaus ypatybes. Straipsniuose, turinčiuose mažiau 30 eilių, nebus paliekama tarpų. Vienok, jeigu tokiame straipsnyj bus nurodyta bibliografija, tai ji turi būti pradėta iš naujos eilės. Ypatinga svarba bus dedama mūsų Encyklopedijoje ant bibliografijos, nurodančios kiekvienoje mokslo šakoj vyriausius šaltinius, idant tuomi kiekvienam galėtume duoti progą iš pamatų susipažinti su klausimu, kuris jam rūpi. Darome tą, atsižvelgiant į tai, jog daugelis mūsų savamokslių neturėjo progos susipažinti su visa lytinčia tą klausimą literatura.

Straipsnio bibliografijoje bus nurodoma netik autoriaus ir veikalo vardas, bet vieta, išleidimo metai ir puslapjų skaičius.

Vyriausiuose straipsniuose, aprašančiuose įvairias tautas, šalis, bus vartojama sekanti systema:

1. Fyziškoji geografija (rybos, paviršis, vandenįs, oras).
2. Etnografija, antropologija (demografija).
3. Kalba, apšvietimas.
4. Politiškoji geografija (valdžia, valdymo būdas-administracija, miestai).
5. Ekonomiškoji geografija (žemdirbystė, kasyklos, pramonė, keliai, prekyba).
6. Historija.
7. Literatura, mokslas, daila. (Ši klasifikacija gali būti mažumą permainyta aprašant tautas.)

Duodant biografijas garsiųjų ypatų, bus pažymėta:

1. Vardas ir pavardė.
2. Ypatos ypatybės (trumpai).
3. Gimimo ir mirties diena.
4. Ypatos gyvenimo išguldymas.
5. Išskaitliavimas jo veikalų.

* * *

Toks yra, Draugai, Tėvynės Mylėtojai, mano sumanytosios Encyklopedijos planas keliuose ruožuose Jums paduotas.

Didžioji žaliosios medžiagos dalis šiai laidai jau surinkta, kuri vos sutilpo ant 50,000 lakštų in 8o. Turiu prirengęs jau per 1,500 piešinių mūsų Encyklopedijai, be to esmiu suradęs keliose didelėse francūzų išleistuvėse, Paryžiuje daug gatavų klišų, kurias man pažadėjo perleisti visai pigiai. Sandarbininkauti mūsų Encyklopedijoj pasižadėjo, kaip viršuj minėjau, daug žymių mokslininkų — kitataučių, neskaitant jau mūsų apšviestūnijos (kiek vėliau apskelbsiu pilną bendradarbjų surašą).

Draugai, aš iš savo pusės išpildžiau savo priedermę, kurią pernai ant savo pečių Chicagoje pasiėmiau; dabartės, Tėvynės Mylėtojai, Jūsų kaleina išpildyt Jūsų priedermę, dedant pirmąją plytą po šiuomi puikiu mūsų kulturos rūmu.

Juozas Gabrys.

ŠVEICARŲ DEMOKRATIJOS JUDĖJIMAS.

III.

Dabar męs prieiname prie šveicarų vidurinės politikos. Ji yra labai akyva. Akyva tuo, kad šveicarai jau išanksto įsigijo pažangias partijas. Tos partijos. nors tarp savęs vaidijosi, bet užsidarę buvo nuo svetimųjų intekmių. Kitaip pasakius, jos „neišnešdavo šiukšlių iš savo kiemo'', bet sudegindavo namie, kad nepasirodyti nemandagiais kaimynams. Tokiu būdu, nors šveicarai kaipir neturi savo tautos (nes jie susideda iš daugelio senoviškų atžalų: helvetų, keltų, retų, allemanų, burgundų, ostgotų, etc., o dabar viešpatauja net valdiškai lygiai trįs kalbos: vokiečių, francūzų ir italų), vienok jie dirbtiniu būdu sutvėrė savo „šveicarišką tautą'' ir ant jos išgrindė tokią demokratišką ir pažangią šalį ant svieto, kokios kitur veik niekur nėra. Šveicarai visu-pirmu dideli patriotai ir savo krašto mylėtojai. Paskiaus demokratai. Bet neužbėgkime už akių. Męs žadėjom dirstelti į jų politiką.

Kaip žinoma, Šveicarija susitvėrė konfederaciją dar pirm 1291 m. po Kristaus. Historijos taku ši konfederacija perėjo įvairias kaleinas, kurias męs čia apleisime. Paminėsim tik, kad iki 1860 metų šveicarų valdžia buvo jau rankose liberalų. Paskiaus dalis valdžios perėjo į rankas radikalų. Ant galo gimė galinga partija demokratų. **Liberalai, radikalai** ir **demokratai** — štai kokios partijos iš eilės būdavojo Šveicarijos ateitį.

Liberalai, kurie visame pasaulyj yra išvedami nuo latinų žodžio **liber**=valnus, dėjosi sau už tikslą Šveicariją atgimdyti ant plačios politiškos ir religijinės liuosybės. Tas jiems ir pasisekė. Šveicarai po liberalų valdžia susitvėrė stiprų savo politišką gyvenimą, inėjo systema liaudies rinkimo viršininkų kaip visoje Šveicarijos konfederacijoje, taip ir jos kantonuose arba valstijose. Taipgi po liberalų valdžia įvyko pilna religijos laisvė, nes dar iš XVI šimtmečio, tai yra nuo laikų garsaus reformatoriaus Kalvino, šveicarai nusimetę Romos religiją, pastojo protestantais ir dideliais neapkantuoliais svetimųjų religijų. Liberalai šitą pamažu išdildė, tik pasiliko uždrausta Šveicarijoje gyventi jėzuitams, kaipo įnešantiems į politiką suirutes. Bet liberalai ilgainiui savo vardą nusigyveno. Mat kiekviena nuomonė, kuri neina sulyg gadynės dvasia, ilgainiui nusęsta. Šveicarų liberalai buvo geri iki pusei XIX amžiaus. Bet jie nebenorėjo matyti, kad per metų eiles žmonės patįs bręsta, ir kad gali savim valdyties. Taip ir čia buvo. Žmonės pradėjo nekantrauti, pradėjo reikalauti, kad tai vienur tai kitur valdžios ir įstatymų dalykuose būtų leidžiama ir patiems žmonėms pasakyt savo žodį. Liberalai to nenorėjo. Jie dar manė, kad liaudis prie to nepribrendo. Todel vertė šveicarus, kad patįs jie tylėtų, o visus įstatymus ir šalies absolutišką valdymą pavestų savo išrinktosioms taryboms (apie kurias pirmiau einančiame straipsnelyj minėjome). Tas ir sukėlė jau liaudį prieš liberalus. Iš pačių liberalų galingos partijos atskilo kairėji šaka — **radikalai.** Šie stojo už žmonių pusę, nors, kaip žemiaus matysime, jie dar nepakakino šveicarų.

Radikalai šiandien visur lošia mažą rolę, kaipo politiškos partijos. Bet anuose laikuose jie buvo šveicarų šviesioji viltis. Radikalas, nuo latiniško žodžio **radix**=šaknis, turėjo anuomet skambantį vardą. Jisai kėlė žmonėse neužsiganėdinimą ir nurodė, kad viskas dabar yra „sutruniję'', ir reikia „iš šaknų'' išrauti. Taip ir gavo jis sau vardą **radikalo** — rovėjo iš šaknų. Bėda buvo su radikalais tame. kad jie nežinojo, kas reikia naujo sodinti, į išrautųjų dalykų vietas. Paprastai lengva būna bile kas griauti. Bet ne tas mandrus, kas griauna, tik tasai, katras sodina. Ir šveicarų radikalai nujautė kad liberalų politika nebeatsako gadynės reikalavimui. Vienok nežinojo, kuo reikia šitą politiką pakeisti. Jie nurodinėjo valdžios ydas; renkamųjų valdininkų jeibes, gerų įstaigų stoką. Ragino-skatino valdžią griebtis prie šio ar ano, bet ir jiems neparėjo omenėn, kad reikia įvesti Šveicarijon demokratija. Ir jie, kaip ir liberalai, nuolat ragino žmones pasiduoti savo renkamųjų tarybų valiai. Todel rezultate išėjo tas, kad radikalai visgi pasiliko tais pačiais liberalais. Skirtumas buvo jei bent tame, kad radikalai daugiau rėkė, ragino liberalus eiti greitesniu žingsniu. Bet jie nematė, kad ar greitai ar palėngva eis liberalai, niekur jie toliaus neišeis iš savo sutvertojo rato. Reikėjo kam-nors šis ratas pralaužti ir paleisti valdžios galę ištekėt į liaudį, — reikėjo liaudžiai leisti tas teises, prie kurių ji jau buvo prigyvenusi. Ir metų bėgiu atsirado šitie pralaužėjai, — tai buvo **demokratai,** kurie gimė iš pačių liberalų ir radikalų. Kaip tai puikiai bėgo šveicarų evoliucijos srovelė!

Demokratai... Kaip tai puikus šios gadynės vardas! Jam bus lemta gal patverti visas epochas, kurias mūsų Senutė-Žemė pragyvens! Tegul demokratijos vardą sumaišo su dumblais sugendančios partijos taip vadinamų „demokratų'' (kaip va Amerikoje). Tegul gimsta desėtkai, šimtai, tūkstančiai partijų po visokiais vardais: blaivininkų, nacionalistų, republikonų, socialistų, anarchistų, neprigulmingųjų, agrarų, etc. etc. etc. Tegul gimsta tiek partijų, kiek jų vardų šiandien jau turime pasaulio politiškame žodyne, ir kiek dar ateinančiomis gentkartėmis tie žodynai prisipildys. Veltui! Nei viena partija, nei viena draugija, nei viena viešpatystė neišliks ant svieto, jei nebus paremta ant demokratijos pamatų... Kas tai yra ta demokratija? Tą žodį mums davė graikai toli dar pirma gimimo Kristaus, to didelio demokrato... **Demo**=žmonės, **kratos**=stiprybė; demokratija — reiškia **žmonių stiprybė, žmonių valdžia,** priešinga monarchijai ir aristokratijai.

Kada męs kalbame apie demokratiją arba žmonių valdžią. mums prisimena didelės karės, kraujingos revoliucijos, milijonai iššūdytų žmonių per tūkstančius metų. Už demokratijos principą žmonės kovojo ilgus šimtmečius ir dabar dar tebekovoja. Šita kova yra pasekminga, nes pažvelgę į historiją matome nuėjusias nuo scenos galingas monarchijas, o jų vietose įvykusias dar galingesnes respublikas, su žmonių renkamaja valdžia. Tačiaus vėl prisimename ir demokratijos priešų baimę. Šita baimė turi savo priežastį. Jie sako, kad demokratija nevisur lygiai gali įvykti, tai yra vienur gali įvykti anksčiau, kitur vėliau. Kodel? Delto, kad nevisur žmonės vienodai pakilę kulturoje. Taip ve demokratijos priešai pastato del kontrasto pačias kraštučiausias šalis: Šveicariją ir Šiaurės eskimosus. Šveicarai sako per 500 metų jau gyveno liuosybės atmosferoje ir suspėjo demokratijos dvasion išsivystyti, o eskimosai dar niekad iki šito neturėjo progos daeiti: jiems kenkė įvairios sąlygos, tarp kito labai aštrus gamtos padėjimas. Todel sako šveicarai gali būti demokratais, o eskimosai dar negali. Čia yra dalis tiesos, bet daug kas ir netiesos. Vienok męs čia šitame straipsnelyj neisim į disputus su demokratijos priešais. Viskas, ką męs jiems pasakysim, tai tą, kad jie bereikalo bijosi demokratijos. Jie turėtų bijoti tik **ochlokratijos** arba **mobokratijos,** tai yra gaujos valdžios (šitą terminą mums irgi senovės graikai paliko). Mob=gauja. Kada juodašimčiai pakaria revoliucijonierių; kada Amerikos įnirtusi gauja sudegina ant laužo negrą; kada expropriatoriai išplėšia ramų kaimietį, jo dukterį iškoneveikia ir uždega namus; kada gauja žmonių arba kad ir partija paima valdžią į savo rankas ir nežiūrėdama šalies įstatymų, daro užmušimus, gaisrus ir kitokias prievartas, — tada vadinasi ochlokratijos arba mobokratijos darbas. Su juo nieko bendro neturi demokratija. Mobokratija bus tremiama ir tobuliausioje draugijoj.

(Da bus).

A. B.

: O :

KELIONĖ IŠ AMERIKOS.

(Tąsa.)

lenteles gali įlįsti vidun; suėję vidun radome apie desėtką lenkų, žydelis su žydelka ir męs trįs lietuviai; pamatėme, kad tame laibgalyj tik mus visus suvarė; aš pamačiau, kad čia blogas bus gyvenimas; tuoj atgal ant viršaus ir pas kapitoną, koks jis tęn buvo, klausdamas: ar negalima gauti geresnio kambario; jis atsakė, kad galima tik reikia primokėti po septynius dolerius nuo asmens. Aš pamįslijau, kad už du žmones reiks $14, ir dažinojęs kad lyg Hamburgui važiuos tik 30 valandų nemokėjau, pasilikome ant vietos.

Ketvergo naktį apie dešimtą įvažiavome į kanalą, katras yra prikastas lig Hamburgui; tada gerai buvo važiuoti, nei maž nebesupė. Buvo pasakyta, kad ant šeštos val. pėtnyčios ryte būsim Hamburge; bet važiuojant kanalą pradėjo kaszin kas barbėti palei laivo sieną, lyg kad per akmenu važiuotumėm; tuoj bėgome ant viršaus žiūrėti ar nematyti kraštų, bet per tamsumą krašto nematyt, tik kur-nekur matosi žiburiai; ir ant vandeni bežiūrint patėmijome ledines lytis; tos tai ir barbe no į laivo pasienius. Baigiant privažiuoti uosta ant viso kanalo buvo jau ne ledai, bet kaip ir snie gu apklota; tada tai juokėmės, kad plaukiame pe „ledines jūres''.

Pusė po devynių privažiavome uostą; tęna greitai išleido, potam nuvedė į Prūsų tamožnią, ku vėl perkrėtė mūsų čemodanus, bet nebuvo nei atidą rę, tik prilipdė korčiukes, kad peržiūrėti, ir nuvec į „American line'' kompanijos namą, kur reik pirktis bilietus ant Prūsijos geležinkelio; męs nor jome gauti III klasės bilietus, o jie neturi; kiša p nevalia IV klasės, dar visaip gąsdindami, kad mūs nepriimsią III klasėn; už didįjį baksą reiksią mok ti, ant galo pasakė, kad aš nežinosiąs, kur nusipir ti bilietą; aš jam atsakiau, kad tavęs nesiklausi tai tame name ir nepirkau. Greitai nuvedė ant st ties; tęnai vėl pradėjo kišti savo bilietus, dar be kiek pasipriešinęs, paėmiau. (Tas žmogus kalbė lenkiškai).

(T. b.)

Tai vienos iš geriausių aktorių, kuriam negalima daug ką užmest. Petrofo ir Borodko lošė V. Truska ir A. Janušonis; šie du taip trumpas roles turėjo, kad iš tų kelių žodžių negalima ką nei spręsti. Kaimyną lošė J. Laukaitis; jo taipgi trumpa rolė, bet ir tą neaiškiai išvedė: mažai kas suprato, kas atsitiko su Ona ir kur ji dingo.— Tai tiek apie aktorių nedateklius.

Manau kad man atsakys, kad nuo darbininkų geriau nereikia nei reikalauti (šitą pas mus atkartoja, kaip poterius), nes ir taip daug triūso jie pašvenčia. Su tokiu išvedimu nesutinku ir reikalauju nuo darbininkų to paties, ką ir nuo kitų; nes ir tarpe darbininkų randasi su talentais taip, kaip ir tarpe dykaduonių; nėra reikalo užmest darbininkams nebūtus daiktus.

Pas mus yra įvedimas — kas partija, tai ir aktoriai; jau tinkamesnis ne į savo partiją neis loštų. Pas apšviestas tautas yra kitaip; katalikų bažnyčiose gieda žydelkos; žydų teatruose gieda ir lošia teatrus katalikės; bile tik gerai apmoka. Kodėl męs bijomės vieni kitų, lyg kokie būtum niekadėjai?

Laikas, ir labai jau laikas tą netikumą pamest; dirbkime savo gerovei visi išvieno.

M. Teisėjas.

New Yorko žinios.

¶ **Rusko--Amerikanskij Vietnik,** Evalenkos leidžiamo žurnalo, išėjo 9 N. Šis žurnalas dabar susilieja su Rusijoje (Peterburge) einančiu žurnalu „Amerikanskoje Selskoje Choziaistvo''.

¶ **„Novij Mir'' dažninsis.** Rusų socialdemokratų laikraštis „Nov. Mir'', žada artimoje ateityj persikeisti iš savaitinio į dusyk-savaitinį.

¶ **Dar apie Evalenkos bylą.** Jau pernai rudeniop New Yorko rusai ir žydai socialrevoliucijonieriai, per įskundimą žinomojo Burcevo, nuteisė vietinį žinomą publicistą Evalenko (kuris dabar rėdo žurnalą „Rusko-Amerikanskij Viestnik''), būk jisai tarnavęs rusų slaptoje policijoj. Kaip žinome, Evalenko su tuomi teismu nesusitaikė ir už įžeidimą jo vardo, apskundė Burcevą į Amerikos teismus, reikalaudamas net $25,000 atlyginimo. Potam Burcevas tuojaus iš Amerikos pabėgo, ir Evalenko nieko iš jo negavo. Bet rusų išeiviai tuomi nepasiganėdino. Patsai Evalenko ir jo draugai pagaliaus dasivarė iki to, kad šitą bylą išnaujo peržiūrėtų ir nuimtų nuo Evalenko dėmę. Taigi dabar atvažiavęs rusų ex-šnipas Menšikov ketinąs vėl parinkti teisdarius ir atnaujinti bylą, nes pirmasis teismas buvęs labai vienpusiškas ir užsibruožęs prieš Evalenko. Patsai gi Burcevas sutinkąs ant to, tik reikalaująs dviejų dalykų, kad: 1) Evalenko bylą perkeltų Paryžiun ir 2) kad Evalenko atsiimtų iš Amerikos valdžios skundą ant Burcevo, nežiūrint ką partijos teismas ant Evalenkos nutars.

Vietines Žinios.

— **Liaudies Mokyklos susirinkimas.** Atsibuvusiame Liaud. Mok. susirinkime 29 d. rugsėjo Palace Hall išdirbta planas ateinančiai žiemai paskaitų rengimo. Apsiėmė skaityti šie lektoriai: Dr. J. Kaškevičius, P. Mikolainis, J. Baniulis, Dr. Aldona Šliupiutė-Jankauskienė, V. K. Račkauskas, p. Pocius, Dr. J. Misevičius, J. Lutkauskas, J. O. Širvydas, P. Norkus, V. Jankauskas, P. Bukšnaitis ir kiti. Regis, kad išteks visai žiemai referatų. Ketinama dar šitame darbe bandyti susilieti Liaudies Mokyklai su Progreso Rateliu.

Šiemet rodos paskaitas rengs T. M. D. kuopa. Tik Liaud. M. lektoriai skaitys.

¶ **Sulaikyti prieplaukoje lietuviai.** Mikas Petkevičius, 24 metų, iš Pabartupio, Pažėrų parapijos — keliavo pas savo brolį į Dayton, Ohio — turi trachomą ir bus sugrąžintas atgal.

— **S. L. A. kuopų rengimasi prie seimo.** Pereitą nedėldienį buvo vietinių S. L. A. kuopų atstovų susirinkimas, pasikalbėti apie ateinantį S. L. A. seimą. Kas nutarta, nežinoma. Paprastai mūsų draugijos savo nutarimus akyliai slepja nuo visuomenės ir nepaduoda į laikraščius. Tame mūsų vientaučiai dar už kelių šimtų metų atsilikę nuo svetimtaučių, kurie su savo darbais nesislepja, bet garsindami, pritraukia prie savęs daugiau žmonių ir greičiau viską prakilnų atlieka. Laikas jau būtų ir Brooklyno draugijoms mesti tą neišmintingą slaptingumą, ir nesislėpti nuo visuomenės su savo darbais, kaip tą daro Rusijos bjurokratai su savo tamsiaisiais teismais ant kalėjimo kiemo. Be visuomenės juk nieko negali gero padaryt. Ko tat nuo jos slėptis?

— **Lietuvis kumštininkas.** Nesenai Brooklynan atvažiavo jaunas lietuvis, V. Junevičius (Billy Uvick), kuris vakaruose atsižymėjo kumštynių sportu (middleweight fighting). Junevičius paeina iš South Omaha, Nebraskos valstijos, turi 20 metų ir sveria vos 158 svarus. Vienok nuo 1908 m. jau 21 sykį išėjo pergalėtoju kumštynėse ant scenos su gersiais vakarinių valstijų kumštininkais. Dabar Junevičius mano surengti kumštynėse ant scenos su garsiais Brooklyne. — Regis ar tai ne pirmas tik iš lietuvių dar atsiranda kumštininkas (boxeris).

— **Teatras.** Rugs. 30 d. Taut. Namo salėjo atsibuvo teatras „Auksiniai dievaičiai''. Vaidino lietuvių būrelis, Moksl. Paskolos Ratelio naudai.

— **Nauja krasos banko kontora.** Vyriausis počtmeisteris apskelbja, jog neužilgo atidarys dar vieną krasos banko skyrių Brooklyne, minėtinai Post Office stotyje „T.'' ant 172 Hamilton ave., tarpe italų, kurie labai reikalavo. Vertėtų ir lietuviams nelaukti reikalavus, kad atidengtų stotyje „W.'' prie Williamsburgo Pleciaus.

— **Liet. Laisv. Sus. kuopos,** „Fr. Ferrero'' bus susirinkimas ateinančią pėtnyčią, 6 d. spalinio, vakare nuo 8-nių, p. P. Draugelio svetainėje. Kviečiami visi draugai laisvamaniai, kuopos sąnariai ir šiaip visi kurie sympatizuoja plačiai žmonijos liuosybei, kad susirinktumėt, nes bus kalbėta svarbūs dalykai, taipgi apie užbaigimą surengimo prakalbų 22 d. spalinio, į kurias atvažiuos kalbėti Dr. J. Šliupas.

Šabanauskas.

KELI ŽODŽIAI APIE BROOKLYNO LIETUVIŲ MOKYKLAS.

Jau bus penki metai, kaip laikosi Brooklyne Jaunimo Mokykla, inkurta p. M. Vinikaičio, „Cooper Union'' universiteto chemijos studento. Ši mokykla pirmiau buvo p. M. Vinikaičio, kaipo privatiška; bet nuo 13 d. kovo 1910 m. p. M. Vinikaitis pavedė mokiniams tvarkyti visus reikalus ir nuo tos dienos mokykla priėmė šiokį vardą: „Brooklyno Jaunuomenės Mokykla''. Šioje mokykloj yra mokinama angliška kalba, aritmetika, algebra, geometrija, braižymas ir tt. Žodžiu sakant, viskas yra mokinama, kas tik reikalinga įstojimui į augštesnes mokyklas. Į šią mokyklą gali įstoti bile vienas, nežiūrint jo pažvalgų ar lyties, užsimokėdamas keletą centų įstojimo ir mėnesines mokestis.

Finansiškas stovis yra toks: kiek pasidaro išlaidų, tiek ir sumoka mėnesinių mokesčių; tokiu būdu mokykla nebūna nei skoloj nei turtuose.

Dar turiu priminti, kad šiuo pastaruoju laiku brooklyniečiai sujudo tverti mokyklas. Taip va, Lietuvių Gymnastikos Klubas žada sutverti angliškos kalbos mokyklą. Lietuvių Ukėsų Klubas—taipgi angliškos kalbos. Lietuvių Apšvietos D-stė —lietuviškos rašybos. Šių dviejų pastarųjų jau ir komisija išrinkta tvėrimui mokyklų; bet kas iš to išeis, tai sunku įspėti. Aš nesuprantu, kodel tos mūsų draugijos bando sutverti kiekviena atskirai? Ar gal mano, kad taip didelė garbė bus, kad turės žėdna po „savą'' mokyklą? Iš dalies taip ir bus, kadangi ir pereitą pavasarį Brooklyno Jaunuomenės Mokykla gavo užkvietimą susivienyti su Liet. Gymnastikos Klubu. Štai ką užgiedojo L. G. K. mokyklai: 1) mokykla turinti savo vardą paminti po kojų, o priimti L. G. K. mokykla, 2) Žėdnas turįs užsimokėti įstojimo ir mokėti mėnesines mokestis: vienu trečdaliu didesnes, negu nelankantįs mokyklos, 3) mokyklos reikalus tvarkysią ne patįs mokiniai, bet L. G. K. tuomlaikinis komitetas. Tai tau ir sympatija. Parsiduok su kūnu ir dvase, o nieko geresnio negauk! Mokykla užgirdusi tokį užkukavimą, griežtai atsisakė susivienyti.

Čia aiškiai pasirodo, kad mažai kas kitas rūpi, kaip tik garbė. Aš nemanau čia draugysčių apkaltinti, kad jos tveria mokyklas; bet kam jų reikia trijų ar keturių, vienokių ir viename tarpgatvyj? Yra mokykla, kuri gyvuoja jau keli metai; tik reikia prie šios prisidėti. Argi bus geriau, kad į keturias lankysis po dvidešimts penkius mokinius, negu į vieną šimtas? Toks bendras darbas atneštų daug didesnę naudą, negu atskirai. Mokytojų nereikėtų samdyti pusė tuzino, ir kambarys būtų galima nusisamdyti ant ištisų metų. Jeigu kambarys nebūtų užimtas visais vakarais, tai būtų galima likusiais vakarais užvesti vieša skaitykla.

Yra čia kelios D-ystės, kurios turi po savo kningynėlį, ir jos tėnai trunija. Žinoma, sakysit, kad skaito. Tiesa, skaito, bet tik tos D-ystės sąnariai; o pašaliniai negauna nei pamatyt.

Užbaigdamas šį raštelį kviečiu brooklyniečius į vienybę ir veikti viską bendrai. Visur ir visuomet girdime šaukiant: Vienykitės, vienykitės! Kur vienybė, tėn galybė! Bet kodel męs nesinaudojam iš tos vienybės? **Gegutė.**

PASTEBĖJIMAI IŠ ŠALIES.

Kadangi „Keleivis'' ir „Kova'' jau be gėdos pradėjo visuomenę pjudyti, ir iš to traukti sau naudą, tai tegul ir man bus pavelyta nors trumpai pratarti ir nurodyti jų darbus bei kovos įrankius, kuriais jie naudojasi savo tikslui.

„Kova'' (31 N) duoda vėjo „Vienybei Lietuvninkų'' už patalpinimą XXVI S. L. A. seimo aprašymų. Kadangi XXVI S. L. A. seimo aprašymas buvo darbu p. Varguolio, tatai šis pajuto kutenimą ant savo kailio, ir „V. Liet.'' 33 nr. pasiteisino prieš „Kovą''. Galiaus riktelėjo: „Aprašyme XXVI S. L. A. seimo, tiesa, ne visai teisingai buvo prikergta tūlo delegato linkui Račiūtės netaktiškumo laike seimo; bet tai ne mano darbas ir užtai neatsakau''. O „Kova'' 34 nr., apsikabindama p. Varguolį, sako: „Męs prieš tavo aprašymą nieko neturim. Tu aprašei seimą teisingai. Tik... žinai... męs norėjom „Vienybei Lietuvninkų'' duot vėjo — apšaukti prieš visuomenę melage'' ir t.t.

Taigi čia „Kova'' pati pasako, kokia jos dora ir taktika. Aišku dabar, kad prie „Kovos'' gaspadorauja artimo neapykanta. O p. Varguolis, kuris sakosi teisingai XXVI S. L. A. seimą aprašęs, bereikalo neteisingumą meta „V. L.'' ir delegatui, kuris pasakė teisybę linkui Bagočiaus ir Račiutės, kuri bandė atgal inpravodyti Bagočių į S. L. A. Tik neradus pritarėjų, likosi be pasekmės.

„V. L.'' 32 N p. J. M. Rudminas, kaip ir visi mūsų „socialistai'', savo kaltes bando pateisinti tuom, kad konspiracijas prieš S. L. A. darę ne socialistai, o tik socialistiškos ypatos. Ir todel nėsą tiesos užmesti, darytų prieš S. L. A. konspiracijų socialistams.

Na, jei taip, tai tegul man bus pavelyta paklausti iš kokių ypatų-žmonių besusideda L. S. S.? Jei organo redaktorius ir sandarbininkai naudojo patį organą konspiracijoms prieš S. L. A., tai kas tad turi atsakyti? Kur rasti tie bjaurųs kaltininkai?

Kada pereitais metais, panaudodami L. S. S. organą, redaktorius su sandarbininkais, kurstė S. L. A. narius vienus prieš kitus, ir pertai likosi atplėštą iš S. L. A. 3000 narių; kada jau tas šlykštus darbas atliktas, tada L. S. S. savo susivažiavime nepriima tik raporto linkui S. L. A. konspiraciją. O ypata, kuri L. S. S. vardu organe varė konspiracijas prieš S. L. A., išleidžiama net be papeikimo, tai kur bejieškoti teisybės?

Gudrus tai pasiteisinimas, nėr ko nei sakyt! Bet atminkite, jųs gudruoliai, kad prieš historiko plunksną veidmainyste neprisidengsite ir nepasiteisinsite. Ir gausit vardą, kokį užsitarnavot;

„Kovos'' 34 N, redakcijos rašoma apie p. J. Vanagaičio (iš Tilžės, Prūsų Lietuvos) atsilankymą Amerikon, ir apie jo leidžiamą laikraštį „Birutę'' budinimui Prūsijos lietuvių iš tautiško snaudulio. Tarp kitko tėnai priplepėta tokių zaunų, kurių tegali dasileisti tik tautos išgamos. Štai kas dar galiaus sušunkama: „Prūsų lietuviai turi vokišką kalbą, kaipo puikų įrankį savo apsišvietimui, ir lietuviška kalba jiems nereikalinga; todel ji anksčiau ar vėliau, bet ne taip jau tolimame laike, Prūsų Lietuvoje turės pranykti. Męs manome, kad jokios kalbos neužsimoka užlaikyti iš patriotizmo, jeigu žmonės geriau gali naudotis svetima kulturiškesne kalba''.

Jei šių augščiau cituotų žodžių autorius yra sveiko proto, tai jį reikia pavadinti tautos judošium. Bet jei jau jo protas nebėra normališkam padėjime, tai reikia jo pasigailėti tariant; atleisk jam Viešpatie, nes jis nežino ką darąs! O prie tos progos pamatysim, ką ant tokios šlykštybės, tilpusios jų organe pasakys patįs sąjungiečiai-socialistai, kurie ikišiol vis gynėsi, kad tautiškam kilimui nestoją skersai kelio.

„Keleivis'' kad bizniavoja tai bizniavoja. Padaręs „good business'' iš S. L. A. pereitais metais, sėdamas vaidus (neva už netikusią konstituciją) ir tuomi atplėšdamas iš SLA. 3,000 narių, šiandien turi laimę garsintis išleisįs dienraštį. Neveltui ‚Vien. Liet.' 29 N Dr. J. Šliupas, peržvelgęs darbus „Kovos'' ir „Keleivio'', užklausia socialistų: bene ardymui S. L. A. pradėsit dar ir aukas rinkti?!

„Keleivis'' pamatęs, kad iš supjudymo visuomenės galima padaryt geras gešeftas, visu smarkumu pasileido prie to darbo, drąsiai naudojasi šlykščiausiais įrankiais, kad tik padarius biznį. Ir del tos matomai priežasties, kad ir ant ilgiaus iš panašių šaltinių bizniavot, atsisakė ir nuo 2-trojo laikraštininkų susivažiavimo. Reiškia, „Keleivis'' dabar skebaus.

Męs šiandien tankiai kalbame, kokiu būdu apsaugojus visuomenę nuo stebūkladarių ir neteisingų apgarsinimų, kurie taip baisiai išnaudoja mūsų žmones, o nesirūpiname apginti visuomenę ir nuo savųjų judošių, kurie žagdami teisybę ir dorą, stumia mūsų visuomenę prie ištvirkimo. Iš tiesų, gėda patiems, kad nemokame nei nuo savo judošių apsigint.

Mūsų socialistai nuolatos skundžiasi ant tautiečių, ir patįs griauja visokį Amerikos lietuvių tautiškąjį darbą. Tautiečiai dar nieko jiems blogo nepadarė, nes jie žino, kad kiekvienas doras lietuvis, kaip ir kitų tautų žmonės, turi remti visokias naujas ideas, taigi ir socializmą. Bet tautiškieji reikalai stovi ant pirmos vietos. Ar taip daro socialistai? Ne. Intrigos, ardymai visko gero, sėjimai neapykantos — tai pirmučiausis jų darbas. O kada juos pritveria ant karštosios prie blogų darbų, tai jie nuverčia kaltę ant ypatų. Gerai. Jeigu tai pas juos atsiranda tokios ypatos, ar neverta jiems prašalint iš savo tarpo tas ypatas ir neduoti vesti pjudymus visuomenės, kaip tą padarė su tokiomis ypatomis XXIV ir XXVI S. L. A. seimai?

A. J. Ramanauskas.

ATSAKYMAS PHILADELPHIJOS „KOVAI„ AMERIKOS LIETUVIŲ SOCIALISTŲ ORGANUI.

Nesenai pasirodė straipsniai laikraštyje „Kovoj'' (35 N), kursai išeina Philadelphijoj, kaipo organas lietuvių socialistų Amerikoj, šmeižiantis ir kritikuojantis „Pagelbinę Sąjungą, del lietuvių emigrantų Philadelphijos''. Antgalvis minėto straipsnio taip skamba: „Šalin su monkey biznu.'' Rašytojas to straipsnio, „Kovos'' zeceris V. Jakštys sako: čia turiu pranešti visuomenei tos draugijos tikslą. Nors prie tos draugijos prisirašė 20 Philadelphijos draugysčių, bet galima sakyti kad tos visos draugystės ir klubai yra kun. J. Kaulakio rankose, o pirmeiviškų draugysčių, turbut, nei viena neprisidėjo, nes jos mato, kad iš to visko išeis „monkey biznis''.

Šitas straipsnis bjauriai užgauna netiktai draugiją Sąjungos, netiktai 20 draugysčių, bet abelnai Philadelphijos lietuvišką visuomenę. Į sąjungą priguli 20 lietuviškų draugysčių ir klubų, kurios moka emigrantų pagalbai mokestis, kiek kuri išsigali; piningus priima tam tikslui išrinktas kasierius, kuris užsistatė kauciją, ale ne kuningas, kaip „Kova'' nori žmonėms inkalbėti. Draugystės ir klubai yra visokių pažiūrų, vienos tautiškos, kitos katalikiškos; visos draugystės yra čarteriuotos, turi savo pilnus komitetus; vienu žodžiu žėdna draugystė turi savo pilną savyvaldą, visai nėra kuningo rankose; kuningas nieko bendro neturi su draugysčių reikalais; jeigu paaukavo ant emigrantų, tai pagal nubalsavimo draugystės; ypač kokią kuningas gali turėti intekmę ant tautiškų draugysčių, kurių konstitucija nei išpažinties nereikalauja; tą net aklas gali matyt, kad nėra kuningo rankose.

Nemažai taipgi pirmeivių priguli prie tautiškų draugysčių bei klubų, kurių centai taipgi eina ant emigrantų reikalų; ale „Kova'' to nenori matyti; lietuvių visuomenė mato reikalą prilaikyti tokią įstaigą, o „Kova'' mato „monkey biznis. „Kova'' turbut tiktai nori „kovoti'', kad jos viršus; jei sakysi baltas, ji sakys juodas, bile tik priešingai kalbėti. O gal „Kova'' užvydžia, kad ne iš jos iniciativos tas užmanymas prasidėjo; mat ji būt norėjusi tuos emigrantų piningus ant savo kokių reikalų sunaudoti. „Kovai'' matyt nepatinka, kad Philadelphijos lietuviai visokių nuomonių ir pažiūrų, nemaišant tikėjimiškų reikalų, susivienijo į didelę kuopą, kad bent vieną tautišką reikalą atliktų visi sykiu. „Kovai'' širdis skauda, ji velytų geriaus matyti vaidus tarp visokių partijų ir iš to naudoties; priežodis saka „drumzlame vandenyje geriaus žuvį gaudyti''.

Daugiausiai matyt „Kovai'' nepatinka, kad kun. K. yra interesuotas reikale Emigrantų Sąjungos, net iš jo iniciativos minėta draugystė užsimezgė. Matyt „kovininkų'' principas yra, kur kuningai priguli, tėnai nieko gero negali būti; o kadangi kun. K. priguli į Emigrantų Sąjungą, tai visa draugija nieko verta; ale ant „Kovos'' nelaimės ne visi lietuviai taip suprato; lietuviška visuomenė pripažįsta, kad ir kuningai yra veikėjais ant tautiškos dirvos. Toliaus pyksta „Kova'', kam kun. K. nepavelija prie lietuviškos bažnyčios dalyti visokių brošūrėlių, kurios kvėpja antikrikščioniška dvasia; tai yra kuningo reikalas, jis ant to yra nuo dvasiškos valdžios perstatytas, kad ginti žmonėse tikėjimo reikalus; kuningas neina į „Kovos'' redakciją gaspadoriaut, tai jųs nelįskit prie bažnyčios, kurios jųs išsižadėjot. Kun. Kaulakiui kaipo prezidentui, prikaišioja neva jis matąs iš draugijos sau gerą naudą; čionai taipo iššiūrėtų, kad kun. prisisavino iš draugijos sau kokius piningus. Sąjunga turi pilną komitetą ir žėdnas pildo savo priderystes, nėra jokio pavojaus, kad kuningas draugiją apvogtų, nes visi piningai yra po priegloba kasieriaus.

Priešingai kiek Sąjunga žino kun. K. iš savo kišeniaus išdavė keles dešimts dolerių ant emigrantų reikalų. Užstatė kauciją (bondą) su kitu komitetu Sąjungos, Jurgiu Bieliauskiu po $1000. Tos gvarancijos ant dvejų metų reikalavo valdžia. Kad but kun.

su Jurgiu Bieliauskiu to nepadarę, tad motina su dviem dukterim būtų išsiųstos atgal. „Kova'' pasakys, kad ir čionai kuningas sau naudą padarė. (Pavardė tos moterės Teklė Chmieliauskienė; dukterįs: Stefania ir Marė; jų adresas 202 Pleasere st., Salem, N. J.) Emigrantų Sąjunga veikia jau beveik pusė metų ir daug vargo ir piningų padėjo ant to reikalo. Čionai paduodam tiktai ištrauką iš protokolų kningos, ką atstovė Suzana Baranauskienė nuveikė per rugpjūčio mėnesį 1911: Išimta iš ligonbučio (nes valdžia iš laiko neleido kaipo ligonių) tie ligonįs: Piušas Raguckis 116 Siegel st., Philadelphia, Pa.; Antanas Kalinauckas, 131 W. Camden st., Baltimore, Md. (tas neturėjo tikieto; nupirkta jam iš Sąjungos piningų ir nuvežta ant gelž. stacijos); Andrius Jakučionis, išimtas iš ligonbučio, kadangi neturėjo nei cento ant kelio; duoti piningai ir išleistas ant stacijos — 617 Alabam st. Shaboygan, Wis.; Veronika ir Ona Spudžiutės atvažiavo pas brolį, kadangi brolis pasirodė neatsakantis, jos liko sulaikytos; per Sąjungos rūpesnį paleistos brolio adresu: 199 Main st., Luzerne, Pa.; Petrone Domininkaitis atvažiavo pas pusseserę; kadangi paliko vaikus krajuj, valdžia liepė siųsti atgal; per Sąjungos rūpesnį paleista; adresas: Box 86, Westland, Pa.; Aleksandra Kaminskienė, atvažiavo pas sūnų; kadangi buvo 62 metų, liepta siųsti atgal; paleista per Sąjungos rūpestį; adresas 348—154 Place, West Hamond, Ind.

Agentka **Suzana Baranauskienė.**

Čionai tiktai maža ištrauka, kaipo ilustracija, nes keliolika daugiau yra išimtų rugpjūčio mėnesiu; bet užimtų per daug vietos. Tiktai norim parodyti, kad Sąjunga del lietuvių emigrantų veikia brangų darbą ir veiks toliaus, nežiūrint ant nevidonų, kurie visokiais būdais norėtų užkenkti arba suardyti, kad tą šventą ir tautišką darbą panaikinti; tokių išgamų visados buvo ir bus; ale męs jų zaunų nepaisykime, varykim toliaus tą pradėtą darbą. Kaip matote iš paduotų ilustracijų, kurie sušelpti, daugiausiai ne iš Philadelphijos, ale iš tolimų Amerikos miestų; todel dar sykį atsišaukiam į Amerikos lietuvių visuomenę prisidėti piningiškai prie to brangaus darbo, kaip draugystės taip ir pavieni žmonės: kurie į Philadelphiją atvažiuoja, tai apie juos giminės rūpinasi; Sąjunga daugiaus pagelbėtu žmonėms, kurie toliaus važiuoja; taigi čionai stačiai yra priderystė, kad ir kitos lietuviškos kolonijos prisidėtų piningiškai prie to prakilnaus darbo.

Pagelbine Sąjunga del Lietuvių Emigrantų Philadelphia, Pa.

KOMITETAS:

Prez. Kun. **J. V. Kaulakis** 333 Warton st, Philadelphia, Pa.

Vice-Pr. **Geo. Bieliauskas** 1216 So. 2nd st., Philadelphia, Pa.

Kasierius **Sabas Mankus** 938 So. 2nd st., Philadelphia, Pa.

Sekr. Protok. **John A. Seba** 218 Titon st., Philadelphia, Pa.

Sekr. Fin. **Jurgis Lukoševičius** 433 Tree st., Philadelphia, Pa.

NUO ŠIAURĖS SCRANTONO DAKTARŲ DRAUGIJOS.

Lietuvių Redaktorių Draugijai.

Gerbiamieji Tamstos:—

Paprastame mūsų rugsėjo mėnesio susirinkime, vienas iš mūsų sąnarių užsiminė apie Lietuvių Laikraštininkų nesenai buvusį susivažiavimą, ir jame padarytus nutarimus—atkreipti atidžią į visus ateinančius lietuvių kalbos laikraščiuosna apgarsinimus, apie jų vertę ir teisingumą, ypatingai medikališkus apgarsinimus ir apgarsinimus medikališkų institutų, taip jau ir kitų garsinamų neteisingų daiktų, kuomi viliojasi iš lietuvių piningai.

Mums pareikalavus, Dr. Šliupas išdėstė susirinkimui ilgoką pranešimą apie Tamstų Susivažiavimo darbus. Po šitam pranešimui, buvo įnešta rezoliucija, kad męs, Šiaurės Scrantono daktarai, pasigėrėjame Lietuvių Lietuvių Laikraštininkų Susivažiavimo veiksniu, užgiriame viską ką jie iš to žvilgsnio padarė ir sudedame jiems pagarbą už jų gerą pavyzdį, kad męs jiems užjaučiame ir turime viltį, jogei jų darbas atneš didelius vaisius jiems patiems.

Gerbjamieji Tamstos, malonu man priminti, jog šitokia mūsų rezoliucija buvo išnešta vienbalsiai.

Su tikra Jumis pagarba

W. Rea, Ph. M. D.

Šiaurės Scrantono Daktarų Apsaugos Draugijos Sekretorius.

LAIŠKAI IN REDAKCIJĄ

Gerbjamoji Redakcija!

Teikitės patalpinti šiuos mano kelis žodžius.

„Vien. Liet.'' p. L. M. Tačionis, aprašydamas LSS. IV rajono konferenciją labai nutolo nuo teisybės; jis rašo, kad konferencija tarusi ką tokio priešingo p. Vanagaičiui. Sako, kad socialistai priešingi p. Vanagaičiui ir jo laikraščiui ir kad esą už rengimą prakalbų konferencija norėjusi net išmesti iš Sąjungos p. Norkų ir E. Kinderą.

Kaslink manęs, tai gryna melagystė: niekas tęn manęs nekaltino už kalbėjimą, neigi niekas kėsinosi išmesti.

Kaslink P. Norkaus, tai jis buvo kaltinamas per newarkiečius, tik ne už rengimą Vanagaičiui prakalbų, bet už blogą tendenciją ir nedraugiškumą, nes sulyg jų pranešimui, P. Norkus atvažiavęs surengti prakalbų, nuo jų (socialistų) slėpęsis ir tas davęs jiems suprasti, kad p. Vanagaičio prakalbos gali būti socialistams nenaudingos, jeigu rengėjas slapstosi. (Argi Newarko socialistai yra dar tokie tamsųs, kad nežinojo, kas tai yra Vanagaitis, ko jis Amerikon atvažiavo, ir ką atvažiavęs kalbėjo ir žadėjo kalbėti?— **Red.**) Čia tai ir pakilo klegėsis apie Norkaus tą slėpimąsi; visi nurodinėjo, kad dirbant kąnors gero nieks neprivalo slėptis, atpenč turi veikti viešai ir kitus šaukti prie darbo.

Norkui gi pasiaiškinus, kad jis nieko tokio nei nemanęs, ir kad jis patarnavęs p. Vanagaičiui tik kaipo ypatiškai, ant kiek jis galėjo; taigi jis nematęs reikalo eiti pas socialistus ir kviesti juos prisidėti prie to; bet jis nuėjo pas kuningą ir tūlus tautiečių-biznierių, paraginti juos atlikti savo pareigą, nes esą jiems ir privalu buvo tame pasidarbuoti, ba tai jų darbas. Bet, kad jie atsisakė surengti, tad jis ir palikęs nesurengta. Arba, kitaip sakant, jis tik pranešė tiems, kuriems ištikro reikėjo. Na, ir ant to pasibaigė.

Kitas dalykas su p. Tačionio ta kalba; jis niekad to nepasakė, ką laikraštin rašo. Tiesa, jis sakė, kad „jųs negeri socialistai, aš esu geras — geresnis už jus, aš žinau, aš galiu, aš ,aš ir aš''; paskui pradėjo apie kokius tęn žydų laikraščius, kuriuose esą žydai socialistai apskelbė kovą su kooperacijomis Lenkijoje, ir vis atkartojo: aš žinau, galiu; ir tų „žinau'' begalo prisakė.

Ant jo tokių žinojimų atsakyta, kad jis nieko nežino, ir jeigu nori veikti ir suprasti, tai turi pats dirbti ir dažinoti. Tas jam labai nepatiko, ir jis matomai iš keršto prirašė visokių nebūtniekių.

Taigi dar kartą pabriežiu, kad kaip senai priguliu prie LSS., niekad ir niekur nėsu girdėjęs, kad socialistai kaltintų už platinimą apšvietos bei rengimą viešų susirinkimų, kad ir ne socialistų, taippat ir šioje konferencijoj buvo visai kas-kitas kalbama, negu p. J. M. Tačionis rašo.

Tikiuosi, kad dabar bus aišku, kad ne viskas taip „raudona'', kaip kas gali sau manyti.

E. Kinderas,

82 Keen str.,

Paterson, N. J.

Red. prierašas. Viršuj einančiame laiškelyj pasiliko neatsakyta ant pačių svarbųjų klausimų: kodel konferencijoje nutarta ar bent toks sentimentas palaikyta, kad reikia boykotuoti lietuvių pramonininkus ir kodel socialistai taip juokingai ir atgaleiviškai atsinešė į lietuvių laikraštininkų susivažiavimą.

Gerb. Red.

Patėmijęs apsiskelbimą „Keleivyje'' Dr. Jos. Lister Co., kuris skiria del jaunų vyrų 50,000 kningų už dyką, ir man beskaitant užėjo į galvą parsitraukti persiskaitymui, kas tęnai per kningos, kad už dyką dalinamos. Pasiunčiu iškarpą, parašęs tik savo adresą, neprašydamas jokių blankų nei patarimų, — nes aš esu sveikas. Po kelių dienų gaunu kningutę su keliais laiškais ir su blankomis: tik skubink rašykie, kas tau kenkia, o jie ištyrę pradėsią gydyti; ir prisiunčia dokumentus, kuriuose liūdija neva Listerio išgydyti ligoniai. Ligonių tačiaus tokie adresai, kad vargiai juos surastum. Kas indomiausia, tai ligoniai nei vienas nepasirašę savo pilnos pavardės, tik po vieną litarą.

Gerbjamieji skaitytojai, gal jums nebereiks aiškinti apie tų „daktarų'' žabangus ir monus. Nedaug čia ką galiu jums prirodyti, kaip tuos matomai suklastuotus laiškus (kurius ir redakcijai prisiunčiu). Bet prie šios progos primenu, kad laikas jau mums nuo „stebūkladarių'' atsikratyti. Jie apsiima, kaip ir Listeris — per mėnesį išgydyti nuo... triperio. Tuom tarpu žinoma, kad tai baisiai ligai išnykti reikia ilgų metų. Tokiems „stebūkladariams'' visai nereikia tikėti, nes tokie gydytojai tik išnaudoja nesusipratusius darbininkus; ir tiems laiškams, kuriuos jie nutėplioję siuntinėja, nereikia tikėti! Vięngenčiai, apsisaugokime tokių apgavikų.

Antanas J. Brinius.

Meriden, Conn.

DEMONSTRACIJA!

Štai artinasi dienos teismo, kurio laukia draugas-unijų vadovas McNamaro uždarytas kalėjime ir nežino ar tas teismas pavelys jam gyventi, ar pasmerks jį mirtin.

Laukia ir tikisi ant mūsų, visų Amerikos darbininkų, jog męs jo, nekaltai kankinamo, nepaduosime ant kartuvių.

Kad pagelbėti jo išliuosavimui, visos Amerikos darbininkai rengia demonstracijas, tarp tų yra parengta ir Brooklyne, kurioje dalyvaus ir Lietuvių Siuvėjų Unija.

Taigi, draugai darbininkai, prisidėkit prie šios demonstracijos kuoskaitlingiausia, o pamatę mus ponai minią, užstojančius savo vadovus, neišdrįs jo nukankint.

Demonstracija išeis iš Tautiško Namo, 101—103 Grand Str., subatoje, 7 d. spalinio (October) 1911 m. 7:30 valandą vakare, kur visi darbininkai maloniai yra kviečiami dalyvauti.

Unijos Komitetas.

ŽODIS SKAITYTOJAMS

Gerbiamieji „Vien. Lietuvninkų'' skaitytojai, kurių prenumerata yra jau pasibaigus ir kurie aplaikėte paraginimo korteles, malonėsite atnaujinti, nes kitaip priverstti būsime sulaikytti siuntinėję laikraštį. Tie gi, kurie esate užsirašę su dovanomis *Atlasu,* malonėkite dar truputį palaukti ir netrukdyti administracijos su užklausimais. Kaip bus gatavas, tai pranešime per laikraštį.

Permainydami adresą, visuomet parašykite aiškiai: vardą. pavardę, numerį, gatvės vardą, miesto ir valstijos vardus. Pirma pažymėkite seną, paskui gi naują adresą.

„V. L.'' administracija.

ŽODIS VISUOMENEI.

Šiuomi pranešame visuomenei, kad, jei kas nori apturėtti žingeidžią kningą, Jubilėjinį „V. Liet.'' Numerį, kuriame telpa 62 paveikslai ir 58 straipsniai įvairaus turinio — beletristika ir eilės, tai turi gauti du nauju „Vien. Liet.'' skaitytoju ateinantiems metams ir prisiųsti $4 Money Order į redakciją. Už tatai gaus augščiau paminėtą kningą. Neįstengiantieji gauti du nauju skaitytoju „V. L.'', tegu prisiunčia 50c 2-centėmis markėmis ir taiposgi gaus tą indomią kningą. Lauksime užsakymo.

J. J. Paukštis ir Co.,
120 Grand st.,
Brooklyn, N. Y.

SUSIRINKIMAS!

Chicago, Ill. 37tos kuopos T. M. D. bus laikomas susirinkimas, seredos vakare 7:30 val. 11 d. spalinio, P. D. Šemaičio salėje po num. 1750 So. Union st. ir kampo 18th st. Į paminėtą susirinkimą būtinai visi nariai 37-tos kp. privalote pributi, nes turime labai svarbių reikalų apsvarstyti. Taiposgi visi nariai turite gauti T. M. D. įstatus, historiją ir mokesčių kningeles, kurios bus dalinamos tik susirinkime.

Kviečia kp. Rašt.

F. A. Jozapaitis.

REIKALINGA

geras teisingas vaikas apie 15 ar 16 metų, dirbti aptiekoje. Kalbantis lietuviškai ir interesuojantis išmokti bussines, atsišauk ar rašyk:

Musgraves Pharmacy,
Providence Square,
Scranton, Pa.

(41)

Pajieškau Petro Bajriuno, kuris pirmiaus gyveno Brooklyn, N. Y. Paeina iš Kauno gub., Panevėžio pav., Pušaloto parapijos, Matkūnų sodžiaus. Jo pusbrolis atvažiavo ir nori su juo susirašyti, bet nežino adreso. Todel jis pats, ar kas apie jį žino, meldžiu pranešti šiuo adresu:

S. Jasilionis,
285 Clinton st., Binghamton, N. Y.

Pajieškau savo pusbrolio Jono Gaidelio ir švogerio Juozapo Bacevičiaus. Abudu paeina iš Suvalkų gub., Senapilės pav., Garlevos parapijos. Turiu svarbų reikalą, irmeldžiu atsišaukti adresuojant:

Simonas Gaidelis,
827 Bank st., Waterbury, Conn.

Pajieškau savo dėdės Felikso ir pusbrolio Kazimiero Navickių. Jiedu paeina iš Kauno gub., Telšių pav., Sedos miestelio. Penki metai kaip Amerikoje. Pernai gyveno Cornwall, N. Y., o dabar nežinau kur. Turiu svarbų reikalą ir meldžiu tegu jie patįs, ar kas apie juodu žino, pranešti man šiuo adresu:

Justinas Navickas,
P. O. Box 10, North Adams, Mass.

PIGIAI PARSIDUODA!

Parsiduoda veik naujas pečius kambariams ar krautuvei šildyti; mokėta $25.00. 1 siaura lova ir 1 plati lova, naujos, su materacais ir springsais ir 1 kanapa. Matyti galima nuo 12 iki $1\frac{1}{2}$ val kas diena. Adresas: 207—211 E. 29th str. Room 5, N. Y.

ANT PARDAVIMO.

Parsiduoda ant 64 Grand st. 3 viršų plytinis namas ir krautuvė (storas) už $8000, inmokant $3000 iš sykio. Atgabena randos $90 į mėnesį. Savininkas gyvena ant pirmų lubų.

Nuo Skausmu Strenose.

kurie daugelyje kartų paeina iš bent kokios inkstų ligos — privalai imti tokias gyduoles, kurios tuojaus veikia ant ligos priežasties ir tą priežastį prašalina.

Severos Gyduoles Inkstams ir Kepenims

yra pasitikimos ir tikros gyduolės, kurių veikmė yra gerai žinoma gydyme įvairiose ligose kepenų, inkstų ir šlapumo organų.

Suteikia veiklumą ir pajiegą apsilpusioms kepenims.
Sukelia kepenis prie normališko veikimo.
Pataiso suirimus šlapumo organuose.

Neužsiganedijimas.

Svaiguliai, alpuojanti galvos skaudėjimai, deginimai širdies, užkietėjimai, neveiklios kepenįs — tai apsireiškimai kaipo nešėjai nesutrovėjimo, arba dyspepsijos. Jo nusiminimo šešėlis puola ant daugelio žmonių, užsiganėdinančių gyvenimu; bet suirimai lengvai prašalinami, jeigu laiku imsi

SEVEROS GYVYBES BALSAMA.

Kaina 75 centai.

Kam Kenteti Skausmus?

Sveikas žmogus turi buti liuosas nuo visokių skaudėjimų. Skaudėjimas strėnose, sustingimas raumenų ir sąnarių, uždegimai ir kiti paviršutiniai skaudėjimai, paeinanti ar tai iš reumatizmo, iš neuralgijos, iš sužeidimų, sutraukimų, arba iš nulaužimų, reikalauja paviršinio gydymo. Jeigu nori greitos ir tikros pasekmės, tai naudok

Severos Gothardo Alieju.

Kaina 50 centų.

Patariam tikrai, kad pamėgintum vieną bonkutę šiandien. Parduodama visose aptiekose ir pas gyduolių perkupčius. Naudojimo budai yra parašyti lietuviškoj kalboj. Persitikrink, kad duotų tikrąsias.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

KELETAS KLAUSIMŲ.

Kiekvienas išmintingas žmogus, kaip tik pasijaučia kiek negerai, tuojau rūpinas savo sveikatą pataisyti. Ir čia iškįla trįs klausimai: 1. Kokie vaistai reikia vartoti? 2. Kaip jie vartoti? 3. Kada jie vartoti? Jei nesveikatos priežasčia yra pilvo netvarka, ar kepenų ar vidurių neveiklumas, jei pasidarome nerviški, arba jei mūsų kraujas sugedęs, čia galima tuojau pasigelbėti. Reikia tik vartoti Trinerio American Elixir of Bitter Wine keletą minučių prieš valgį, kad sustiprinus ir prirengus pilvą maistui suvirškinti. Jei vynas atrodytų perkartus, galima paskui užsigerti vandens. Stiklelis, einant gulti, naudinga kiekvienam išsigerti. Visada, kaip tik pastebima atmaina mūsų apetite, arba silpnumas ir nerviškumas, reikia tuojau vartoti Triners American Elixir of Bitter Wine. Visose aptiekose. Jos. Triner, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

„Vienybės Liet." išleistu knygu

Katologas.

Adomas Mickevičia	15
Ar socijalistas gali būti kataliku?	10
Augis darbininkų judėjimo Lietuvoje	15
Apuoko sapnai	15
Anatemos knygelė	10
Apie kūno išlavinimą	15
Albumas lietuviškas, parodos Pažiuje 1900 m.	40
Apieka Dievo (Aprašymas iš padavimo XVIII amžiaus	50
Baltrus Turazeris. (Drama trijuose veiksmuose	20
Dangus ir žvaigždės. Populiariška lekcija iš astronomijos	10
Davatkų gadzinkos	10
Dangaus augštumas ir žmogaus senumas. Anykščių šilelis	20
Darbininkų kalendorius 1904 m.	15
Eglė žalčių karalienė. (Drama 5-se apsireiškimuose)	15
Emigracija. Apysaka iš emigrantų gyvenimo	20
Gyvenimas Genavaitės	50
Gudri našlė. (Juokažaislė dviejuose veiksmuose)	15
Ggutė. (Eilės)	10
Girtuoklių Adynos	10
Graudųs Verksmai	10
Herbertas Spenceris .Trumpa peržvalga jo philozophijos	15
Istorija Septynių Mokytojų	50
Idėja ant mėšlyno. Apysaka mūsų dienų	10
Istorija apie gražią Katriuką	10
Istorija katalikų bažnyčios	$1.00
Iš po budelio kalavijo ir Kajimas (Dvi apysakos)	30
Išgriovimas Kauno pilies. (Drama 4-se apsireiškimuose)	20
Iš bažnyčios istorijos	10
Iš kur atsiranda nusidėjėliai?	10
Įtekmė socijališkų sanlygų ant visų kultūros šakų	15
Intekmė dantų ant žmogaus gyvenimo	10
Juozas Arch. Sodietis—deputatas Anglijoje	10
Jonas Krikštytojas (Penkiaveiksmė tragedija su prologu)	30
Juozapas Koniuševskis arba kankinimas Unijotų	25
Kabalas	10
Kėkštų Simas. (Apysaka iš ūkininkų gyvenimo	10
Kainas. (Misterija. Trijuose aktuose)	25
Kaip Sicilijos kaimiečiai kovojo už savo tiesas	10
Kur mūsų išganymas?	25
Kunigija ir svietiška valdžia	15
Keletas minčių apie mirties bausmę	10
Kaip valstiečiai kovojo už žemę ir laisvę	15
Kaip apsivesti ir laimingai gyventi	15
Kaip darbo žmonėms išsiliuosuoti	10
Keletas žodžių apie lietuvius ir naudingi pamokinimai	15
Knygelė dėl lietuviškų karėjvių Amerikoje	10
Laima ir planetos	25
Lietuvos Istorija Knyga I	$1.50
Apdaryta	$2.00
Lietuvos Istorija. Knyga II	$1.50
Apdaryta	$2.00
Abi drūtai apdarytos į vieną tomą	$4.00
Lietuvių tauta. Tomas I	$1.50
Apdaryta	$2.00
Lietuvių tauta. Tomas II	$1.75
Apdaryta	$2.25
Abu tomai apdaryti į vieną	$4.25
Lietuviškos dainos iš visur surinktos	$2.00
Lengvas dūdas, pačiam per save pramokti rašyti	10
Mythai, pasakos ir legendos žemaičių	50
Mūsų Dielės. (Per ką Lietuva kenčia)	10
Mokslinčius Tvardauskas	50
Miškas vis smarkiau degė	15
Maskoliai 1612 metuose arba Jurgis Mikalovskis	50
Našlaitė. (Apysaka eilėmis)	10
Pasikalbėjimas apie dangų ir žemę	25
Parsidavimas ir pelnas	10
Paveikslai. (Dvi apysakos)	15
Palemonas ir Giržduta. (Apysaka eilėmis)	20
Puota — Nuskintas žiedas. (Dvi apysakos)	10
Pagieža — Jurgis Durnelis. (Dvi apysakos)	25
Pirmoje Gegužės Sapnas	15
Ponas Bartkus. (Eilės)	10
Pažvelgus atgas. (Romas)	$1.00
Palocius ežero dugnuose. (Trijų veiksmų drama)	15
Pamokinantį aprašymai iš gyvenimo žmonių	20
Sausio devinta	15
Švedų liaudies švietimas	25
Senkaus Jurgis	15
Šviesa Dievo dienos tamsybėje	35
Tamsybės Guolis	10
Užsistanavik ant to gerai	15
Vargdieniai. (Apysaka iš baudžiavos laikų)	50
Vilius Tell. (Drama 5-se aktuose	30
Valkata	10
Vilkų Lizdas. (Apysaka iš Kryžiuočių laikų)	35
Vytautė prisieka. Paveikslas, didumas 27½x21½	30
Vienybės Lietuvninkų 25 metų sukaktuvių Jubilėjinė kningelė (su 57 paveikslais	50
Žemių dulkės. (Labai akyva apysaka)	50
Ženybos Paikių Miko	10
Žmogus. (J. Akuratero apysaka	15

J. J. PAUKŠTIS & CO.,
120 Grand str., BROOKLYN, N. Y.

«VIENYBĖS LIETUVNINKŲ AGENTAI.

BALTIMORE MD.
J. Luis, 521 W. Baltimore str.,
J. Zebrauckas, 112 Green str.

BROOKLYN, N. Y.
T. Jarmala, 217 Berry str.
J. Ambraziejus, 120 Grand str.
P. Pilėnas, 120 Grand st.,
A. J. Jankauckas, 65 Hudson ave.

BOSTON, MASS.
Julius Bukantis 77a Endicott st.

BRIGHTON, MASS.
F. S. Šimanskis, 32 Lincoln st.,

BENLD, ILL.
J. J. Guzevičia, Box 155.

BRIDGEPORT, CONN.
Fr M. Vitkauskas, 355 S. Main st.

CAMBRIDGEPORT, MASS.
P. Bartkevičius, 877 Cambridge st.

CHICAGO, ILL.
P. M. Kaitis, 1607 Ashland ave.
J. Ilgaudas, 1613 So. Halsted st.,
K. Sitavičius, K. s.
349 Kensington ave.,
M.K. Wilkewich, 3225 So. Halsted st.
M. J. Damijonaitis, 3253 S. Halsted st.

SO. CHICAGO, ILL.
S. Kvietkauckas, 8745 Escanoba ave.,

CLINTON, IND.
J. Skinderis, B. F. D. No 1 Box 35 A.

EASTON, PA.
Feliks Raulynaitis, Box 196.

ELIZABETH, N. J.
Dom. Boczkus, 211 --th str.

GRAND RAPIDS, MICH,
J. Garnupis, 653 N. Front str.
Z. Urbanavičius, 264 Hamilton str.
Jonas Brazaitis, 581 Broadway,

HARRISON, N. J.
J. A. Benish, 107 John st.,

HOLYOKE, MASS.
K. P. Šimkonis 7 Columbia st.,

KENOSHA, WIS.
M. K. Petrauskas, 415 Middle st.,

LAWRENCE, MASS.
A. Ramanauskas, 99½ Oak str.

LEWISTON, ME.
K. Vilaniškis, Box 36.

MONTELLO, MASS.
B. P. Miškinis, Box 124.

NEWARK, N. J.
V. Ambrazevičia, 178 Ferry str.

NEW BRITAIN, CONN.
V. Alksninis, 52 Grave str.
J. Mažeika, 27 Comerton st.,

NEW YORK CITY.
J. M. Danielius, 211 W. 12-th str.

PHILADELPHIA, PA.
J. L. Grušas, 3179 Salmon st.,
A. Bernotas 509 So. 4-th St.

PATERSON, N. J.
A. Varaškevičius, 70 Lafayette str.

RUMFORD, ME.
J. A. Kalvelis, 222 Pine str.

ROCHESTER, N. Y.
A. S. Šmigelskas, 31 Weyl st.,
P. Petronis, 9 Gorham st.,

So. MANCHESTER, CONN.
A. Zokaitis, 30 School st.,

J. Petrikis, 1514 Rose Ave.
George Baltrūnas, 1823 N. Main ave.

SO. BOSTON, MASS.
N. Gendrolius, 224 Athens str.
J.J. Stropus, 30 W. Broadway.
K. Jurgeliūnas, 233 Broadway.

WATERBURY, CONN.
K. Ch. Kažemekas, 785 Bank st.,
A. J. Povilaika, 804 Bank str.

M. Alyta, 1235 Bank str.
J. Žemantauskas, 789 Bank st.,

WORCESTER, MASS.
M. Paltanavičia, 15 Millbury str.
Jos J. Kalakauckas, 121 Green str.

Wm. Kasperavičius,
Box 53 North sta. Providece, N. J.

M. A. Kirtiklis,
69 Danforth str., Portland, Me.

ROCKFORD, ILL.
V. S. Jokubynas, 425 Lincoln av.,

Telephonas: Greenpoint 8.
Daktaras
A. Szlupiute-Jankauckiene.
Gydo visokias ligas moterų, vaikų, vyrų ir lanko prie palagų.
VALANDOS: Nuo 12—2 po piet, nuo 7—8 vakare.
265 Berry St., prie Grand St.,
BROOKLYN, N. Y.

N. L. SAVAY
Advokatas.
Pirmiaus buves sanariu gerai žinomos advokatu firmos Atwater & Cruikslank.—Teipgi ex-prezidentas American Civic Alliance.
Praktikavęs tryliką metų augštesniuose teismuose.
OFFISAS:
45 Broadway, New York, N. Y.
Ruimai 184-187.
Tel. Rector 5560.

KINEMOTOGRAFU KRAUTUVE.

Pirmutinė Lietuviška Krautuvė Judančių Paveikslų Amerikoje.
Užlaikome visokių gatunkų APERATUS. Parduodam ir randavojam labai pigiai su visokiais Elektrikiniais ir Gaziniais intaisais naujausios mados. Į Stak užlaikome suvirš 1.000 ratų filmos. Importytų iš visų šalių svieto, specijališkai turime padarę daug Lietuviškų Iliustracijų dėl Dainų, Deklemacijų, Referatų ir Pralekcijų, dirbam ant orderių labai pigiai. Kuris užsiimat arba norit užsiimti šiuomi bizniu, reikalaujanti pagelbos šaukitės prie:
American Film Exchange
A. T. Raćiunas Mgr.
630 Halsey Str., Brooklyn, N. Y.
Phone 3536 W. Bedford.

Telephonas: 3254—T—Market.
Daktaras
Jonas J. Kaškiaućius
Gydo vyrų, moterių ir vaikų ligas, pagelbsti prie gimdymo.
VALANDOS: Nuo 9—12 ryt. nuo 6—8 vak.
88 Jefferson Str. prie Ferry Str.
NEWARK, N. J.

Telephone 854 W. Williamsburgh.
Williamsburgh BATHS.
E. APRIL, Savininkas.
Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS
274 South First Street,
(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)
BROOKLYN, N. Y.
Moterims kiekvieną utarninką.

DIDELIS LIETUVOS ŽEMLAPIS.
Su etnografijos sienomis. Atspausdintas ant dailaus, slidaus popieriaus, keliose spalvose. Tikras pagražinimas sienos kiekvieno lietuvio stubelės. Pirmutinė dar tokio didumo mapa lietuvių kalboje.
Parsiduoda musu knygyne, tik po 50 centu.
Pasiskubinkite kiekvinas įgyti tą ŽEMLAPĮ ir pamatyti surašytas visas LIETUVOS vietas. Turime nedidelį skaitlių exempliorių. Šiuo adresu:
J. J. PAUKŠTIS & CO.
120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

GAIL & AX
GERIAUSIAS TABAKAS
rukymui arba kramtymui. Per 40 metų yra pirmybėje Ilgai Supjaustomo Tabako. Sudėtas į neprileidžiančius drėgnumą ir dulkes pake- Speciališkai geri cigaretams. *Dovanai ddodama cigaretams popiera prie kiekvieno pakelio.* Persiitkrink diamantine-išveizda trade mark ir vardu "Gail & Ax".
Pilno svarumo
5c.
Parduodama visur

The American Tobacco Co.
Successors to GAIL & AX

20 Metu Senas Laikrasztis
"LIETUVA"
Išeina kas Petnyčia Chicago, Ill.
Laikraštis, "Lietuva", 8 puslapių, didelio formato, redaguojamas geriausių redaktorių, talpina raštus geriausių raštininkų ir visuomet pilnas naujausių ir tikriausių žinių iš Lietuvos, Amerikos ir viso pasviečio, ypač iš didžiausio miesto Chicago, kuriame gyvena apie 60,000 lietuvių ir turi šimtus visokių pašelpinių, teatrališkų, bizniškų, ir kitokių draugysčių.

„Lietuvos" prenumerata:
Suvienytose Valst. Šiaurinės Amerikos: Metams $2.00, pusei metų $1.00.
Kanadoj ir Mexike: - - Metams $2.50, pusei metų $1.25.
Rusijoj, Lietuvoj ir kitose užrubežinėse viešpatystėse: - - Metams $3.00, pusei metų $1.50.

Užsirašyti „Lietuvą" galima kiekviename laike.
Užsirašant "Lietuvą" reikia drauge ir prenumeratą siųsti per pačto Money Orderį arba pinigais registruotame laiške ant išleistojo rankų, adresuojant šiteip:
A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St., Ghicago, Ill.
Rašyk tuojaus, o gausi vieną "Lietuvos" numerį ant pažiuros dykai.

Telephone 2427 Greenpoint
VIENATINĖ IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA
AGENTURA
Parduodam Szifkortes ir siuncziam pinigus.
Jau nuo 1886 metų, kaip parduodam ŠIFKORTES keliaujantiems į Lietuvą arba norintiems parsikviesti iš Lietuvos savo gimines ar pažinstamus į Ameriką, visados parduodam Šifkortes kuoteisingiausia į kur tik nori, ant greičiausių ir greičiausių LAIVŲ už prieinamą prekeę. Kurie pas mus pirko Šifkortes, kelionėje neturėjo nė jokio klapato; per tai, kad męs visados suteikiam keleiviams geriausius patarimus, kaip turi keleivis apsisaugot nuo apgavysčių. Priegtam padarome reikalingas popieras pas konsulį dėl perėjimo per rubežių.
Taigi reikalaujant ŠIFKORTĖS — malonėkit atsilankyt į musų Ofisą, o busit kogeriausia aprupinti visame. Offiso valanos:
šiokioms dienoms nuo 8 ryto iki 9 val. vakare.
Šventoms dienoms nuo 9 ryto iki 3 val. po piet.
120-124 Grand Street, Brooklyn, Y. N. (Antros durys nuo Berry Street)
PINIGUS SIUNCZIAM IR ISZMAINOM.
Siunčiame pinigus i visas svieto dalis saugiai, greitai ir pagal pinigų kursą.
Teipgi išmainom ant ruskų ir vokiškų.
Darom daviernastis, išjieškom dales Lietuvoje ir atimam į Ameriką.
Parduodam Tikietus ant geležinkelių į pietines ir vakarines valstijas.
Persiunčiam potografijas į Lietuvą ir užregistruojam laiškus.
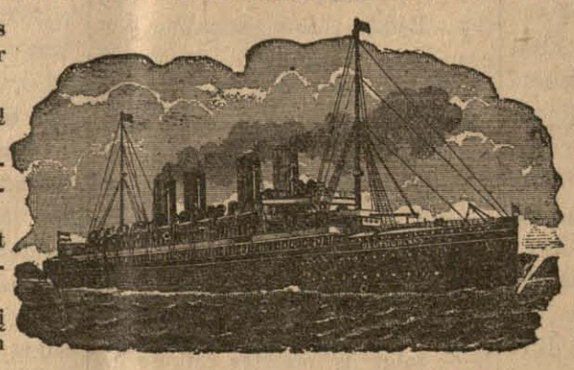
Padarom aktus rejentalnus dėlei žemės ir kitokių priklausančių savasčių. Tą viską darom su Konsulio paliudijimu.
Užsiimame provomis Europiškomis ir Amerikoniškoms iškolektavojime mokesčių.
Priimam pinigus dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo sugražinam.
„VIENYBE LIETUVNINKU"
Seniausias Lietuviu Laikraštis Amerikoje. Įkurtas 1886 mete.
Išeina kas Sereda. Užsirašant „Vienybę Lietuvninkų" Amerikoje prekiuoja metams $2.00, pusei metų $1.00. Užrubežiuose prekiuoja metams $3.00, pusei metų $1.50.
Teipogi spausdinam visokias knygas, konstitucijas, bilas, plakatus ir tikietus baliams, popieras laiškams rašyit ir kitokius spaudos dalykus. darbą atliekam greitai ir pigiai.
DIDŽIAUSIA KRAUTUVE VISOKIU KNYGU.
Čia visokias knygas galima gaut, kokios tik yra išėję iš po spaudos, kaip svietiškas teip ir maldų knygas. Žodynų, gramatikų, rankvedžių, Biblijų ir t. t.
J. J. Pauksztis ir K. Brazys,
120=124 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

BENNETT TYPEWRITER. Kaina $18.00

Bennett Typewrite yra tai naujausio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašinos. Ji yra su universališkais, raktais, teip kaip mašinos už $100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirto plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramentuojasi nuo kaspino.

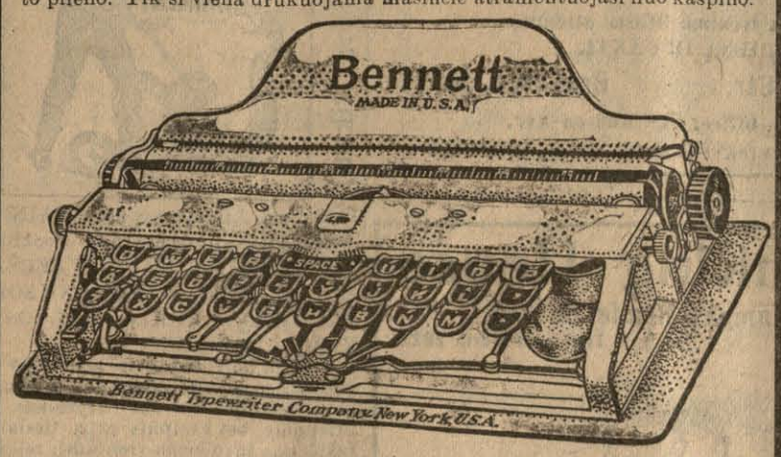

Diduma mašinos 2x5x10 colių. Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su literomis mainosi ir tokiu budu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kišeniuje. Ji yra netiktai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Paukształtis & Co.,
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Telephone 1331

Nik. P. Zelwis
LIETUVISZKAS GRABORIUS

Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius.
Karietos laidotuvėms, veseilioms ir krikštynoms.
Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street, Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitės reikale.

BE PEILIO IR PAVOJINGU OPERACIJU.

RUPTURA Iszgydoma } Greitai Tikrai Visiškai
VYRŲ, MOTERŲ, KUDIKIŲ.

DIRŽAS PRAŠALINTAS ANT VISADA

Užtikrintas išgydymas nuo rupturos (abiejų lyčių) seniems ar jauniems, nežiurint kaip seniai ji yra, nenaudojant peilio.

Dr. O'Malley naujas gydymo budas be jokio pavojaus. Nė pjovimo, nė skaudėjimo, nė operacijos. Nė sutrukdymo nuo užsiėmimų. Nereikia diržo kada išgydytas.

Užganėdinimas užtikrintas. Garbingos padėkavonės nuo garbingų žmonių.

Skaityk šią padėkavonę:

Prižiurėtojas ant Pennsylvania Geležinkelio kalba sergantiems: Ką jis sako:

Gavau rupturą prieš dešimtį metų puldamas. Išleidau šimtus dolerių ir išmėginau visokius diržus, bet nebuvo pagelbos kol nemėginau Dr. O'Malley Rupturos gydymo budo ir džiaugsmingai sakau kenčiantiems, jog pirmą nuo kentėjimų paliuosavimą pajutau keliolika savaičių atgal kaip aš pirmą syk atsišaukiau pas daktarą O'Malley.

Jonas W. Bousům, Berwick, Pa.
Prižiurėtojas Penn. Geležinkelio. (Selinsgrove Div.)

Atsišauk arba reikalauk mano knygutės apie rupturos gydymą: prisiunčiama dovanai už 2 cent. pačtinį ženklelį.

Dr. Alex P. O'Malley
158 So. Washington st. WilkesBarre, Pa.
Kur rašoma ir kalbama lietuviškai.

TIK KĄ IŠĖJO IŠ-PO SPAUDOS:

APIE KUNO ISLAVINIMĄ

Pagal prof. Bliunčli parašyta P. Norkaus. Su 25 paveikslais. Pusl. 74. Kaina 15 centų. Autorius išdėsto žmogaus kūno, ypač krūtinės, sustatymą. Pagaliaus nurodo, kokią svarbią rolę lošia kasdieninė kūno gymnastika, kaip ji žmogų sustiprina fyziškai ir protiškai; kaip per gymnastiką žmogus palaiko savo kūno sveikatą, gražumą ir pailgina gyvenimą. Tas atsiekiama tik pašvenčiant kasdieną po desėtką minučių ant gymnastikos. Kningutė reikalinga turėti po ranka ir atvejų atvejais perskaityti. Tas veikalėlis mūsų kalboje dar pirmutinis tokios rūšies.

VILKU LIZDAS

Apysaka iš kryžiuočių laikų, parašyta Zuzanos Moravskos, sulietuvinta A. Vėgėlės. Pusl. 117. Kaina 35 c. Niekas taip neišlavina jaunuomenės, niekas tiek neinkvepia meilės prie savo tėvynės ir visų prakilnių darbų, kaip historiškos apysakos. Francūzus pakėlė apysakos Diumo, Hugo ir Zolo. Pasaulį pralenkė anglai išmintingame patriotizme ačiu historiškiems romanams Walter Skotto. Lietuviai da maža teturi historiškų apysakų, išskiriant Kraševskio „Kuningas", „Vitoliorauda" ir kit. Todėl „Vilkų Lizdas" yra labai brangintina kninga. Nors ji skiriama tik jaunuomenei, bet ją su didele nauda ir smagumu perskaitys kiekvienas lietuvis ir lietuvaitė.

PAŽVELGUS ATGAL

Didelė sociologiška apysaka arba romanas, garsaus amerikonų romanisto Edwardo Bellamy, versta P. Siulelio. Pusl. 356. Kaina $1. Šitas veikalas, išverstas veik į visų civilizuotų tautų kalbas, ir turėjęs visur milžinišką pasisekimą, lietuviškame pilname vertime pasirodė dar pirmą sykį. Bellamy nupiešia dailios apysakos formoje apie žmogų, kuris pramiegojęs šimtą suvirš metų, prabudo ir rado visai naują draugijos surėdymą. Čia jis aprašo viską, kas buvo naujai sutvarkyta ir kaip tuose laikuose buvo laiminga žmonija. Norints tai didelės fantazijos aprašymas, bet jis suteikia skaitytojui tūkstančius prakilnių minčių. Galima drąsiai sakyti, kad šita kninga yra socialistų vadovėlis. Ją perskaitęs žmogus pasisems sau labai gilių idealų. Ji privalo rasties kiekvieno lietuvio kningynėlyj.

J. J. Paukštis & Co.
120–124 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

Kataliogas Visiems Dykai!

Kožnas žmogus mokantis skaityti privalo turėti musų Kataliogą, kuriam atras daugelį visokių daiktų. Musų Banka priima pinigus užčėdyjimui ir moka 4-tą procentą. Siunčia pinigus ir parduoda laivakortes į visas dalis svieto, pigiaus kaip kiti. Spaudinam visokius drukoriškus darbus greitai, gerai ir pigiai. Reikalaudami kataliogo prisiųskite 2c markę ant adreso:

GEO. A. PUPAUSKY & Co.
2342 SO. LEAVITT ST. CHICAGO, ILL.

New Telephone 1070 R.
Vienatinis ir Geriausis Fotografistas.
Jos. Shukis
20 East Market st. Wilkes-Barre, Pa.

PUIKUS HOTELIS
Andriaus Milišausko

Visada šaltas alus, skani arielka, elius, porteris, visoki vynai ir kvepianti cigarai.

Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitur, nepamirškit šios puikios vietos.

16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.
Priešai Central Dypą

New Telephone 1070 R.
Vienatinis ir Geriausis Fotografistas.
Jos. Shukis
20 East Market st. Wilkes-Barre, Pa.

DIDŽIAUSIA LIETUVIŠKA ORGANIZACIJA S. L. A.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje susideda iš 250 kuopų, turi 10,000 sąnarių, New Yorke savo namus vertės $40,000.00. Išleidinėja savaitinį laikraštį „Tėvynę", savo išde turi grynais piningais suvirš $25,000.00. Apšvietos reikalams ir kitokiems labdaringiems tikslams išmoka šimtus dolerių, kas metas. Todėl geistina, kad Susivienijimas turėtų bent 100,000 sąnarių, tuomet tokia organizacija galėtų atlikti mums ir mūsų tautai milžiniškus darbus Jeigu S. L. A. kuopos rastųsi kiekvienoje Amerikos vietelėje, kur tik yra burelis brolių, lietuvių ir kad visi suaugę butų jo sąnariais, kaipo pasekme to, našlės ir našlaičiai ir nusenę, po mirusiam sąnariui gautų 600 ar 1000 dol., tai pamąstyk, kiek apsunkinimų, kokius dabar nuolatos lietuviai nukenčia, galima būtų išvengti, kiek našlaičių būtų išgelbėta lietuvystei, kurie dėl prievartos pakliuva į rankas kitataučių ir žuva kaipo lietuviai! Kiek pinigų mūsų visuomenė tada galėtų apversti visokiems naudingiems tautos reikalams!

Šituos klausimus reikalaujame rimtai apsvarstyti. Pasvarstyk gerbiamas skaitytojau valandėlę, kaip daug gero gali būti padaroma organizacijos tokios, kaip Susivienijimas Lietuvių Amerikoje.

Inmokėti piningai į šitą organizaciją (S. L. A.), buva pilnai užtikrinami atgavimui atgal sunkiose gyvenimo valandose ir dar daug sykių didesnį, negu tapo įmokėta.

Susiv. L. A. išmoka mirusio nario pašelpgaviui taip: $150.00, — $300.00, — $600.00 ir — $1000.00. Yra keturi skyriai apsaugos pagal virš paminėtas sumas.

Visokios blankos, konstitucija ir mokesčių kningelė gaunama dovanai pas Susivienijimo sekretorių: A. B. Strimaitį, 307 W. 30th st., New York City. Jeigu tavo miestelyje dar nėra S. L. A. kuopos, o nori tapti šios organizacijos sąnariu, tai rašyk klausdamas išlygų ir konstitucijos pas sekretorių viršpažymėtu adresu, arba pas prezidentą: F. Živatkauską, 110 W. Market st., Scranton, Pa.

EMIGRANTŲ ŠELPIMO KOMITETO ADRESAI:

S. Jankauskas,
350 Newark str., Hoboken, N. J.
Pagelb. S. Zaliaucka 243 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
Prot. sekr. J. A. Kavaliauckas, 120 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Fin. sekr. J. Jukelis, 915 Clinton st. Hoboken, N. J.
Išd. V. Daunoras, 229 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y
Sekr. J. A. Kavaliauckas.

ILIUSTRUOTAS KATALOGAS
DOVANAI,

kuriame rasite iliustracijas visokių puikiausių daiktų; kaipo tai, brangiausių Laikrodėlių, Lietuviškų Phonograpų, navatnų Žiedų, Stereoskopų ir Žiuronų.

Prisiųsk savo adresą ir porą stampų.

K. J. KRAUCHELUN
120 Grand Str, Brooklyn, N. Y.

ATSIŠAUKIMAS Į DRAUGYSČIŲ RAŠTININKUS.

Visų draugysčių raštininkai teiksitės prisiųsti savo antrašus emigracijos sekretoriui šiuom antrašu:

J. A. Kavaliauskas,
120 Grand str., Brooklyn, N. Y.

TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ DRAUGYSTĖS

CENTRO VALDYBOS ADRESAI:

Pirmininkas: V. Daukšys, 1425 N. 28-th str., Philadelphia, Pa.
Jo pagelbininkas: J. Kązakevičius, 103 N. Main str., Pittston, Pa.
Raštininkas: J. Žemantauckas, 789 Bank str Waterbury, Conn.
Kasierius: A. J. Povilaika, 804 Bank st., Waterbury, Conn.
Kningininkas: J. Simanavičius, 331 Barnes str., Plymouth, Pa.

Literatiškas komitetas: J. Laukis, 3001 Farrd str., Shicago, Ill., V. S. Jokubynas, 425 Lincoln str., Rockford, Ill., J. Gabrys, 11 rue Sommerard, Paris, France.

Pigiausios kainos — Didziausia apsauga $100.000.00

Pigiausios kainos -- Didžiausia apsauga $100.000.00

Skaitykite atydžiai!

Nesiduokite apgaudinėt triukšmingiems ir melagingiems Agentų apgarsinimams. Jeigu kuris sako jogei kame nors Jus užtikrina, paklauskite apgaviko, kuomi užtikrina ir kur jo gvarancija? Atsakomasis Agentas ir bankierius sudeda gvarancija į Valstijos kasą. Pirm negu pavesite savo pinigus taupinimui arba pasiuntimui Tėvynėn, pasiteiraukite kaip ir kuomi užtikrina Jųsų sunkiai uždirbta skatiką. Sudėjan Valstijos kason Šimtą tukstančių dolerių kaipo užtikrinimą Jums. Įsitėminkite, jogei netikrojo bankieriaus reik lenktis. Jųsų patarnavimams yra senas datyrusis Agentas, kuris: Siunčia 50 rub. už $26.15, 100 rub. už $51.90, 500 rub. už 259.40, 1000 rub. už $518.00. Parduoda laivakortes į Eurodą ir į Ameriką. Padaro kontraktus ir įgaliojimus (daviernastis) visą tą atlieka pigiai atsakančiai ir greitai. Reikalaukite pinigų kurso ir laivakorčių kainų. Atsakinėju greitai, o patarimai dykai.

HENRY J. SCHNITZER
141 Washington st. NEW YORK.

Pigiausios kainos -- Didžiausia apsauga $100.000.00

Pigiausios kainos — Didziausia apsauga $100.000.00

Tel. 651 Greenpoint.
Daktaras Jonas Misevičia

VIENATINIS TIKRAS VYRIŠKAS DAKTARAS LIETUVIS BROOKLYNE.
Gydo Visokias Ligas; taipgi dar pabaigęs kursą Didžiausiame Palaginiam Hospital (N. Y. Lying-in Hospital).

272 Berry Street, Brooklyn, N. Y.
Prie So. 2-nd Street.

Mūsų aptiekorius yra lietuvis
FRANAS' URBONAS

Visi, kurie jieškote sveikatos, galite ją apturet.
Musu aptiekoriaus

vaistai (liekarstos) ir gera roda parodys tikrą kelią in sveikatą : : : : :

SU PAGARBA FRANAS URBONAS
151 Metropolitan Ave. (cor. Berry st.) BROOKLYN, N. Y.

PIRMAS LIETUVISZKAS
Fotografistas ir Maliorius
VISOKIU FOTOGRAFIJU

Darba atlieku puikiai ir pigiai.

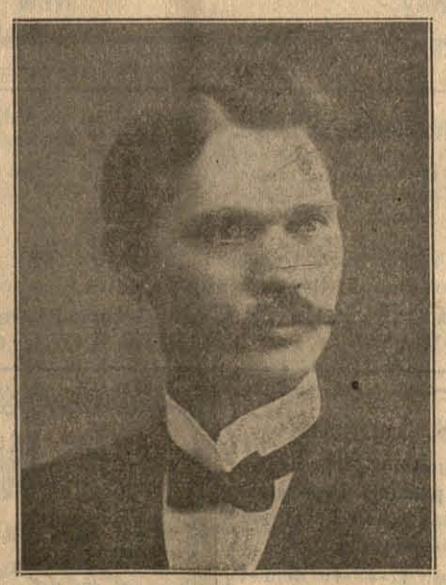

G. BENSON
328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

SKAITYK, O ŽINOSI VISKĄ.

Pranešu visiems lietuviams ir savo kostumeriams, kad aš perkėliau savo krautuvę į **Chicago, Ill.**, kurioj galit gaut: **laikrodžių, laikrodėlių, lenciūgėlių, visokių žiedų, spilkų, kolčikų, kompasų, kryžiukų.** Puikiausių **armonikų, skripkų, klernetų, trūbų, koncertinų** ir daugybę visokių muzikališkų instrumentų. Gerų **britvų,** visokio skyriaus **drukuojamų mašinukių, albumų fotografijoms, guminių litarų. Monų knygų, istoriškų** ir **malda-knygių.** Gražių **popierų** gromatoms rašyti su puikiausiais apskaitymais ir dainomis, su drukuotais aplinkui konvertais, **tuziną** už 25c, 5 tuz. $1.00, perkupčiams 1000 už $6.00. Jaigu kas neturite mano **katalogą,** rašyk šiądien: prisiūsdami už 5c markę, o apturėsi mano **Didelį Katalogą Dykai** su 1000 naudingų visokių daiktų. Aš užtikrinu, kad mano tavoras pirmos kliasos, o prekės pigesnės kaip kitur. Perkupčiai gali gauti pirkt tavorą daug pigiau kaip kitur. Kviečiu visus lietuvius ir lietuvaites su orderiais ir visokiais pirkiniais kreiptis pas savo tautietį

M. K. Wilkewich,
3225 So. Halsted St. Dept. V. Chicago, Ill.

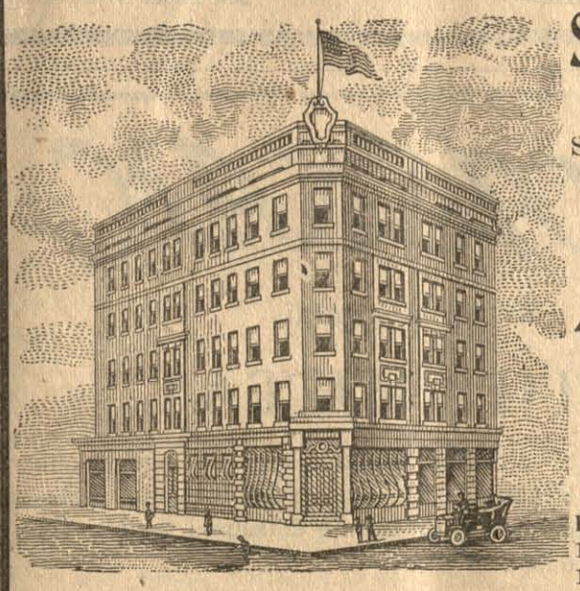

Seniausias Bankinis Namas
Brooklyn'e ir New York'e.
SU KAUCIJA SUDĖTA VALDŽIOS KASOJE
$100,000.00
A. Grochowski & Co.
L. W. SCHWENK, Savininkas.

OFFISAI:
locnam name, kam. Bedford Ave. & Grann St., Brooklyn, N. Y.
111-115 East 7-th Street, New York.
101 Rockaway Road, Jamaica, L. I., N. Y.

PANAŠIŲ bankinių namų yra daug ir Valdžia Steito New York remdamosi ant pereitų liudnų datyrimų įvedė naują tiesą, pagal kurią visus tokius bankinius namus paėmė po savo Valdiška priežiura ir dėl apgynimo žmonių reikalų, pareikalavo idant kiekvienas tokis bankas sudėtų kauciją grynais pinigais.

Reikia pritarti Valdžiai už jos tokį pasielgimą ir rupinimasi žmonių reikalais, nes ta nauja tiesa pragaišįs visas tas ypatas tamsios praeities, kurie prisidengdami save vardais bankierių, skriaudė žmones viliodami nuo jų pinigus ir pabėgdami su tais pinigais.

Plačiai žinomas mųsų bankinis namas, užstojus naujoms tiesoms sudėjo didžiausią kauciją, kokios tik valdžia reikalauja, tai yra:

ŠIMTĄ TUKSTANČIŲ DOLERIŲ ($100,000.00) grynais pinigais.

Ta kaucija yra rankose Valdžios Steito New York ir gvarantuoja žmonėms padėtus palaikymui ir taupinimui pinigus.

Turime viltį, kad mųsų kostumeriai ir abelnai lietuviai, kurie buvo mums prielankųs, turės tolesnėje ateityje dar didesnį užsitikėjimą mums.

Ką męs veikiame—gana yra žinoma:

Mainome ir siunčiame pinigus į seną krajų.
Prijimam pinigus ant palaikymo ir taupinimo nuo $1.00 ir daugiau; išmokame juos ant pareikalavimo ir duodame 4% ant metų.
Parduodame laivakortes ant visų linijų pagal pigiausią prekę.
Padarome visokius aktus, kontraktus, daviernasčius. Duodame rodas ypatiškai arba per laišką ant visokių užklausimų.
Parduodame ir perkame namus, lotus ir t. t.

Nereikalaujam daug patys save girti, nes kiekvienas perskaitęs metus uždėjimo mųsų biznio, *1880*, parokuos pats sau kiek dešimtmečių męs jau gyvuojame; kiek sunkių metų šiame krašte į tą laiką praslinko, kiek bankų ir bankelių duris savo uždarė, skriauzdami šimtus žmonių, kurie jiems tikėjo—o mųsų banka kaip stovėjo, teip tvirtai stovi ir toliaus stovės. Dėlto atlikdami reikalus visados tėmykit kur einat. Kreipkitės pas mumis ir kitiems pasakykit kad tai darytų.

VALANDOS: Nuo 8 ryto iki 9 vakare: Nedėliomis ir šventądieniais nuo 9 ryto iki 4 po piet. Uždaryta per Kalėdas, Naujus metus ir Velykas.

"Feeling Better Already Thank You!"

Mielai aš paklausiau jūsų patarimo ir ištitryniau su

Dr. Richter'io Pain-Expelleriu.

Dingo skaudėjimas kakle ir diegimas šone, jaučiuos visiškai gerai. Privalo būti kiekvienos šeimynos šepojė. Sergėkis nuo pamėgdžiotų. 25c ir 50c.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl Street, New York.

Richter io Congo Pillės yra geros nuo viduriu sukietėjimo. 25c. ir 50c.

Daktaras Tiesu, Julian Czupka

Advokatas ir Notary Public.
Ofisas: 3 N. Main Street,
Wilkes-Barre, Pa. kasdien.
138 So. Washington Ave.
Scranton, Pa.
Panedėliais ir Ketv. nuo 6—7 vak. Užsiimu provomis Wilkes-Barre ir Scranton. Teipgi pas skvairas paliudijimus (doviernastis) išrupinu Rosijoj ir Lietuvoj.

Tel. 2334 Greenpoint.
PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS
pas PETRA A. DRAUGELI.
Skanus alus, gardi arielka, elius, visokis vynas, kvepenti cigarai, ir puikus užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veselių. Nepamirškit šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti.
73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y.
Palei Wythe Ave.

LAIMINGOS DIENOS.

Tik tas yra geriausias daktaras kuris pagelbi ligoje.

Žmonėms ką pirmiau gyvenimas buvo pilnas kartumo ir kankinę, dėlei ligos varginimo, kaipo aršiausio neprieteliaus žmogaus; vienok kaip Philadelphijos MEDIKAL KLINIKOS, daktaras padavė tikrą prieteliską ranką ir gerų liekarstų pagelbą, tad tuojaus apturėjo savo gerą sveikatą ir vėl pastojo išgydytiems LAIMINGOS DIENOS.

KAD PHILA. MED. KLINIKA, išgydo greit, gerai, teisingai, ligos neatsinaujina ir daugiaus išgydo kaip kiti daktarai; tad nepasigyrimai kaip kiti patys save augština, o negali darodyti, kad ką nors išgydę; bet PHILA. M. KLINIKĄ žmonės giria. Iš daugybės padėkavonių pačių išgydyti. **Ką rašo:**

Širdingai dėkavoju ir tegul Jums Dievas atnagradija, kad Jųs kiekvieną serganti taip išgydytumet kaip mane.

Mano liga, kuri pirmiaus kankino, tad jau visi skaudėjimai prapuolė; ar tai lytus ar pagada dabar visada jaučiuosi sveikas ir nieko neskauda. Gerai valgau, taip, kad kiti pavydi man, tokios geros sveikatos. Vardas Philadelphijos Med. Kliniko tegul pagarsėja po visą Ameriką.

Su guodone
W. Zbronskis, 140 Bydler St. Muskegon, Mich.

Asz Julijonas Adomaitis, duodu žinoti, kad esu sveikas ir padėkavoju už geras liekarstas ir, kad taip greit mane išgydėte. Dabar ištariu širdingą ačiu ir nereikalauju daugiau gydytis.

Mr. Julius Adams,
1237 Buttonwood Str., Philadelphia, Pa.

GUODOTINI TAMISTOS: Parašau aš dėkavodamas PHILA. M. KLINIKAI už sugrąžinimą mar sveikatos. Kaip tik pabaigiau gert liekarstas ir išgijau. Dabar jaučiuosi sveikas ant visko. Dėkavoju už rodą i geras liekarstas, kad taip greit mane išgydė. Todėl atvirai dėkavoju, kad serganti žinotu kur reik kreiptis, kad apturėt gerą sveikatą. Toki daktarai visada yra verti pagyrimo ir guodonės. Su tikra guodone,

Barnasius Grudinskas, Port Henry, N. Y.

THE PHILADELPHIA MEDICAL CLINIC, paties gubernatorians legalizuota. Kaip daugelį, teip ir tave gali išgydyt nuo: skaudėjimo sanariuos, gėlimą kauluose, pečiuose, šonuose, kojose, rankose ir kitur. Nusilpnėjimą, sėklos nubėgimą nuo saužagystės, nervų ir kraujo ligas, inkstų, kepenų, ir vidurių ligas; kosulio, širdies, galvos skaudėjimo, blogus sapnus ir visokias užsikrečiamas piktas ligas, teip ir moterių visokias ligas ir kurios tik užpuola ant žmogaus nelaimės ir varginimo. Pribuk asabiškai, jei toli gyveni, aprašyk ligą lietuviškai, apturėsi tai tikrą prieteliską rodą, nes šitas geras KLINIKAS, labai pasekmingai išgydo šviežias ir seniau užpuolusias ligas.

Visada rašyk ar ateik, ne kitur bet ant šito tikro Kliniko adreso:

The Philadelphia Medical Clinic
1117 Walnut St. Philadelphia, Pa.
Valandos: nuo 10 iki 4 po piet.
Nedėlioj nuo 10 iki 3 po pietų.
Utarninke ir Pėtnyčioj nuo 6 iki 8 vakare

Joseph Topilis & Co.
195 Norman ave., Brooklyn, N. Y.

Konkursinis

Geografijos Vadovelis

Skiriamas Lietuvos Mokyklai. Su paveikslais ir spalvuotais žemlapiais. Pirmutinis su žemlapiais Geografijos vadovėlis, norinčiam pažinti Geografiją butinai reikalingas. Kaina 75c.

Apdaryta $1.oo.

J. J. Paukštis & Co.
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

MOKINKIMĖS PATYS

Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta) **$1.00.**
Vaikų Draugas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokintojo **15 c.**
Naujas Budas mokintis rašyti be mokintojo..... **10 c.**
Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta).....**35 c.**
Pinigus siųskit per Money Order šiuo adresu

P. Mikolainis,
Box 62. New York City.

THE LACKAWANNA

Parankiausei geležinkelei Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasažierius.

The Road of Anthracite

(Kietųjų auglinių kelias).
Trumpiausis kelias į Buffalo.
Tiesiai į Scrantoną ir Anglių Sritį.
Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.
Tarpe visų vietinių Punktų nuolatinis ir parankus susinešimas.
Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:

Lackawanna Railroad

George A. Cullen, General Passenger Agent, 90 West Street, N. Y.

TELEPHONE 1295 GREENPOINT.

P. BUTKUS

LIETUVISZKAS GRABORIUS
(UNDERTAKER)
Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius.
Karietos laidotuvėms, veseilioms ir krikštynoms.
Mano gyvenimo Ofiisas atidaras DIENĄ IR NAKTĮ.
213½ Berry Str. Brooklyn, N. Y
Branch Office: 48 Hudson Ave.
LIETUVIAI! KREIPKITĖS REIKALE PAS LIETUVĮ.

Bischoff's Banking House

287 Broadway **Kampas Reade Gatvės**
New York N. Y. **Telefonas: Worth 2822**

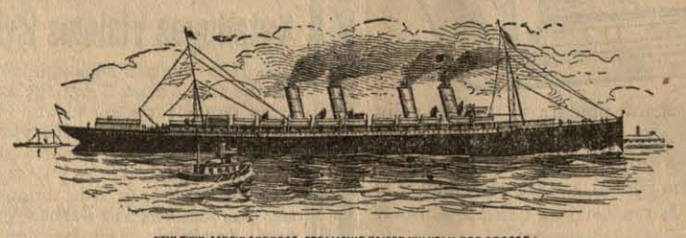

Kas reikalauja teisingo patarnavimo ir nori kad jo reikalai butų greitai atlikti, tegu atsišaukia į

Seniausį Bankinį Namą. Uždėtą 1848 m.
(Stovinti po Rėdiška Kaucija $100.000).

Pinigus siunčiame į Krajų kuo greičiausiai. Pinigus visų kraštų išmainome pagal kursą. Pinigus priimame ant procento ir išduodame ant pareikalavimo. Šipkortes parduodame ant geriausių garlaivių visų Linijų į ir iš Krajaus už pigiausią kainą. Pašportus dėl keliaujančių į Krajų parupiname nereikalaudami jokių popierų. Daviernastis padarome pigiai ir visas kitas rejentališkas popieras su paliudijimu Konsulio. Atjieškojimą dalių atliekame kuoteisingiausiai.

Atidaryta: kas dieną iki 6 vakare.
Subatoje iki 8 val. vakare. **Nedėlioje nuo 10 iki 12 val. ryte.**

THE AMERICAN Preké $7.00

Labai puiki mašina drukavojimui laiškų.

Šita mašina puikiai drukuoja, labai aiškus drukas ir dručiai padaryta, visa jos sistema gražiai sutaisyta. Ji parsiduoda po $10 dol., bet dabar ant trumpo laiko atpiginta tik už 7 dol. Skrynelė 2 dol. Kam reikalinga tankiai kilnotis, tai geriausia pirkti mašiną su skrynele, kurią pasiėmęs į ranką kaip čemodanelį, gali neštis kur nori.

Pati skrynelė $2.00
O mašina $7.00

J. J. PAUKŠTIS & CO.
120-124 Grand Str. Brooklyn, N. Y.

Teisingiausia Lietuviszka Agentura

PARDUODU LAIVAKORTES ant geriausių ir greičiausių Laivų, keleiviai visados bus užganėdintais.

SIUNČIU PINIGUS į visas dalis svieto kuo-greičiausiai ir pagal pinigų kursą. (Stoviu po kaucija $30.000.)

Teipgi Pinigus priimu kurie nori pasidėt dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugrąžinu.

PIRMOS KLIASOS HOTELIS, Skaniausi ir sveikiausi visoki gėrimai, per tai visados svečių pilna, kiekvieną draugiškai ir maloniai visados pavaišina.

P. J. CHMIELIAUSKAS,
177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.
(Bell Phone 8—R)

HASSAN

Korkiniais galais

CIGARETAI

Pamislyk tik! Dešimts korkiniais galais gero skonio cigaretų tik už 5 centus. Didžiausia vertė indėta in cigaretus. Daugmetinė mųsų praktika ir didžiausia vertė kokia gali buti. Parduodama visur.

5¢

The American Tobacco Co.
111 Fifth Ave., New York City

Telephone 2762 Greenpoint.

Daktaras Brandšteinas

Turėjęs praktiką Europoje 18 metų, dabar Brooklyne, N. Y., atidarė ofisą:

103 So. 2-nd Str., kampas Berry Str.

Gydo naujausiu budu ligas vyrų, moterų ir kudikių. Specialistas prie ligų chroniškų (įsisenėjusių).

Valandos priėmimo ligonių: **Iš ryto nuo 9 iki 10; vakare nuo 6 iki 10.**

— ADVOKATAS —

VIKTORAS E. GARCAS

45 Broadway, **New York, N. Y.**

Išveda pasekmingiausiai visas **Kriminališkas** ir **Privatiškas Provas** visuosia Amerikos ir Rusijos suduosia. Jei jumi atsitinka kokia nelaimė (sužeidžia) pasiklauskite pirma mano rodos. Išduodu visokias **Rajantališkas popieras Daviernastis** ir t. t. Su PALIUDIJIMU KONSULIO. Kas negali asabiškai atsilankyti, tegul atsišaukia per laišką ant sekančio adreso:

VIKTOR E. GARTZ

(Advokatas)
45 Broadway, New York, N. Y.

Rusiszkai Amerikoniszka Linija. **Vienatinė be persėdimo Linija tarpe Amerikos ir Rusijos.**

8½ dienų in Roterdamą	11½ dienų in Liepojų
III klasa $29.	III klasa $30.
II ,, 45.	II ,, 47.
I ,, 52.	I ,, 62.

Laivai iš New Yorko: Birma Gegužio 13, Kursk Geg. 27, Lithuania Bir. 10.
Del smulkesnių žinių kreipkitės in mųsų agentus ir centrališką kontorą.

A. E. JOHNSON & CO. General Passenger Agents.
27 BROADWAY NEW YORK CITY, N. Y.

Jonas S. Lopatto

Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvanijos Universitetą), užsiima varymu provų visuose teismuose.

Offisas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENN'A.

Office Phone Peoples 37
,, Bell 47
Residence Peoples 1100

Antanas Stašauckas.

Labai puikioje vietoje saliunas, užlaikau skaniausius gėrimus ir kvepiančius cigarus. Lietuviai, nepamirškite atsilankyti pas savo vientautį.

No. 2 Cor. Nesbitt ir B.
EAST PLYMOUTH, PA.

New Phone 4023-2. Lock Box 48.

CHAS. ADAMS.

Laikau agenturą, parduodu šifkortes ant geriausių linijų ir greičiausių laivų ir siunčiu pinigus į visas vieto dalis, saugiai, greitai ir pagal tos dienos kursą. **Prieg tam laikau HOTELĮ.**

Chas. Adams,
George ave & Ash st., Parsons, Pa.

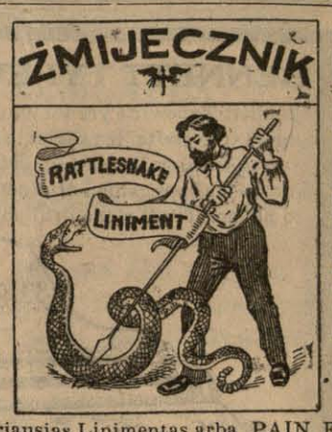

Žmijecznikas yra tikrasis Tėmyk! Tiktai Groblewskio Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių galvos skaudėjimų, KAULŲ, PERŠALIMO, REUMATIZMO, STRĖNŲ SOPĖS, SAUSGĖLŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, nejieškok rodos pas kokius nemokintus žydelius ar kryžiokus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo locną vientautį, reikalaudamas tikrų, grynų ir gydančių vaistų — pas

ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ,
Plymouth, Pa.

garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių", o persitikrinsi, kad neišskleisi veltui ir ant apgavyščių savo sunkiai uždirbto cento.

Turime gyduoles nuo visokių ligų, kokios tiktai randasi ant svieto teip dėl senų žmonių, kaip dėl kudikių, vyrų ir moter.

„Lenkiškai-Lietuviški" vaistai jau tukstančius padarė sveikais — išgydys ir Tave!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažintį.

Dėlto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagelbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laiškui, o niekuomet to nesigailėsi. Adresas:

Albertas G. Groblevskis
Cor. Elm and Main Sts.
Plymouth, Pa.

Nepamirškit
Tautiško Namo!

Erta, daili salė mitingams, veselijoms, tea rams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpią cigarai, skanųs užkandžiai ir nakvinė.

TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.

Razutis & Dixon
101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Telephone 1470 Greenpoint.

GERIAUSIA UŽEIGA LIETUVIAMS
— pas —
JonaKulboka

SKANUS ALUS, GARDI ARIELKA,
VISOKI VYNAI,
KVEPIANTI CIGARAI.
74 Grand st., Brooklyn, N. Y.
(kampas Wythe ave.)

PRIETELIAI LIETUVIAI.
12 dideliu ir 12 mažu,

H. B. ROSENSON,
317--319 Grand St.,
Telephone, 1162 W'msburgh
BROOKLYN, N. Y.

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuwe tapo Apdowanota

DWIEMS MEDALIAIS
ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisinga ir artistiszką iszdirbimą.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

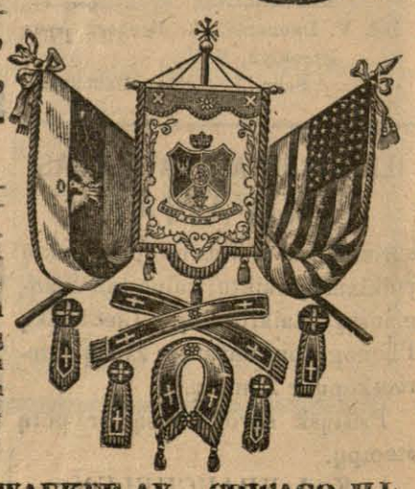

Turiu už garbę apreikszti guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu visus augszciau paminėtus daigtus **Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei,** nes per 30 metų užsiimdama iszdirbimais įgijau geriausę praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.